

Budsjettnemnda for jordbruket
14.04.2023

Utredning nr. 1

**Jordbrukets totalregnskap 2021 og 2022
Budsjett 2023**

Registrerte og normaliserte tall

Innholdsfortegnelse

1	INNLEDNING	5
1.1	Generelt	5
1.2	Avgrensinger og beregningsprinsipper i Totalkalkylen	5
1.3	Inntekts- og kostnadsvekst i jordbrukssektoren	7
1.4	Usikkerhet ved datamaterialet	9
1.5	Større endringer som har endret tallseriene bakover.....	12
1.6	Resultatmål i Totalkalkylen	13
1.7	Resultater etter registrerte og normaliserte regnskaper	15
1.8	Totalkalkylen i forhold til enkeltbruk.....	19
1.9	Utviklingen i resultatmål, arbeidsforbruket, areal, investeringer og husdyr..	20
1.10	Endringer i inntektsforutsetninger, tap ved markedsoverskudd og volumutvikling	27
1.10.1	Marked, produksjon og etterspørsel	27
1.10.2	Inntektseffekter av markedssituasjonen	29
1.10.3	Volum- og prisindeks for Totalkalkylen	29
1.11	Forklaring til variasjon mellom år.....	32
1.11.1	Fondsendringer i prisutjevningsordningen for melk	32
1.11.2	Samlede endringer i omsetningsavgiftsfondene.....	32
1.12	Prisstigning i budsjettåret	33
1.13	Realrente på lånt kapital	34
1.13.1	Årets beregning	34
1.13.2	Ny vurdering av beregningsmåte	35
1.14	Totalkalkylen og skatt	36
1.14.1	Forklaring av beregningene	37
1.15	Produktivitet	38
1.16	Budsjettering av tilskudd.....	41
2	SAMMENDRAG AV UTVIKLINGEN I NORMALISERTE REGNSKAP FRA 2017 TIL BUDSJETT 2023	42
3	REGISTRERTE TALL FOR PERIODEN 2020 – 2023.....	45
3.1	Utviklingen fra år til år ifølge beregningene i 2023	46
3.1.1	Forklaring til de største endringene fra 2021 til 2022	46
3.1.2	Forklaring til de største endringene fra 2022 til 2023	48
4	SAMMENLIGNING MED FJORÅRETS BEREGNINGER.....	50
4.1	Året 2021	51
4.2	Året 2022	51
5	REGISTRERTE REGNSKAPER - OVERSIKT	54
5.1	Tabeller som gjelder registrerte regnskaper	55
5.2	Forbrukstabeller	80
6	NORMALISERTE REGNSKAPER	82
6.1	Innledning.....	82
6.2	Bakgrunn og framgangsmåte	82
6.3	Generelt om beregningsprinsippene.....	83
6.4	Begrensninger.....	83
6.5	Nærmere om prinsippene for normaliseringen.....	84
6.5.1	Planteproduksjon	84

6.5.2 Normalisering av husdyrproduksjonen	84
6.5.3 Endringer i husdyrbestanden	85
6.5.4 Normalisering av kostnadspostene.....	85
6.5.5 Direkte tilskudd	85
6.5.6 Renter på lånt kapital.....	86
6.5.7 Leasing	86
6.6 Jordbruksfradrag.....	86
6.7 Resultater av beregningene	87
6.7.1 Sammendrag av normaliserte regnskaper.....	87
6.7.2 Jordbrukets økonomiske resultat ifølge normaliserte regnskaper	89
6.8 Sammenligning med fjorårets beregninger	90
6.8.1 Nærmere om utviklingen i normalårsavlingene	90
7 UTVALG AV TABELLER FRA NORMALISERTE REGNSKAPER.....	92
8 VOLUM OG PRISINDEKSER	103

1 Innledning

1.1 Generelt

Totalkalkylen for jordbruksoppgjørene er beregnet for:

- Revidert regnskap 2021
- Foreløpig regnskap 2022
- Budsjett 2023

Totalkalkylen 2023:

I denne utredningen presenteres en oversikt over årets beregninger for årene 2021, 2022 og 2023 med vedleggstabeller og sammendragstabeller fra beregninger med både registrerte og normaliserte tall. Det er videre tatt med tabeller som viser antall bedrifter, registrert arbeidsforbruk, areal, investeringer, husdyrtall samt forbruksutviklingen for kjøtt og egg. De registrerte tallene skal vise faktiske inntekter og kostnader i de enkelte år. Dette betyr at det kan være store variasjoner i inntektene mellom ulike år pga. varierende vær og tilfeldige utslag av stor økonomisk betydning i registrerte regnskaper. Disse variasjonene er forsøkt jevnet ut ved beregningen av normaliserte regnskapstall.

Utredningen inneholder videre en sammenligning av fjorårets beregninger med årets beregninger for årene 2021, 2022 og 2023. Dette gjelder både for registrerte og normaliserte regnskaper.

Årets prognosenter for budsjettåret er preget av stor usikkerhet gitt av sterkt prisvekst på sentrale innsatsfaktorer og usikkerhet om videre prisutvikling. Krigen i Ukraina har påvirket utviklingen siste år og hendelser i krigen kan få betydning også framover. Prognosenter er basert på best mulig grunnlag på beregningstidspunktet. Endringer i priser som har skjedd løpende gjennom beregningsperioden er tatt hensyn til. Kostnadsutviklingen på sentrale innsatsfaktorer som gjødsel, formidler, energi og byggevarer er behandlet i kap. 1.3.

I år er beregningen av kapitalslit og vedlikehold for maskiner og redskaper og beregningen av leasing lagt om. Beregningene bygger nå på tellingsresultatene fra SSB på samme måte som det også gjøres for bygninger.

1.2 Avgrensinger og beregningsprinsipper i Totalkalkylen

Hovedprinsippene for grunnlagsmaterialet for jordbruksoppgjørene som Budsjettet nedenfor utarbeider, fastsettes gjennom Stortingets behandling av meldinger om landbrukspolitikken og, innenfor disse rammene, ved avklaringer mellom avtalepartene.

I forhandlingene brukes Totalkalkylens normaliserte regnskaper for å sammenligne inntektsutviklingen i jordbruksoppgjørene med inntektsutviklingen for andre grupper i samfunnet.

Totalkalkylen er et sektorregnskap som skal vise totalverdiene som skapes i norsk jordbruk ved utnyttelse av jordbruksproduksjonsressurser, herunder jord. Sektoren «jordbruk» er definert ut fra de varer som er regnet som jordbruksvarer. Dette innebærer at jordbrukssektorenes andre inntekter, dvs. fra skogbruk, lønns- og kapitalinntekter, andre næringer og tilleggsnæringer som turisme, holdes utenom. Resultatmålene som beregnes i Totalkalkylen er «Vederlag til arbeid og kapital» og «Vederlag til arbeid og egenkapital». Kapitalsaldoen for avskrivbare driftsmidler blir prisnivåjustert årlig med konsumprisindeksen før beregning av kapitalslit. Det føres med andre ord en godtgjøring til egenkapitalen knyttet til de avskrivbare driftsmidlene tilsvarende generell prisvekst. Godtgjøringen framkommer som høyere kapitalslit (avskrivninger) i totalkalkylen enn i gårdsregnskap (bygd på historisk kost). Det gjør at resultatet kan konsumeres uten å tære på den investerte kapitalens kjøpekraft. For ikke-avskrivbare driftsmidler som jord og grøfter, verdsettes disse etter historisk kost. Det er regnet effekt av finansiering for gjeld knyttet til alle driftsmidler.

Totalkalkylens sektoravgrensing innebærer at en legger til grunn at alt jordbruksareal i Norge tilhører sektoren «jordbruk». Beregningene er avgrenset til økonomiske transaksjoner mellom jordbrukssektoren og andre sektorer. For jordbrukssektoren vil disse økonomiske transaksjonene framkomme som inntekter eller kostnader. Økonomiske transaksjoner innen sektoren, defineres som intern omsetning, og vil ikke påvirke sektorens sluttresultat. Slike interne transaksjoner kan være kjøp og salg av grovför og maskintjenester. Økonomiske transaksjoner innen sektoren knyttet til kjøp/salg av jord eller jordleie, regnes derfor også som internomsetning. Som følge av at Totalkalkylen er et sektorregnskap der jord er definert å tilhøre sektoren, skiller det ikke på om disse transaksjonene foregår mellom aktive utøvere og jordeiere uten næringsinntekt fra jordbrukssektoren I stedet for å føre årlige inntekter og kostnader fra jordleie og melkekvote som på enkeltbruksnivå (jf. Referansebruksberegningene), inngår denne kapitalen i jordbrukssektorens kapital og framkommer som høyere gjeld og rentekostnader og ved å inngå i egenkapitalen som årsresultatet skal gi avkastning til.

Beregningen av jordbruks bokførte kapital omfatter både egen og leid jord. Gjeld på bruk uten næringsinntekt (bortleide/forpaktede bruk) knyttet til jorda disse eier, inngår som en del av sektorens samlede gjeldsmasse. Realrentekostnaden på denne gjelda påvirker derfor resultatmålet «Vederlag til arbeid og egenkapital». Også kjøp av jord påvirker resultatmålet «Vederlag til arbeid og egenkapital» direkte i den grad det påvirker endring gjeldsmassen i forbindelse med opptak av lån i forbindelse med jordkjøpet. Tilsvarende betraktninger gjøres også på andre områder, for å gjøre beregningsprinsippene konsistente, for eksempel leie/kjøp av melkekvote.

For andre beregningsprinsipper nevnes at kjøp og salg av melkekvote, føres nettokostnaden i administrasjon/omsetning som kostnad for sektoren. Korn, unntatt det som brukes som eget før, selges derimot ut av sektoren og kjøpes tilbake som kraftfør, og framkommer dermed på både inntekts- og kostnadssiden. Restverdien av bygninger og maskiner på bruk som går ut av drift, trekkes ut av kapitalgrunnlaget. Det søkes konsistens mellom det som inntekts- og kostnadsføres, det vil si inntekter/kostnader relateres til tilhørende kostnader/inntekter. Det medfører at en inntektsfører verdien av jordbruksressurser brukt utenfor jordbrukssektoren. For maskiner aktivert i, men brukt utenom jordbrukssektoren, inntektsføres for eksempel jordbrukssektoren for kapitalslitkostnadene knyttet til denne bruken.

Arbeidsforbruket som inngår i beregningen av «Vederlag til arbeid og egenkapital pr årsverk», baserer seg på SSBs arbeidskraftsundersøkelser. Det gjøres ikke noe skille på om arbeidet er utført ved egen eller innleid arbeidskraft, da resultatløftet «Vederlag til arbeid og egenkapital» er et vederlag til alt innsatt arbeid, uavhengig av hvem som utfører arbeidet, og all innsatt egenkapital.

Ulikheter i prognosering:

På kostnadssiden prognoseres budsjettallene i Totalkalkylen ut ifra forventet volum- og prisvekst for hele året. Et unntak er kraftfør hvor priser for norsk korn fra gjeldende avtale (pr. 1.7.22) legges til grunn. På inntektssiden ligger antatt produksjon til grunn for volumdelen. For prisene ligger gjeldende jordbruksavtale til grunn for målprisproduktene. For korn, melk, poteter og hagebruksprodukter vil det si at inntektene beregnes med utgangspunkt i målprisene pr. 1.7.2022. For kjøtt og egg er målprisene fjernet og styres via «planlagt gjennomsnittlig engrospris» (PGE) fastsatt av markedsregulator to ganger i året. Produsentprisene for kjøtt er basert på gjeldende PGE hvor det ikke er gjort forutsetninger om endring for neste halvår. På grøntsiden tas det utgangspunkt i målprisene, men disse er i mindre grad bestemmende for prisene i denne sektoren. For varer som ikke omfattes av målpris prognoseres forventet prisvekst for hele året.

1.3 Inntekts- og kostnadsvekst i jordbrukssektoren

Spesielt for årene 2021 og 2022 var det sammenfallende endringer internasjonalt som gjorde sterke utslag på både inntekts- og kostnadssiden i jordbruket. Viktige årsaker har vært:

- pandemi
- leveringsvansker pga. flaskehals i transportsektoren
- energiprisøkning
- krigen i Ukraina

Kostnadsveksten fortsetter i 2023. Det er renteoppgang. Kronekursen er svekket, noe som fører til prisvekst på alt som importeres. For en del kostnader øker ikke prisene eller de går ned. Når en sammenligner året 2022 med året 2023 vil kostnadene likevel kunne bli høyere i 2023 selv uten ny prisvekst dersom det var prisvekst gjennom 2022.

Budsjettnemnda har i tabell 1 nedenfor gitt en oversikt over utslagene på inntekter og kostnader i Totalkalkylen sammenholdt med tidligere år.

Tabell 1.1. Inntekter og kostnader i Totalkalkylens registrerte regnskaper

	Mill. kr.				Endring		Endring		Endring	
	2020	2021	2022	2023	2020 – 21	2021 – 22	2022 – 23			
Inntekter i alt	48 318	51 174	57 142	59 966	2 857	6 %	5 969	12 %	2 823	5 %
herav:										
Melk	9 431	10 814	9 729	9 299	1 383	15 %	-1 085	-10 %	-430	-4 %
Kjøtt	12 698	14 007	15 755	16 931	1 309	10 %	1 748	12 %	1 176	7 %
Direkte tilskudd	12 097	12 030	14 686	17 361	-67	-1 %	2 656	22 %	2 675	18 %
Kostnader i alt	32 231	34 941	38 661	41 293	2 710	8 %	3 720	11 %	2 632	7 %
herav:										
Gjødsel og kalk	1 928	1 883	2 460	3 431	-45	-2 %	577	31 %	971	39 %
Kraftfør	7 925	8 196	9 378	9 924	271	3 %	1 182	14 %	546	6 %
Energi	2 583	3 718	4 596	4 356	1 135	44 %	878	24 %	-240	-5 %
herav:										
elektrisitet	989	1 714	1 788	1 852	725	73 %	74	4 %	64	4 %
diesel	1 281	1 592	2 239	1 937	311	24 %	647	41 %	-303	-14 %
Plast	471	533	673	677	62	13 %	140	26 %	4	1 %
Byggevarer										
prisvekst. %	2,4	8,8	8,7	5,0						
Vedlikehold bygn.	2 098	2 284	2 456	2 557	186	9 %	173	8 %	100	4 %
Maskiner og redsk.										
prisvekst. %	10,7	5,6	9,6	12,2						
Vedlikehold mask.	2 106	2 206	2 259	2 352	100	5 %	53	2 %	93	4 %
Nominelle rentekost.	2 174	1 962	2 709	4 521	-212	-10 %	747	38 %	1 813	67 %
Nominell rente %	3,0	2,6	3,5	5,6						
Konsumprisind. vekst	1,3	3,4	5,6	5,0						

Tabellen er basert på Totalkalkylens registrerte regnskap, denne kan avvike noe fra normalisert regnskap. På inntektssiden skyldes mye av økningen bedre markedsforhold i pandemiperioden, dvs. økt etterspørsel etter norskproduserte varer. Dette ga prisøkninger, særlig for kjøtt. Det har vært sterkt prisvekst på kjøtt også i 2022. I 2022 og 2023 etter at grensene åpnet opp igjen, er markedsforholdene mer tilbake til situasjonen før pandemi. For melk var det store etterbetalingar og økt forholdstall for å øke tilbuddet i 2021. Samtidig var det et salg av melkekvote på 430 mill. kr. Forholdstallet i kvoteordningen ble satt ned både i 2022 og 2023, og det har vært et sterkt volumfall disse årene. Direkte tilskudd har for 2022 og 2023 blitt preget av tiltak for å kompensere de store kostnadsøkningene i jordbruket. I 2022 skyldtes 754 mill. kr. av økningen den foreløpige kompensasjonen som følge av tilleggsforhandlingene høsten 2021.

Faktorene nevnt ovenfor forklarer mye av økningene en ser på kostnadssiden.

Særskilt kostnadsvekst på enkelte innsatsfaktorer

- Gjødsel

De internasjonale prisene på handelsgjødsel og råvarer til handelsgjødselproduksjon startet å øke kraftig tidlig i 2021. Dette skyldtes i hovedsak sterkt etterspørsel etter jordbruksvarer som igjen økte etterspørselen etter handelsgjødsel med lange leveringstider for å bygge opp produksjonskapasiteten for råvarer til handelsgjødsel.

For gjødsel slo mesteparten av prisutviklingen i 2021 først ut i vekstsesongen 2022 og med ytterligere økning til 2023. Det meste som ble brukt i 2021 var innkjøpt før prisstigningen. Tilsvarende hadde innkjøpstidspunktet mye å si for gjødselpriisen i 2022 fordi prisene økte flere ganger gjennom sesongen. I budsjettåret har det også vært flere prisjusteringer, med prisoppgang høsten 2022 og prisnedgang etter nyttår. For 2022 bidro prisøkning til 16 prosent nedgang i forbruket av gjødsel. I fjor ble det anslått at volumnedgangen ville bli 6 prosent. Spesielt for inngangen til gjødselåret 2022/2023 ble en del gjødsel kjøpt i juni for bruk i 2023. Dette volumet er anslått til 45 000 tonn. Volumet er flyttet til budsjettåret der det er antatt brukt. Det budsjetteres med omtrent samme gjødselvolum som for 2022, men det er betydelig usikkerhet til hvordan bøndene tilpasser seg etter en prisøkning som er budsjettert til 41 prosent fra 2022.

- Energi

Elektrisk kraft

Utvikling i spotprisen på elektrisk kraft er vist i tab. 1.2 kap. 1.4. Prisøkningen var stor i 2021 og 2022. Etter strømstøtte er prisen relativt stabil for årene 2021-2023.

Olje, bensin og diesel

Oljeprisen har hatt en stigende prisutvikling fra 2020 til 2021 og 2022, men er budsjettert noe ned i 2023. Russlands invasjon av Ukraina, bidro til en økt oljepris på grunn av handelssanksjoner for russisk olje.

For diesel har Budsjettet tatt utgangspunkt i innhente priser på anleggsdiesel i mars. Prisen er framregnet på grunnlag av terminkontrakter (futurespriser) og effekten oljeprisen har på drivstoffprisene. Prognosert konsumprisindeks er lagt til grunn for andre elementer i drivstoffprisen.

- Byggevarer

Trelast og stål hadde store prisøkninger igjennom 2021 og 2022. SSBs byggekostnadsindeks for boliger i alt økte 8,7 prosent fra 2020 til 2021 og tilsvarende i 2022. Kostnadsveksten er nå avtakende.

1.4 Usikkerhet ved datamaterialet

Beregningene bygger på innhentet materiale fra flere oppgavegivere hvorav SSB, Landbruksdirektoratet og landbrukets ulike økonomiske organisasjoner er de viktigste. For de sektorene hvor en har helhetlige oppgaver er beregningene relativt sikre. Dette gjelder

korn, de aller fleste husdyrproduksjonene, kostnader som kraftfør og gjødsel, såfrø og planter. Av større poster på inntektssiden er hagebrukssektoren, særlig blomster, den med relativt sett størst usikkerhet. Av de faste kostnadene beregnes kapitalslitet på grunnlag av investeringene. Investeringene beregnes bl.a. med utgangspunkt i SSBs tellingsundersøkelser, disse foretas med noen års mellomrom. Mellom tellingsårene regnes investeringene fram med ulikt materiale.

Årets beregning:

Årets prognoser for budsjettåret er preget av stor usikkerhet gitt av sterk prisvekst på sentrale innsatsfaktorer og fortsatt krig i Ukraina, men er basert på best mulig grunnlag på beregningstidspunktet. Endringer i priser som har skjedd løpende gjennom beregningsperioden er tatt hensyn til, men ulike utfall av den usikre situasjonen framover vil kunne ha betydelig utslag.

Kostnadsveksten på sentrale innsatsfaktorer som gjødsel, energi, byggevarer og formidler er behandlet i kap. 1.3.

Omlegging av maskinkostnader ved bruk av nye kilder er omtalt i avsnitt 1.5 og endrer forholdet mellom investeringer, vedlikehold og leasing mye. Den store omleggingen sier noe om at tallene har vært usikre før. Selv om ny kilde vurderes som bedre er det stor usikkerhet knyttet til seriene.

For handelsgjødsel er usikkerheten størst knyttet til budsjettåret og til periodisering av forbruket.

Kostnader til elektrisk kraft er særskilt i fjar og i år på grunn av strømstøtte. Tabell 1.2 gir en oversikt over prisen for elektrisk kraft i jordbruket utenom veksthus. Tabellen viser pris (spotpris), nettleie, forbruksavgift, og strømstøtte.

For 2021 legger Totalkalkylen Landbruksundersøkelsen 2021 til grunn. Den gir 3 øre lavere pris for jordbruket enn for husholdningene. At Totalkalkyleprisen blir høyere i 2023 enn i 2022 skyldes litt høyere nettleie og at prisen stiger i Midt- og Nord-Norge uten at det utløser strømstøtte i nevneverdig grad, mens et prisfall i sør gir lite utslag på nettoprisen der.

I 2023 er prisen for elektrisk kraft inklusive strømstøtte beregnet til 102,3 øre/kWh. Strømstøtten er regnet for hele 2023. Det er ikke regnet spesiell effekt av omleggingen til timesoppløsning som er planlagt iverksatt 1.9.2023 fordi ordningen ennå ikke er ferdig utformet.

Tabell 1.2. Kostnaden for elektrisk kraft i jordbruket utenom veksthus. Øre/kWh

Jordbruk utenom veksthus	2017	2018	2019	2020	2021	2022*	2023**
Spotpris ¹ NO1, NO2, NO5	27,0	41,6	38,7	9,8	75,9	190,2	93,5
Spotpris ¹ NO3, NO4	26,4	42,2	37,9	9,8	39,9	34,2	40,5
Pris ekskl. avgifter	34,4	48,6	48,7	20,7	71,7	140,8	76,7
Nettleie	27,9	28,7	30,0	28,6	27,3	27,3	30,0
Forbruksavgift	16,3	16,6	15,8	16,1	16,7	13,4	14,2
Påslag						1,8	1,8
Pris før strømstøtte					115,7	182,7	122,7
Strømstøtte					6,1	86,0	20,4
Pris (SSB husholdninger)	78,5	93,9	94,5	65,4	109,6		
Totalkalkylepris ²	78,5	93,9	94,5	65,4	106,3	96,7	102,3

¹ Gjennomsnitt ² Kilde 2021 er SSBs landbruksundersøkelse.

1.5 Større endringer som har endret tallseriene bakover

I dette kapitlet gjøres det rede for større endringer som har endret tallseriene bakover. Endringer skyldes vanligvis nytt eller endret datamateriale. Årsaker til justeringer bakover er at Totalkalkylen skal vise utviklingen over tid. Av den grunn er det behov for sammenliknbare og kontinuerlige serier.

Ved årets beregning er det noen endringer på seriene for inntekts- og kostnadspostene som har gitt utslag på resultatene bakover.

SSBs Landbruksundersøkelse 2021:

Landbruksundersøkelsen inneholdt tellingsresultater for investeringer og vedlikehold, leasing, energi og frakt av korn.

Forrige tilsvarende telling for investeringer og vedlikehold i bygninger og maskiner og redskaper ble gjort i 2016. Tellingsresultatene endrer seriene i de mellomliggende årene.

For bygninger medførte tellingsresultatet høyere investeringer enn regnet med i fjor for årene 2016-21, og dermed også økte kapitalslitkostnader. Vedlikeholdet ble også oppjustert som følge av tellingen. Endringene påvirker også kjøre- og arbeidsinntekter ved eget arbeid og bruk av egne maskiner som inngår i de beregnede investeringene på bygninger.

For investeringer i maskiner og redskaper og leasing er seriene endret fra og med 1959 fordi Budsjettet har gått over til å legge SSBs tellingsresultater direkte til grunn. Tidligere har importstatistikk og oppgaver fra leasingsselskaper og Finansieringsselskapenes forening vært viktige kilder. Disse kildene blir fremdeles brukt ved framregning av tellingsresultatene. Det har lenge vært et stort sprik i oppgavene, spesielt for leasing, mellom de to kildene og spraket har vært økende. Endret beregning endrer også bruttoinvesteringene i maskiner. Det fører også til at en større del av maskinkostnadene regnes som vedlikehold. Noe av det som nå er ført som vedlikehold gikk tidligere inn i bruttoinvesteringene. Dette endrer bruttoinvesteringer, kapitalslit, vedlikehold og leasing for hele perioden.

Energi

Forbruket av elektrisk kraft og diesel og andre oljeprodukter er glattet for årene mellom tellingsårene 2017 og 2021. Gass i veksthus er revidert tilbake til og med 2019.

Tellingsresultatet for frakt av korn medfører en økning av kostnaden for årene 2016-21 sammenliknet med beregningen i fjor.

Hagebruk:

Potetpris for 2020 er revidert. For grønnsaker er det for 2019 korreksjon av pris for to grønnsaksslager. For 2020 er endelig volum og pris noe høyere enn det de foreløpige tallene for 2020 viste i fjor.

Kjøtt:

Korrigert vektgrunnlag har ført til justerte priser i 2018-2020 for storfe, sau/lam og gris.

Medlemsbonus:

Reviderte oppgaver for årene 2014 – 2020.

Dyrkingstør:

Volumet er glattet mellom 2008 og ny oppgave for 2020 fra 76 tusen til 100 tusen m³.

Gjeld og renter:

Posten med korreksjon av gjeld for «brukere med betydelig omfang av næringsvirksomhet utenom jordbruk» er i år tatt ut. Endringen er tatt inn som en korreksjonspost i Totalkalkylen og øker gjeldsmasse og renter noe tilbake til 1997.

1.6 Resultatmål i Totalkalkylen

I Prop.200S (2020-2021) er det sagt følgende om inntektsutvikling og inntektsmål:

Stortinget har gjentatte ganger sluttet seg til både at vurdering av inntektsutviklingen skal baseres på Totalkalkylen, normalisert regnskap, med resultatmålet Vederlag til arbeid og egenkapital, og samtidig understreket at Totalkalkylen ikke er egnet til å måle inntektsnivå i næringen.

I Totalkalkylen har følgende tre resultatmål blitt beregnet:

- Vederlag til arbeid og kapital
- Vederlag til arbeid og egenkapital
- Vederlag til arbeid og egenkapital inkl. effekt av jordbruksfradraget

«Vederlag til arbeid og kapital» beregnes ved at alle inntekter fratrekkes ikke-varige driftsmidler samt kapitalkostnadene (avskrivningene) beregnes ut fra et prisnivåjustert kapitalgrunnlag for de avskrivbare driftsmidlene. Dvs. at kapitalgrunnlaget justeres til dagens priser ved hjelp av konsumprisindeksen. Resultatet «Vederlag til arbeid og kapital» skal gi avkastning til all kapital, herunder kapital bundet i jord. I resultatmålet «Vederlag til arbeid og egenkapital» trekkes realrentekostnadene på den lånte delen av kapitalen i fra «Vederlag til arbeid og kapital». Dette resultatmålet skal gi avkastning til arbeid og egenkapital. Bruken av realrentekostnad har sammenheng med at kapitalen prisjusteres (kapitalslit beregnet til dagens prisnivå). Prinsippet for beregning av kapitalkostnadene innebærer at den beregnede inntekten i Totalkalkylen, kan forbrukes uten å redusere den investerte kapitalens kjøpekraft. I resultatmålet «Vederlag til arbeid og egenkapital inkl. effekt av jordbruksfradraget» legges verdien av det skattemessige jordbruksfradraget i positiv næringssinntekt fra jordbruket til «Vederlag til arbeid og egenkapital». Resultatmålet «Vederlag til arbeid og egenkapital inkl. effekt av jordbruksfradraget» beregnes kun pr. årsverk

Fordi Totalkalkylen viser resultatmål for landet som helhet og alle produksjoner i gjennomsnitt (pr. årsverk), vil ikke Totalkalkylen være sammenliknbart med regnskapet for den enkelte aktive utøver. På foretaksnivå, i eks. Driftsgranskingene, føres f.eks. jordleie,

leie/kjøp av melkekvote, fôr og maskintjenester som kostnader og eventuelt inntekt i de foretakene som har slik kostnad/inntekt. Dette fordi dette er kostnader/inntekter som påvirker den enkelte næringsutøvers økonomiske resultat.

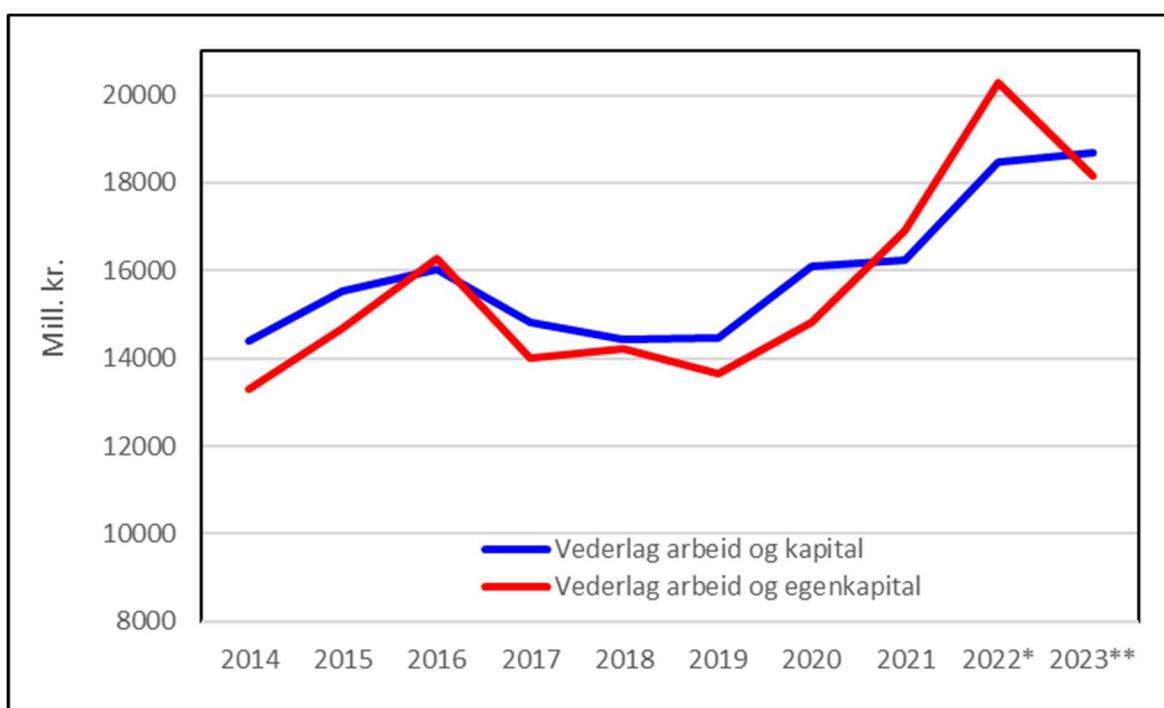
1.7 Resultater etter registrerte og normaliserte regnskaper

Tabell 1.3 Resultater etter registrerte regnskaper. Mill. kroner¹

	2017	2018	2019	2020	2021	2022*	2023**
Sum produksjonsinntekter	33 862	32 911	34 194	36 220	39 144	42 456	42 605
Direkte tilskudd	10 331	12 425	12 039	12 097	12 030	14 686	17 361
Sum inntekter inkl. tilsk. (A)	44 192	45 336	46 233	48 318	51 174	57 143	59 966
Sum ikke-varige produksjonsmidler	22 194	23 478	24 091	24 354	26 769	29 916	31 974
Sum kapitalkostnader	7 169	7 434	7 683	7 879	8 172	8 745	9 319
Sum kostnader (B)	29 363	30 912	31 774	32 232	34 941	38 660	41 293
Vederlag til arbeid og kapital (A-B)	14 830	14 423	14 459	16 086	16 233	18 482	18 674
- Realrente på lånt kapital	811	213	801	1 255	-665	-1 795	504
Vederlag til arbeid og egenkapital (A-B-C)	14 019	14 210	13 658	14 831	16 898	20 277	18 170
Antall årsverk	43 300	42 800	42 300	42 700	42 100	41 050	40 550
Vederlag til arbeid og egenkap. pr årsverk. Kr	323 800	332 000	322 900	347 300	401 400	494 000	448 100
Endring pr årsverk, kr		8 200	-9 100	24 400	54 100	92 600	-45 900
Endring pr årsverk, prosent		2,5	-2,7	7,6	15,6	23,1	-9,3
<i>Inntektseffekt pr årsverk av jordbr.fradraget</i>	28 100	26 500	25 000	26 800	27 400	39 800	40 800
<i>Ved. til arb. og egenkap. pr årsverk inkl. effekt av jordbruksfradraget, kr</i>	351 900	358 500	347 900	374 100	428 800	533 800	488 900
<i>Endring pr årsverk, kr</i>		6 600	-10 600	26 200	54 700	105 000	-44 900
<i>Endring pr årsverk, prosent</i>		1,9	-3,0	7,5	14,6	24,5	-8,4

* Foreløpig regnskap ** Budsjett

¹⁾ De øtte nederste linjene er ikke i mill. kroner

Figur 1.1. Utviklingen i resultatmål i Totalkalkylen, registrert regnskap.

Tabell 1.4 Sammendrag. Registrerte regnskaper. Mill. kroner¹

	2017	2018	2019	2020	2021	2022*	2023**
Korn, erter og oljefrø	3 500	2 138	3 928	4 118	3 771	6 041	5 425
Poteter	722	795	799	952	995	1 101	1 118
Hagebruksprodukter	4 945	5 087	5 294	5 800	6 097	6 400	6 493
Andre planteprodukter	424	373	377	384	435	547	533
Sum planteprodukter	9 591	8 392	10 398	11 254	11 297	14 089	13 568
Melk	9 241	9 579	8 971	9 431	10 814	9 729	9 299
Kjøtt	12 608	12 665	12 305	12 698	14 007	15 755	16 931
Egg	1 112	1 132	1 144	1 232	1 282	1 407	1 520
Ull	133	129	117	118	105	100	100
Andre husdyrproduksjoner	204	232	274	292	304	318	342
Sum husdyrprodukter	23 299	23 736	22 812	23 771	26 514	27 308	28 192
Sum plante- og husdyrprodukter	32 889	32 128	33 210	35 025	37 810	41 398	41 760
Kjøreinntekter m.v.	566	571	605	608	622	654	676
Arbeidsinntekter ved invest.	227	228	229	210	217	232	225
Sum andre inntekter	794	799	834	818	839	886	901
Endringer i buskapsverdien	-121	-235	0	153	143	-115	-268
Medlemsbonus	300	219	150	224	352	288	211
Sum produksjonsinntekter	33 862	32 911	34 194	36 220	39 144	42 456	42 605
Direkte tilskudd	10 331	12 425	12 039	12 097	12 030	14 686	17 361
Sum inntekter inklusive tilskudd	44 192	45 336	46 233	48 318	51 174	57 143	59 966
Handelsgjødsel og kalk	1 598	1 784	1 882	1 928	1 883	2 460	3 431
Innkjøpt kraftfôr	7 442	7 749	7 761	7 925	8 196	9 378	9 924
Annet innkjøpt fôr	450	720	511	472	503	551	587
Såfrø og planter	1 062	1 150	1 158	1 259	1 336	1 341	1 416
Energi og smøremidler	2 672	3 049	3 173	2 583	3 718	4 596	4 356
Andre kostnader	5 251	5 098	5 594	5 789	6 434	6 715	7 194
Vedlikehold	3 719	3 928	4 012	4 397	4 699	4 875	5 066
Ikke-varige prod.midler (kostnader)	22 194	23 478	24 091	24 354	26 769	29 916	31 974
Leasing av maskiner	612	669	762	846	878	983	1 162
Kapitalslit	6 557	6 765	6 921	7 032	7 294	7 762	8 157
Sum kapitalkostnader	7 169	7 434	7 683	7 879	8 172	8 745	9 319
Sum kostnader	29 363	30 912	31 774	32 232	34 941	38 660	41 293
Vederlag til arbeid og kapital	14 830	14 423	14 459	16 086	16 233	18 482	18 674
Realrente lånt kapital	811	213	801	1 255	-665	-1 795	504
Vederlag til arbeid og egenkapital	14 019	14 210	13 658	14 831	16 898	20 277	18 170

* Foreløpig regnskap ** Budsjett

1) Eksklusive virkning av jordbruksfradraget ved skatteligningen

Tabell 1.5 Resultater etter normaliserte regnskaper. Mill. kroner¹

	2017	2018	2019	2020	2021	2022*	2023**
Sum produksjonsinntekter	33 838	34 176	34 138	36 072	39 096	41 677	42 618
Direkte tilskudd	10 259	12 098	11 726	12 094	12 079	14 671	17 278
Sum inntekter inkl. tilsk. (A)	44 097	46 274	45 864	48 166	51 176	56 348	59 896
Sum ikke-varige produksjonsmidler	22 129	23 776	23 972	24 310	26 668	29 885	31 987
Sum kapitalkostnader	7 158	7 435	7 683	7 858	8 201	8 808	9 326
Sum kostnader (B)	29 287	31 210	31 654	32 168	34 869	38 693	41 314
Vederlag til arbeid og kapital (A-B)	14 810	15 064	14 210	15 998	16 307	17 655	18 583
- Realrente på lånt kapital	363	229	763	662	211	-25	705
Vederlag til arbeid og egenkapital (A-B-C)	14 448	14 835	13 446	15 336	16 096	17 680	17 878
Antall årsverk	43 300	42 800	42 300	42 700	42 100	41 050	40 550
Vederlag til arbeid og egenkap. pr årsverk. Kr	333 700	346 600	317 900	359 200	382 300	430 700	440 900
Endring pr årsverk, kr		12 900	-28 700	41 300	23 100	48 400	10 200
Endring pr årsverk, prosent		3,9	-8,3	13,0	6,4	12,7	2,4
<i>Inntektseffekt pr årsverk av jordbruksfradr, kr</i>	<i>28 100</i>	<i>27 700</i>	<i>24 500</i>	<i>26 700</i>	<i>27 600</i>	<i>38 100</i>	<i>40 600</i>
<i>Ved. til arb. og egenkap. pr årsverk inkl. effekt av jordbruksfradraget, kr</i>	<i>361 800</i>	<i>374 300</i>	<i>342 400</i>	<i>385 900</i>	<i>409 900</i>	<i>468 800</i>	<i>481 500</i>
<i>Endring pr årsverk, kr</i>		12 500	-31 900	43 500	24 000	58 900	12 700
<i>Endring pr årsverk, prosent</i>		3,5	-8,5	12,7	6,2	14,4	2,7

* Foreløpig regnskap ** Budsjett

¹⁾ De åtte nederste linjene er ikke i mill. kroner

Tabell 1.6 Sammendrag. Normaliserte regnskaper. Mill. kroner¹

	2017	2018	2019	2020	2021	2022*	2023**
Korn, erter og oljefrø	3 294	3 351	3 621	3 820	4 012	5 386	5 425
Poteter	779	771	844	911	1 017	1 070	1 118
Hagebruksprodukter	5 070	5 169	5 409	5 831	6 043	6 337	6 492
Andre planteprodukter	424	366	387	381	419	522	547
Sum planteprodukter	9 567	9 657	10 261	10 944	11 492	13 315	13 582
Melk	9 241	9 579	9 052	9 593	10 572	9 729	9 299
Kjøtt	12 608	12 665	12 305	12 698	14 007	15 755	16 931
Egg	1 112	1 132	1 144	1 232	1 282	1 407	1 520
Ull	133	129	117	118	105	100	100
Andre husdyrproduksjoner	204	232	274	292	304	318	342
Sum husdyrprodukter	23 299	23 736	22 892	23 933	26 271	27 308	28 192
Sum plante- og husdyrprodukter	32 866	33 393	33 154	34 877	37 762	40 623	41 774
Kjøreinntekter m.v.	566	571	605	608	622	654	676
Arbeidsinntekter ved invest.	227	228	229	210	217	232	225
Sum andre inntekter	794	799	834	818	839	886	901
Endringer i buskapsverdien	-121	-235	0	153	143	-119	-268
Medlemsbonus	300	219	150	224	352	288	211
Sum produksjonsinntekter	33 838	34 176	34 138	36 072	39 096	41 677	42 618
Direkte tilskudd	10 259	12 098	12 094	10 259	12 079	14 671	17 278
Sum inntekter inklusive tilskudd	44 097	46 274	48 166	44 097	51 176	56 348	59 896
Handelsgjødsel og kalk	1 598	1 784	1 882	1 928	1 883	2 460	3 431
Innkjøpt kraftfôr	7 442	7 749	7 761	7 925	8 196	9 378	9 924
Annet innkjøpt fôr	450	720	511	472	503	551	587
Såfrø og planter	1 062	1 150	1 158	1 259	1 336	1 341	1 416
Energi og smøremidler	2 679	3 080	3 161	2 578	3 729	4 584	4 357
Andre kostnader	5 179	5 365	5 486	5 750	6 323	6 697	7 207
Vedlikehold	3 719	3 928	4 012	4 397	4 699	4 875	5 066
Ikke-varige prod.midler (kostnader)	22 129	23 776	23 972	24 310	26 668	29 885	31 987
Leasing av maskiner	601	670	762	826	906	1 047	1 169
Kapitalslit	6 557	6 765	6 921	7 032	7 294	7 762	8 157
Sum kapitalkostnader	7 158	7 435	7 683	7 858	8 201	8 808	9 326
Sum kostnader	29 287	31 210	31 654	32 168	34 869	38 693	41 314
Vederlag til arbeid og kapital	14 810	15 064	14 210	15 998	16 307	17 655	18 583
Realrente lånt kapital	363	229	763	662	211	-25	705
Vederlag til arbeid og egenkapital	14 448	14 835	13 446	15 336	16 096	17 680	17 878

* Foreløpig regnskap ** Budsjett

1) Eksklusive virkning av jordbruksfradraget ved skatteligningen

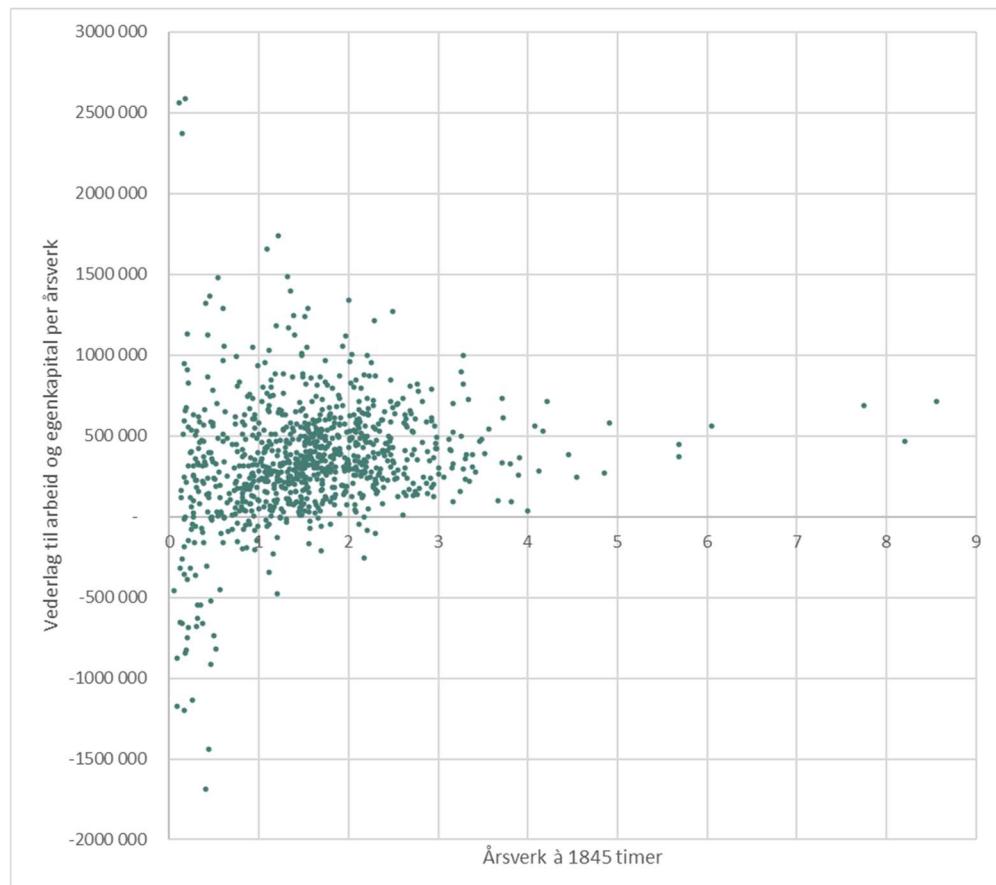
1.8 Totalkalkylen i forhold til enkeltbruk

Totalkalkylen for jordbruket er et sektorregnskap for hele det norske jordbruket, som om jordbruket i Norge var et bruk. Resultatmålene i Totalkalkylen beregnes som gjennomsnitt for alle bruk, uavhengig av driftsform, størrelse, investeringsfase og område i landet.

Jordbruket består av drøyt 37 000 jordbruksbedrifter fordelt på ulike driftsformer, størrelser og områder i landet som er i ulike faser av investeringer, dvs. fornyelse og avvikling. På disse brukene utføres det årlig i overkant av 40 000 årsverk. Resultatene på det enkelte bruket vil variere kraftig etter de nevnte inndelingene og fra gjennomsnittet som måles i Totalkalkylen.

Som en illustrasjon på dette er spredningen i vederlaget til arbeid og egenkapital pr årsverk i Driftsgranskingene, gjengitt i figur 1.2 nedenfor. Driftsgranskingene er regnskapsresultater for litt over 900 enkeltbruk etter driftsform, størrelse og område i landet. Det er en tydelig konsentrasjon rundt nivået 0 – 500 000 kr pr. årsverk, men ellers er det stor spredning.

Det er flere forskjeller mellom Totalkalkylen og enkeltbruk som påvirker beregnede resultater, bla. periodiseringer av etterbetalinger. Begrunnet i internasjonal praksis føres dette på opptjeningsåret i Totalkalkylen mens utbetalingsåret benyttes i Driftsgranskingene (enkeltbruk).

Figur 1.2. Spredningen i vederlag til arbeid og egenkapital pr årsverk i Driftsgranskingene 2021.

1.9 Utviklingen i resultatmål, arbeidsforbruket, areal, investeringer og husdyr

Tabell 1.7 Resultatmål i jordbrukspraktisk regnskap pr. årsverk. 1 000 kr.

	Registrert regnskap			Normalisert regnskap		
	Ved. arbeid og egenkap.	Jordbruks- fradrag	Sum	Ved. arbeid og egenkap.	Jordbruks- fradrag	Sum
1959	5 300		5 300			
1969	10 400		10 400			
1979	43 200		43 200			
1989	94 600		94 600			
1990	111 200		111 200			
1991	110 400		110 400			
1992	110 600		110 600			
1993	123 500		123 500			
1994	122 500		122 500			
1995	118 000		118 000			
1996	122 500		122 500			
1997	126 500		126 500			
1998	140 100		140 100			
1999	131 400		131 400			
2000	145 200	4 800	150 000			
2001	129 500	9 500	139 000			
2002	129 600	11 200	140 800			
2003	145 900	13 800	159 700			
2004	148 100	13 200	161 300			
2005	153 600	13 400	167 000			
2006	158 500	13 800	172 300			
2007	169 400	22 800	192 200			
2008	202 700	24 400	227 100			
2009	207 900	23 800	231 700			
2010	237 600	26 100	263 700	238 600	26 000	264 600
2011	226 700	25 400	252 100	240 200	26 200	266 400
2012	242 700	29 700	272 400	260 200	31 900	292 100
2013	258 800	30 900	289 700	260 700	32 100	292 800
2014	291 900	30 200	322 100	280 300	29 700	310 000
2015	328 100	31 000	359 100	321 900	30 500	352 400
2016	370 200	29 300	399 500	342 800	28 200	371 000
2017	323 800	28 100	351 900	333 700	28 100	361 800
2018	332 000	26 500	358 500	346 600	27 700	374 300
2019	322 900	25 000	347 900	317 900	24 500	342 400
2020	347 300	26 800	374 100	359 200	26 700	385 900
2021	401 400	27 400	428 800	382 300	27 600	409 900
2022*	494 000	39 800	533 800	430 700	38 100	468 800
2023**	448 100	40 800	488 900	440 900	40 600	481 500

Totalkalkylens serie for antall bedrifter og arbeidsforbruk er gjengitt i tab. 1.8.

Tabell 1.8 Beregnet totalt arbeidsforbruk og antall årsverk i jordbruket 1959–2024

År	Antall bedrifter	Timer pr. bedrift	Mill. timeverk	Timer pr. årsverk	1000 årsverk	Prosent- endring
1959	198 300	2 898	592,5	2 340	253,2	
1969	154 977	2 581	400,1	2 100	190,5	
1979	125 302	2 101	263,3	1 975	133,3	
1989	99 382	1 943	193,1	1 925	100,3	
1990	96 300	1 906	183,6	1 875	97,9	-2,4
1991	92 800	1 919	178,1	1 875	95,0	-3,0
1992	90 900	1 927	175,1	1 875	93,4	-1,7
1993	87 600	1 939	169,9	1 875	90,6	-3,0
1994	83 900	1 998	167,6	1 875	89,4	-1,3
1995	80 900	2 056	166,3	1 875	88,7	-0,8
1996	78 200	2 064	161,4	1 875	86,1	-2,9
1997	75 300	2 077	156,4	1 875	83,4	-3,1
1998	72 800	2 107	153,4	1 875	81,8	-1,9
1999 ¹⁾	70 011	2 113	147,9	1 875	78,9	(-3,5)
1999 ²⁾	70 740	2 118	149,8	1 875	79,9	-2,3
2000	68 539	2 090	143,3	1 875	76,4	-4,4
2001	65 607	2 095	137,5	1 860	73,9	-3,3
2002	61 890	2 120	131,2	1 845	71,1	-3,8
2003	58 231	2 148	125,1	1 845	67,8	-4,6
2004	55 507	2 151	119,4	1 845	64,7	-4,6
2005	53 003	2 148	113,8	1 845	61,7	-4,6
2006	51 218	2 133	109,2	1 845	59,2	-4,1
2007	49 935	2 099	104,8	1 845	56,8	-4,1
2008	48 825	2 052	100,2	1 845	54,3	-4,4
2009	47 688	2 012	95,9	1 845	52,0	-4,2
2010	46 624	1 967	91,7	1 845	49,7	-4,4
2011	45 612	1 966	89,7	1 845	48,6	-2,2
2012	44 794	1 952	87,5	1 845	47,4	-2,5
2013	43 726	1 949	85,2	1 845	46,2	-2,5
2014	43 022	1 951	83,9	1 845	45,5	-1,5
2015	42 018	1 965	82,6	1 845	44,75	-1,6
2016	41 121	1 974	81,2	1 845	44,00	-1,7
2017	40 338	1 980	79,9	1 845	43,30	-1,6
2018	39 678	1 990	79,0	1 845	42,80	-1,2
2019	39 090	1 997	78,0	1 845	42,30	-1,2
2020	38 713	2 035	78,8	1 845	42,70	0,9
2021	38 079	2 040	77,7	1 845	42,10	-1,4
2022*	37 703	2 009	75,7	1 845	41,05	-2,5
2023**	37 355	2 003	74,8	1 845	40,55	-1,2
2024**	37 033	1 998	74,0	1 845	40,10	-1,1

1) Bruk >5 dekar

2) Bruk fra 0 dekar og oppover fra 1999, tidligere for bruk >5 dekar

Totalkalkylens serie for arbeidsforbruket er basert på SSBs arbeidsforbrukstellingen. I tabell 1.8 er utviklingen i det totale arbeidsforbruket for perioden 1959–2020 beregnet på grunnlag av SSBs tellinger fram til og med 2020.

Arbeidsforbruksregistreringene i SSBs fullstendige tellinger foretas normalt hvert tiende år. Registreringene er basert på oppgaver fra alle bedriftene i jordbruket og danner grunnlaget for arbeidsforbruket i Totalkalkylen. I mellomliggende år beregnes arbeidsforbruket med utgangspunkt i SSBs utvalgstellinger. Arbeidsforbruket i utvalgstellingene vil kunne ha en usikkerhet knyttet til metode for oppblåsing til totalnivå.

SSB gjennomførte de to siste fullstendige tellingene av arbeidsforbruket i jordbruket i 2010 og 2020. Utvalgstellinger/landbruksundersøkelser som er lagt til grunn for nemndas arbeidsforbruksserie mellom årene 2010 og 2020, ble gjennomført for årene 2013 og 2017.

Prognose for arbeidsforbruket i 2023 og 2024

Prognosene støtter seg på to modeller utviklet av sekretariatet. Modellene framskriver den relative endringen i årsverk basert på de siste tilgjengelige arbeidsforbrukstall fra SSB. Den ene modellen tar i tillegg inn budsjettetnemndas anslag for utvikling av areal, husdyrholt og gårdsbruk. Utover disse utviklingstrekkene legger man til grunn at 2023 er normalår med hensyn på arbeidsforbruk. Pandemien hadde effekt på arbeidsforbruket i hagebrukssektoren i 2020 og 2021. Dette gir en nedgang i arbeidsforbruket i 2023 på 1,2 prosent. For 2024 er det prognosert en nedgang i arbeidsforbruket 1,1 prosent.

Utviklingen i jordbruksarealet er gjengitt i tabell 1.9 og 1.10.

Tabell 1.9 Utviklingen i jordbruksarealet. 1 000 da.

	Åker og hage	Fulld. eng og beite	Fulldyrket jord i alt	Annen eng/beite	Jordbr. areal i alt	Endring	Da/jordbr. bedrift
1959	3 479	4 864	8 343	1 764	10 107		51
1969	3 667	4 602	8 269	1 594	9 863		64
1979	4 146	4 211	8 358	1 239	9 597		77
1989	4 402	4 443	8 846	1 096	9 941		100
1990	4 467	4 364	8 830	1 142	9 972	0,3 %	104
1991	4 457	4 383	8 840	1 169	10 009	0,4 %	108
1992	4 450	4 409	8 859	1 206	10 065	0,6 %	111
1993	4 439	4 477	8 916	1 236	10 152	0,9 %	116
1994	4 368	4 568	8 936	1 280	10 216	0,6 %	122
1995	4 324	4 660	8 984	1 303	10 287	0,7 %	127
1996	4 241	4 774	9 015	1 329	10 344	0,6 %	132
1997	4 165	4 888	9 053	1 366	10 419	0,7 %	138
1998	4 156	4 851	9 007	1 487	10 494	0,7 %	144
1999	3 995	4 876	8 871	1 511	10 384	-1,0 %	148
2000	3 985	4 856	8 841	1 581	10 422	0,4 %	147
2001	3 997	4 865	8 862	1 605	10 467	0,4 %	153
2002	3 915	4 917	8 832	1 635	10 466	0,0 %	160
2003	3 854	4 905	8 759	1 644	10 404	-0,6 %	168
2004	3 846	4 892	8 737	1 660	10 397	-0,1 %	179
2005	3 805	4 858	8 663	1 692	10 354	-0,4 %	187
2006	3 731	4 896	8 628	1 717	10 345	-0,1 %	202
2007	3 669	4 906	8 574	1 746	10 320	-0,2 %	207
2008	3 609	4 884	8 494	1 751	10 245	-0,7 %	210
2009	3 566	4 829	8 395	1 748	10 143	-1,0 %	213
2010	3 536	4 766	8 302	1 758	10 060	-0,8 %	216
2011	3 476	4 748	8 224	1 766	9 989	-0,7 %	219
2012	3 434	4 729	8 163	1 765	9 929	-0,6 %	222
2013	3 351	4 757	8 108	1 764	9 871	-0,6 %	226
2014	3 326	4 785	8 111	1 756	9 868	-0,0 %	229
2015	3 303	4 799	8 102	1 759	9 860	-0,1 %	235
2016	3 332	4 750	8 082	1 755	9 837	-0,2 %	239
2017	3 318	4 727	8 045	1 806	9 851	0,1 %	244
2018	3 276	4 787	8 063	1 800	9 863	0,1 %	249
2019	3 227	4 825	8 052	1 791	9 843	-0,2 %	252
2020	3 271	4 806	8 077	1 783	9 860	-0,2 %	255
2021	3 295	4 777	8 072	1 773	9 845	-0,2 %	259
2022*	3 294	4 771	8 065	1 770	9 835	-0,1 %	261
2023**	3 290	4 770	8 060	1 780	9 840	0,1 %	263
2024**	3 290	4 770	8 060	1 780	9 840	0,0 %	266

Det totalt registrerte jordbruksarealet nådde et maksimum i 1998. Fra 2005 til 2014 gikk det registrerte arealet ned med 4,7 prosent. Tall fra Landbruksdirektoratet viser at innføringen av nytt digitalt kartverket i perioden 2005–2014 innebar en reduksjon i arealet på 3,4 prosent. Det er ikke mulig å si om nedgangen skyldes mer nøyaktige målinger eller om tidligere nedgang ikke har blitt fanget opp før nytt kartverk ble tatt i bruk. I samme periode var dermed arealnedgangen utenom nytt kartverk på ca. 1,3 prosent. Etter at innføringen av nytt kartverk var fullført, viser arealutviklingen små endringer, en reduksjon på 0,2 prosent fra 2014 til 2021.

I det totale jordbruksarealet inngår også overflatedyrket jord og innmarksbeite. Slikt areal utgjør om lag 18 prosent av totalarealet i slutten av perioden, mens andelen var drøyt 10 prosent i 1989.

Tabell 1.10 viser jordbruksarealet fordelt på de ulike vekstene.

Tabell 1.10 Jordbruksarealet fordelt på enkeltvekster. 1000 dekar.

	1999	2010	2020	2021	2022*	2023**
Hvete	515,9	720,8	676,7	635,9	751,7	650,0
Rug+rughvete	26,8	67,6	65,3	83,1	106,1	100,0
Bygg	1 825,8	1 461,8	1392,2	1427,4	1311,7	1370,0
Havre	913,1	761,1	665,5	685,2	630,1	675,0
Oljev./belgvekster	63,7	81,7	74,6	59,8	92,0	95,0
Sum korn og oljevekster	3 345,3	3 093,0	2 874,3	2 891,5	2 891,6	2 890,0
Poteter	148,7	132,4	115,1	116,2	118,9	120,0
Andre grovförvekster	317,1	119,3	95,1	94,3	90,0	85,0
Grønnsaker	45,9	60,6	70,6	71,5	70,4	70,0
Andre vekster åker og hage (inkl. brakk)	138,1	130,6	115,8	121,5	123,3	125,0
Sum åker og hage	3 995,1	3 535,9	3 270,9	3 294,9	3 294,1	3 290,0
Eng og beite på dyrket jord	4876	4 765,5	4 805,7	4 776,8	4 771,1	4 770,0
Natureng og overfl.dyrket jord til slått og beite	1 511,4	1 758,4	1 783,0	1 773,5	1 769,6	1 770,0
Jordbruksareal i drift i alt	10 382,5	10 059,8	9 859,6	9 845,1	9 834,8	9 830,0

Tabell 1.11 gir oversikt over bruttoinvesteringene i løpende og faste priser fordelt på de ulike kapitalgruppene samt avdragsdelen av leasingkontrakter. Denne tabellen er lagt om siden fjorårets beregning, der SSBs investeringsteller nå er lagt til grunn.

Tabell 1.11 Bruttoinvesteringer i jordbrukskretet. Løpende og faste priser. Mill. kroner

	Løpende priser				Faste 2021-priser			
	Bygninger	Maskiner og redsk.	Annet ¹	Sum	Sum	Endring	Leasing avdr.del	Sum inkl. leasing
1959	236	171	131	537	14 769			14 769
1969	402	433	155	991	17 607			17 607
1979	1 584	1 529	435	3 548	21 141			21 141
1985	1 467	2 241	612	4 319	15 935	9,0 %		15 935
1986	1 902	2 411	591	4 904	16 380	2,8 %		16 380
1987	2 073	2 153	419	4 645	14 369	-12,3 %		14 369
1988	2 258	2 036	381	4 675	13 663	-4,9 %		13 663
1989	2 298	1 746	343	4 387	12 410	-9,2 %		12 410
1990	2 149	2 004	419	4 571	12 409	0,0 %	8	12 417
1991	1 846	1 666	331	3 843	10 076	-18,8 %	10	10 086
1992	1 732	1 505	366	3 603	9 241	-8,3 %	11	9 253
1993	1 322	1 681	403	3 406	8 478	-8,3 %	12	8 490
1994	1 526	2 193	354	4 073	9 881	16,5 %	13	9 894
1995	1 155	2 427	433	4 015	9 216	-6,7 %	22	9 238
1996	1 702	2 651	357	4 709	10 731	16,4 %	27	10 758
1997	1 694	2 411	339	4 443	9 919	-7,6 %	32	9 951
1998	1 781	2 299	302	4 382	9 539	-3,8 %	38	9 577
1999	1 749	2 335	328	4 412	9 557	0,2 %	41	9 599
2000	1 569	2 065	348	3 981	8 477	-11,3 %	47	8 524
2001	1 499	1 983	336	3 817	7 929	-6,5 %	64	7 992
2002	1 657	2 079	278	4 014	8 188	3,3 %	80	8 268
2003	2 028	2 065	336	4 429	8 850	8,1 %	97	8 948
2004	2 762	1 968	302	5 033	9 633	8,8 %	139	9 772
2005	3 009	2 110	355	5 474	10 080	4,6 %	186	10 266
2006	3 401	2 167	459	6 028	10 768	6,8 %	242	11 010
2007	3 268	2 278	489	6 036	10 176	-5,5 %	291	10 467
2008	4 022	2 183	470	6 675	10 689	5,0 %	330	11 019
2009	4 240	2 258	466	6 964	10 597	-0,9 %	369	10 966
2010	4 513	2 297	500	7 310	10 938	3,2 %	407	11 345
2011	4 510	2 351	492	7 352	10 737	-1,8 %	446	11 183
2012	3 951	2 254	481	6 686	9 528	-11,3 %	478	10 006
2013	4 010	2 158	357	6 526	9 088	-4,6 %	501	9 589
2014	3 814	2 062	431	6 307	8 454	-7,0 %	518	8 972
2015	4 224	2 142	407	6 773	8 717	3,1 %	551	9 268
2016	4 651	2 223	523	7 397	9 210	5,6 %	597	9 807
2017	5 331	2 237	566	8 135	9 833	6,8 %	649	10 482
2018	5 136	2 252	605	7 993	9 304	-5,4 %	704	10 008
2019	5 102	2 266	631	7 999	9 016	-3,1 %	763	9 779
2020	5 459	2 280	600	8 340	8 983	-0,4 %	826	9 809
2021	6 031	2 295	540	8 865	8 865	-1,3 %	888	9 752
2022*	5 929	2 586	546	9 061	8 318	-6,2 %	966	9 284
2023**	5 669	2 723	559	8 951	7 668	-7,8 %	1 030	8 698

1) I «Annet» inngår biler, grøfter, hydrotekniske anlegg, nydyrkning og investeringsavgift på investeringer.

Tabell 1.12 gir oversikt over antall husdyr ved årsskiftene 1990-2023.

Tabell 1.12 Antall husdyr 1.1. 1990-2023

	Melkekyr	Ammekyr	Storfe i alt	Sauer	Vinterfôra	Avlssvin	Melkegeiter	Verpehøner
1990	355 300 ¹		998 200	1 026 200	89 300	65 200	3 410 000	
2000	318 047	33 705	1 018 730	1 104 906	93 768	53 091	3 216 750	
2001	301 199	40 267	985 746	1 131 734	89 961	50 859	3 206 179	
2002	287 427	46 522	968 227	1 141 485	89 254	47 651	3 117 782	
2003	282 829	47 343	952 442	1 109 696	92 058	47 114	3 262 382	
2004	280 091	48 378	942 053	1 111 513	99 298	46 292	3 392 283	
2005	272 301	50 141	936 003	1 091 785	99 065	46 125	3 493 440	
2006	265 384	55 019	919 679	1 060 438	101 731	44 063	3 365 646	
2007	258 513	56 361	903 280	1 023 818	98 060	40 493	3 350 753	
2008	262 090	54 641	893 200	1 027 098	97 261	38 431	3 600 244	
2009	249 482	57 777	876 000	1 029 400	100 100	38 400	3 837 158	
2010	245 001	61 527	866 300	1 055 200	102 800	36 900	4 017 602	
2011	240 842	64 250	859 200	1 045 200	98 800	34 800	3 991 500	
2012	237 565	65 584	850 700	1 040 700	97 700	34 100	4 019 000	
2013	238 740	67 537	851 500	1 037 500	97 600	32 700	4 188 900	
2014	229 634	68 781	832 900	1 031 600	97 100	29 700	4 257 900	
2015	228 309	71 867	834 500	1 057 200	93 800	31 400	4 412 600	
2016	226 705	76 120	847 800	1 095 100	92 600	33 500	4 390 600	
2017	221 200	83 000	864 500	1 129 000	89 000	34 300	4 362 800	
2018	216 400	90 000	870 800	1 068 000	88 800	33 900	4 405 800	
2019	215 200	92 000	860 300	977 000	83 500	34 500	3 996 800	
2020	206 700	96 000	860 200	947 000	77 300	34 300	4 100 600	
2021	211 000	99 000	872 000	943 000	75 200	33 700	4 148 200	
2022*	212 000	104 500	883 200	928 000	72 200	33 700	4 056 500	
2023**	203 000	106 500	877 300	928 000	70 600	33 500	4 124 400	

¹ Inkl. ammekyr

1.10 Endringer i inntektsforutsetninger, tap ved markedsoverskudd og volumutvikling

Pris- og volumendringer i produksjon og innsatsfaktorer forklarer deler av avvik fra inntektsforutsetningene som legges til grunn ved jordbruksoppgjørene. Inntektseffekter pga. markedssituasjon er redegjort for i kap. 1.9.1 og 1.9.2 mens pris- og volumutvikling går fram av kap. 1.9.3.

1.10.1 Marked, produksjon og etterspørsel

Markedet for jordbruksprodukter og derved produksjonsrommet for norsk jordbruk, er avhengig av den samlede etterspørselen av matvarer. Befolkningsutvikling, prisutvikling på norske og importkonkurrerende varer, handels- og avtalemessige forhold, innslaget av nye varetyper, endrede preferanser, kostholds- og helsemessige spørsmål, er forhold som spiller inn i denne sammenhengen og som kan gi dreininger i etterspørselen. I 2020 og 2021 bidro pandemien til sterkt redusert grensehandel og økt forbruk av norskproduserte varer.

I tabell 1.13 er det gjengitt tall for produksjon og forbruk av viktige vareslag i norsk jordbruk samt befolkningsutviklingen de samme årene. Et trekk har vært økt produksjon og forbruk i årene 2013 – 2016. For flere produkter er dette endret til nedgang eller mindre økning årene 2017 – 2022.

For norsk produksjon spiller værforhold, spesielt for planteprodukter, mye inn i enkeltår.

Tabell 1.13. Norsk produksjon og forbruk av jordbruksprodukter. Mill. kg. Befolkningsutvikling.

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	%-endring 2015-18	%-endring 2019-22
Korn (mel)										
Produksjon	175	156	177	94	102	156	170	142	-46,2	39,6
engrosforbruk	401	413	408	408	408	430	423	420	1,7	2,9
Poteter (matpotet)										
Produksjon	58	74	66	61	62,7	69,8	74,6	68,8	3,9	9,9
engrosforbruk	98	126	86	110	82	114	108	110	12,5	34,2
Grønnsaker, frukt og bær										
Produksjon	224	240	233	215	237	241	235	236	-4,1	-0,3
engrosforbruk	867	884	882	865	888	887	883	885	-0,2	-0,4
Melk										
Produksjon	1536,3	1522,8	1494,9	1522,0	1480,7	1496,9	1525,4	1448,4	-0,9	-2,2
Forbruk										
-konsummelk	471,4	462,7	439,7	441,6	431,1	436,8	423,8	419,0	-6,3	-2,8
-yoghurt	53,7	54,8	53,1	53,5	51,8	59,3	59,9	57,8	-0,3	11,5
herav norsk yoghurt	45,2	47,3	46,3	46,7	45,7	53,2	53,5	51,6	3,4	12,9
-ost	96,2	97,1	95,6	97,3	97,9	105,6	106,1	106,8	1,1	9,1
herav norsk ost	94,8	95,1	92,3	93,2	92,0	95,6	91,0	91,7	-1,7	-0,3
Storfe										
Produksjon	79,7	81,7	84,5	87,4	88,0	87,0	87,4	90,9	9,6	3,3
engrosforbruk	102,8	104,1	101,8	99,2	100,0	105,1	110,7	101,6	-3,5	1,6
Sau/lam										
Produksjon	24,5	24,3	27,9	26,6	24,5	25,7	26,4	23,5	8,5	-4,1
engrosforbruk	26,1	25,2	27,2	26,6	24,4	25,7	27,2	24,3	2,0	-0,3
Svin										
Produksjon	134,5	137,3	137,1	135,7	132,7	133,9	134,8	134,5	0,9	1,4
engrosforbruk	136,6	137,3	136,1	135,7	133,1	140,4	148,4	137,1	-0,6	3,0
Fjørfekjøtt										
produksjon	94,6	99,7	101,5	98,6	105,8	107,5	116,1	118,0	4,2	11,6
engrosforbruk	94,9	100,9	102,7	99,9	107,4	108,7	118,7	117,6	5,2	9,5
Egg										
produksjon	67,3	69,3	69,7	71,3	73,2	73,7	73,4	74,0	5,8	1,1
engrosforbruk	66,6	68,8	69,1	69,9	72,5	72,9	72,8	73,2	4,9	1,0
Befolking, mill.	5,190	5,236	5,277	5,312	5,348	5,379	5,408	5,442	2,4	1,8

¹ Mill. liter for melk

Kilde: Utviklingen i norsk kosthold (Helsedirektoratet) og Totalkalkylen (BFJ)

1.10.2 Inntektseffekter av markedssituasjonen

Inntektseffekter på grunn av markedssituasjonen, hovedsakelig tap på grunn av markedsoverskudd eller fra manglende markedsmuligheter, har vært beregnet med utgangspunkt i produkter omfattet av målpriser. Pristapet har vært definert som lavere prisuttag enn hva målprisene/gjennomsnittlig engrospris har gitt grunnlag for samt at omsetningsavgiften har vært høyere enn antatt avgift ved markedsbalanse. Samlet brutto pristap beregnes ved å multiplisere pristapet med produksjonsvolumet.

Omsetningsavgiftene vil normalt variere med avsetningsforholdene. Det er likevel ikke nødvendigvis samsvar mellom trekk av omsetningsavgift og behovet for regulering av den løpende produksjonen, eks. behov for å bygge opp reguleringsfondet og motsatt. Størrelsen på reguleringsfondene er nærmere omtalt i kapittel 1.5.4.

På kjøtsiden foretas prisstyringen på grunnlag av «planlagt gjennomsnittlig engrospris» (PGE).

For melk styres produksjonen gjennom kvoter. For korn er det samlet sett underdekning, men variasjon i produksjonen av etterspurte varekvaliteter kan gi varierende omsetningsavgifter mellom år.

Omsetningsavgiften vil normalt speile markedsforholdene med høyere avgift ved større markedssvikt. I tabell 1.14 er de produktvise omsetningsavgiftene gjengitt for beregningsårene 2021-23.

Tabell 1.14 Omsetningsavgifter. Kroner pr. kg/l.

	Melk	Okse	Lam	Gris	Egg	Korn/oljefrø
2021	0,095	0,51	1,61	0,50	0,80	0,025
2022*	0,034	0,63	1,22	0,62	1,15	0,020
2023**	0,070	1,98	1,16	0,90	1,50	0,018

Overproduksjonsavgift for melk er vist i tab. 1.15.

Tabell 1.15 Overproduksjonsavgift melk. Mill. kroner

År	Overproduksjonsavgift
2021	40,3
2022*	57,1
2023**	60,0

Overproduksjonsavgiften er regnet inn i Totalkalkylen som redusert melkepris.

1.10.3 Volum- og prisindeks for Totalkalkylen

Endringene i volum- og prisindeksene går fram tabell 1.16 og 1.17.

Tabell 1.16 Prisindekser, registrerte. 2021 = 100

Postnavn	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022*	2023**
Sum korn (u/korreksj./tilsk)	80,3	82,9	85,6	86,5	90,1	93,0	97,8	100,0	130,8	130,9
Korn, erter og oljefrø	80,6	81,5	85,0	84,8	89,9	92,0	97,4	100,0	131,0	130,2
Sum salg av matpoteter	70,3	79,4	78,3	85,0	90,8	87,8	100,0	100,0	113,0	114,5
Poteter	75,9	80,0	81,1	84,2	89,1	89,3	97,4	100,0	111,1	117,6
Sum grønnsaker	74,0	77,6	81,8	81,6	88,5	87,0	94,1	100,0	109,0	107,6
Sum frukt	85,2	86,2	91,6	82,1	83,1	94,0	99,3	100,0	104,8	104,6
Sum hagebær	64,5	59,9	66,2	69,9	69,1	69,9	89,1	100,0	103,0	106,9
Sum blomster	85,6	90,3	97,0	90,4	99,0	95,5	100,1	100,0	108,1	110,9
Hagebruksprodukter	76,0	78,6	83,3	82,0	88,1	87,6	95,8	100,0	109,1	110,1
Sum planteprodukter	78,2	80,1	84,0	83,8	91,6	89,5	96,4	100,0	117,3	118,1
Sum kumelk	83,9	89,6	91,1	90,1	92,2	87,9	91,9	100,0	98,2	98,3
Sum geitmelk	83,6	89,6	91,2	90,1	92,3	88,0	92,0	100,0	98,1	98,3
Ku- og geitmelk	84,9	90,1	91,5	90,7	92,3	88,7	92,5	100,0	98,4	98,9
Sum storfe	87,0	89,9	92,2	93,8	91,8	87,9	91,8	100,0	111,7	118,6
Sum sau/lam	107,2	110,4	99,8	84,0	85,1	89,0	90,1	100,0	114,9	121,6
Sum gris	84,6	94,1	93,6	88,6	85,9	86,4	92,0	100,0	112,3	127,4
Sum fjørffeslakt	90,8	89,5	90,4	88,1	90,7	91,0	96,0	100,0	113,5	123,6
Sum kjøtt inkl. grunntilsk.	89,1	93,4	93,4	90,3	89,2	88,3	92,6	100,0	112,4	122,4
Kjøtt og fjørffeslakt	85,6	89,6	91,5	91,3	90,4	89,7	93,5	100,0	111,3	122,1
Egg	87,7	88,8	88,1	91,5	91,2	89,2	95,9	100,0	109,8	116,6
Sum birøkt	63,9	75,5	92,2	95,3	97,2	96,7	97,7	100,0	103,9	108,1
Sum andre husdyrprodukter	86,0	88,6	90,8	93,7	93,6	91,3	96,6	100,0	107,7	114,6
Sum husdyrprodukter	85,3	89,8	91,5	91,2	91,4	89,4	93,3	100,0	106,0	112,6
Sum plante- og husdyrprod.	83,2	86,8	89,2	89,0	91,5	89,4	94,3	100,0	109,4	114,2
Sum inntekter inkl. tilsk.	83,2	86,8	89,2	89,0	91,5	89,5	94,3	100,0	109,4	114,1
Sum handelsgjødsel	103,3	107,6	111,0	96,0	103,0	106,0	106,1	100,0	169,6	241,6
Kalk	85,5	86,7	88,7	89,5	89,0	94,1	97,6	100,0	108,6	114,1
Handelsgjødsel og kalk	102,9	106,4	109,8	95,9	102,3	105,2	105,9	100,0	164,0	227,6
Innkjøpt kraftfør	89,4	91,1	91,8	93,1	94,8	95,2	97,9	100,0	117,3	126,9
Annet innkjøpt fôr	89,1	94,5	95,0	93,0	98,0	98,2	97,9	100,0	111,4	119,4
Sum innkjøpt fôr	89,4	91,3	92,0	93,1	95,0	95,4	97,9	100,0	116,9	126,4
Såfrø og planter	82,0	87,2	89,3	90,4	95,0	97,5	103,2	100,0	103,2	108,8
Sum energi og smøremidler	71,3	67,1	69,3	75,7	87,3	88,0	71,1	100,0	123,3	117,5
Sum andre kostn. v/pl.prod.	82,7	84,2	83,4	83,2	86,2	88,1	96,4	100,0	119,3	129,1
Sum a. kostn. v/husdyrprod.	76,8	79,2	82,2	85,9	90,3	96,4	97,4	100,0	111,4	119,4
Andre kostnader	80,9	81,9	83,8	85,4	88,3	92,2	96,7	100,0	113,0	121,4
Sum vedlikehold	73,2	76,5	79,2	81,4	84,9	87,9	93,5	100,0	109,0	118,1
Sum ikke-varige prod.midler	82,6	83,9	85,7	86,9	91,0	93,0	93,9	100,0	118,2	128,1
Sum leasing av maskiner	91,0	91,5	90,0	95,9	96,5	101,2	103,6	100,0	103,0	114,2
Kapitalslit. Sum driftsb.	84,3	86,1	89,2	90,9	93,4	95,4	96,6	100,0	105,8	111,1
Kapitalslit. Maskiner/redsk.	84,3	86,1	89,2	90,9	93,4	95,4	96,6	100,0	105,8	111,1
Kapitalslit.	84,3	86,1	89,2	90,9	93,4	95,4	96,6	100,0	105,8	111,1
Sum kapitalkostnader	84,9	86,6	89,4	91,4	93,7	96,0	97,3	100,0	105,5	111,4
Sum kostnader	83,1	84,6	86,6	88,0	91,7	93,8	94,7	100,0	115,2	124,1

* Foreløpige tall.   ** Budsjett.

Tabell 1.17 Volumindeks, registrerte regnskaper. 2021 = 100

Postnavn	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022*	2023**
Sum korn (u/korreksj./tilsk)	105,0	113,9	111,4	110,0	63,1	113,0	112,0	100,0	121,1	109,8
Korn, erter og oljefrø	104,4	113,3	111,1	109,5	63,0	113,2	112,2	100,0	122,3	110,5
Sum salg av matpoteter	92,0	73,8	107,4	82,8	81,0	85,0	96,4	100,0	93,6	91,2
Poteter	93,8	80,6	100,8	86,2	89,7	89,9	98,3	100,0	99,5	95,6
Sum grønnsaker	78,6	82,0	93,2	92,7	87,7	93,0	100,2	100,0	97,7	99,2
Sum frukt	66,5	53,7	65,2	67,9	84,1	85,0	58,1	100,0	67,1	77,6
Sum hagebær	136,4	175,4	145,9	138,1	131,1	142,2	111,7	100,0	103,6	96,1
Sum blomster	124,6	121,1	117,7	110,5	103,4	103,6	103,6	100,0	97,2	95,4
Hagebruksprodukter	93,1	96,5	101,3	99,0	94,6	99,1	99,3	100,0	96,2	96,7
Sum planteprodukter	97,2	100,8	104,2	101,4	81,1	102,9	103,3	100,0	106,3	101,7
Sum kumelk	98,9	100,6	99,7	97,9	99,7	97,0	98,1	100,0	95,0	90,5
Sum geitmelk	97,1	106,0	107,4	105,4	106,4	104,4	104,2	100,0	97,0	95,0
Ku- og geitmelk	98,8	100,7	99,8	98,0	99,8	97,1	98,2	100,0	95,0	90,6
Sum storfe	88,6	90,3	92,9	97,1	101,3	98,7	97,1	100,0	104,8	100,4
Sum sau/lam	99,1	104,9	106,7	112,6	110,7	99,7	100,8	100,0	96,4	96,7
Sum gris	95,5	99,9	102,1	101,8	101,9	98,1	97,7	100,0	98,8	96,6
Sum fjørfeslakt	92,0	81,0	85,4	87,2	84,6	92,2	92,3	100,0	99,4	100,8
Sum kjøtt inkl. grunntilsk.	92,8	92,9	95,5	97,8	99,1	97,5	96,7	100,0	101,1	99,0
Kjøtt og fjørfeslakt	93,2	93,4	96,1	98,6	100,0	98,0	97,0	100,0	101,1	99,0
Egg	91,4	91,5	92,7	94,8	96,8	100,0	100,1	100,0	99,9	101,7
Sum birøkt	56,4	55,6	67,6	73,9	80,9	97,7	98,1	100,0	104,2	106,0
Sum andre husdyrprodukter	87,8	87,3	89,9	91,4	94,2	99,3	100,4	100,0	100,1	101,2
Sum husdyrprodukter	95,1	95,9	97,2	97,9	99,5	97,7	97,7	100,0	98,7	96,0
Sum plante- og husdyrprod.	95,7	97,3	99,2	98,9	93,9	99,2	99,4	100,0	101,1	97,8
Sum inntekter inkl. tilsk.	95,5	97,4	99,4	98,3	92,9	98,6	99,2	100,0	100,2	96,5
Sum handelsgjødsel	92,2	93,0	92,8	90,5	94,0	98,1	98,1	100,0	79,8	80,2
Kalk	55,9	57,3	61,1	62,0	69,4	69,2	84,2	100,0	80,4	80,4
Handelsgjødsel og kalk	88,6	90,2	90,3	88,4	92,6	95,0	96,7	100,0	79,7	80,1
Innkjøpt kraftfør	96,3	96,4	96,7	97,5	99,7	99,5	98,8	100,0	97,6	95,4
Annet innkjøpt fôr	89,2	90,9	88,3	96,3	146,2	103,6	95,9	100,0	98,3	97,8
Sum innkjøpt fôr	95,9	96,1	96,2	97,4	102,5	99,7	98,6	100,0	97,6	95,6
Såfrø og planter	85,0	80,7	87,2	87,9	90,6	88,8	91,3	100,0	97,3	97,4
Sum energi og smøremidler	91,1	94,1	93,5	94,9	94,0	97,0	97,7	100,0	100,2	99,7
Sum andre kostn. v/pl.prod.	88,3	92,4	94,4	90,4	89,2	91,6	92,1	100,0	91,5	91,8
Sum a. kostn. v/husdyrprod.	92,7	94,5	94,1	94,7	98,3	95,2	94,9	100,0	96,3	93,9
Andre kostnader	94,5	96,2	95,6	95,5	89,7	94,3	93,1	100,0	92,4	92,1
Sum vedlikehold	92,6	97,2	98,4	97,2	98,5	97,1	100,1	100,0	95,2	91,3
Sum ikke-varige prod.midler	93,3	94,8	95,1	95,4	96,3	96,7	96,9	100,0	94,6	93,2
Sum leasing av maskiner	58,1	61,7	67,0	72,7	79,0	85,8	93,1	100,0	108,8	116,0
Kapitalslit. Sum driftsb.	87,5	89,2	91,2	94,0	95,8	97,0	98,5	100,0	101,6	102,3
Kapitalslit. Maskiner/redsk.	112,0	109,9	108,0	106,3	104,6	103,0	101,6	100,0	99,2	98,6
Kapitalslit	97,5	97,5	97,9	98,9	99,3	99,4	99,8	100,0	100,6	100,7
Sum kapitalkostnader	93,1	93,5	94,5	96,0	97,1	97,9	99,0	100,0	101,5	102,3
Sum kostnader	93,2	94,4	95,0	95,5	96,5	97,0	97,4	100,0	96,1	95,2

* Foreløpige tall.

** Budsjett

1.11 Forklaring til variasjon mellom år

Noen poster i Totalkalkylen viser variasjon fra år til år som i noen grad skyldes endrede utbetalingstidspunkt og regnskapsrutiner. Noen slike periodiseringsforhold er nærmere omtalt nedenfor.

1.11.1 Fondsendringer i prisutjevningsordningen for melk

I 2021 ble kapitalbeholdningen i prisutjevningsordningen redusert med 61 mill. kroner og i 2022 ble den redusert med 72 mill. kroner. Endringer i dette fondet påvirker ikke Totalkalkylen.

1.11.2 Samlede endringer i omsetningsavgiftsfondene

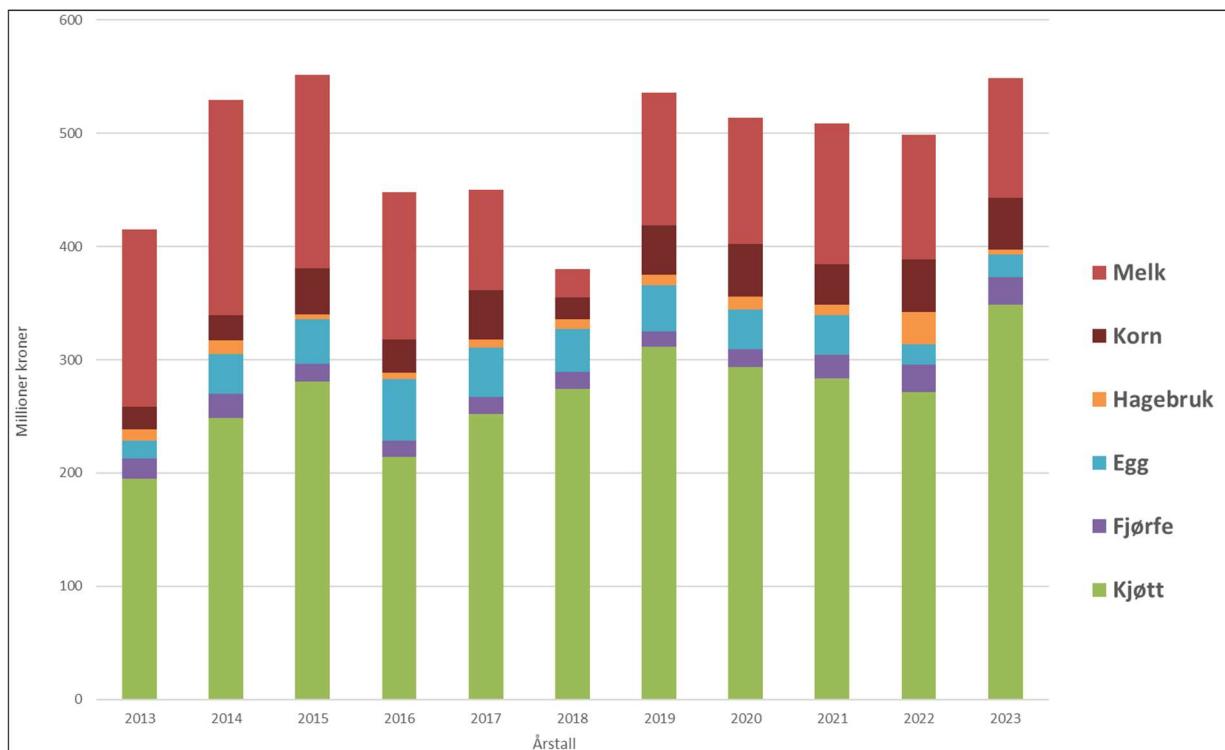
Tabell 1.18 viser en sammenstilling av data om kapitaloppbygging og -nedbygging i fondene for omsetningsavgift. I tillegg til mottatt omsetningsavgift i løpet av et år og utbetalte bevilgninger til omsetningstiltak samme år, vil renteinntekter og administrasjonskostnader også innvirke noe på fondenes størrelse. Netto renteinntekter er regnet som en rest i neste tabell.

Finansiering av ekstraordinært utkjøp av melkekvoter (303,69 mill. kroner) er i tabellen nedenfor tatt med som bevilget i 2021. I omsetningsrådets regnskap er beløpet ført på 2020-regnskapet som «andre endringer i fondskapital».

Tabell 1.18 Omsetningsavgiftsfondene totalt, 1000-kroner

	Endring i året	Fondene per 31.12	Mottatt oms.avgift	Bevilgn. til omsetn.- tiltak	Herav oms. tiltak kjøtt	Renteinnt. – adm.kostnader
2011	54 901	412 850	510 781	446 564	213 490	-9 546
2012	-8 433	404 417	484 652	481 828	260 076	-11 457
2013	10 815	415 232	671 839	649 126	334 814	-12 081
2014	114 058	529 290	666 903	540 471	260 666	-12 590
2015	22 152	551 443	474 325	455 141	149 786	-14 579
2016	-103 619	447 823	451 129	539 314	241 549	-15 865
2017	2 423	450 246	584 879	563 992	272 854	-18 816
2018	-70 122	380 124	598 742	649 196	344 754	-20 104
2019	155 760	535 884	835 526	632 564	348 169	-47 641
2020	-22 295	513 589	874 821	551 849	264 611	-42 090
2021	-5 023	508 566	502 231	775 995	169 128	-35 290
2022*	-9 921	498 645	501 379	490 190	200 340	-21 111
2023**	50 444	549 089	619 027	518 591	292 000	-22 323

I figur 1.3 nedenfor er utviklingen av fondene for omsetningsavgiften gjengitt.

Figur 1.3. Utviklingen i omsetningsavgiftsfondene, millioner kroner

Fondenes totale størrelse har variert sterkt i løpet av perioden. For siste 10-årsperiode var fondene lavest i 2018 og høyest i 2015. Omsetningsavgiftsfondene for kjøtt og melk er normalt de største. Ved utgangen av 2022 viser foreløpig regnskap at fondet for kjøtt er på 271 mill. kroner, men deler av fondet er ved utgangen av året utlånt og bundet i reguleringsslager og er ikke disponibelt for tiltak i 2023. Fondet for melk er på 110 mill. kroner ved utgangen av 2022. Omtrent 304 mill. kr ble vinteren 2021 benyttet til å finansiere ekstraordinært oppkjøp av melkekvoter. Omsetningsavgiftsfondet for egg var på 18 mill. kroner og for korn på 47 mill. kroner ved utgangen av 2022. Tallene for 2022 er foreløpige og 2023 er budsjett.

1.12 Prisstigning i budsjettåret

SSBs prognose pr. 10 mars i rapport 1/2023 «Konjunkturtendensene» på 5,0 prosent er lagt til grunn for budsjettåret 2023.

1.13 Realrente på lånt kapital

1.13.1 Årets beregning

Beregningene bygger på data for samlede gjeld og rentekostnader fra skattestatistikken, sist for året 2021. Dataene er basert på oppgaver fra jordbruksbedrifter som søker produksjonstillegg. Gjelden for 2022 og 2023 er framregnet med investeringsutviklingen mens renta er regnet fram med rentestatistikk og renteanslag fra SSB.

Realrente regnes i Totalkalkylen på følgende måte:

Realrente på lånt kapital = nominelle rentekostnader – effekt av finansiering. I normaliserte regnskaper er prisstigningsgevinsten (effekt av finansiering) på lånt kapital glattet over 3 år ved å beregne gjennomsnittet av det enkelte og de to foregående års prisvekst.

Tabell 1.19 viser realrenten for årene 2020 – 2023 og at denne har endret seg til dels betydelig disse årene.

Tabell 1.19 Nominelle og reelle rentekostnader på lånt kapital. Mill. kroner og prosent

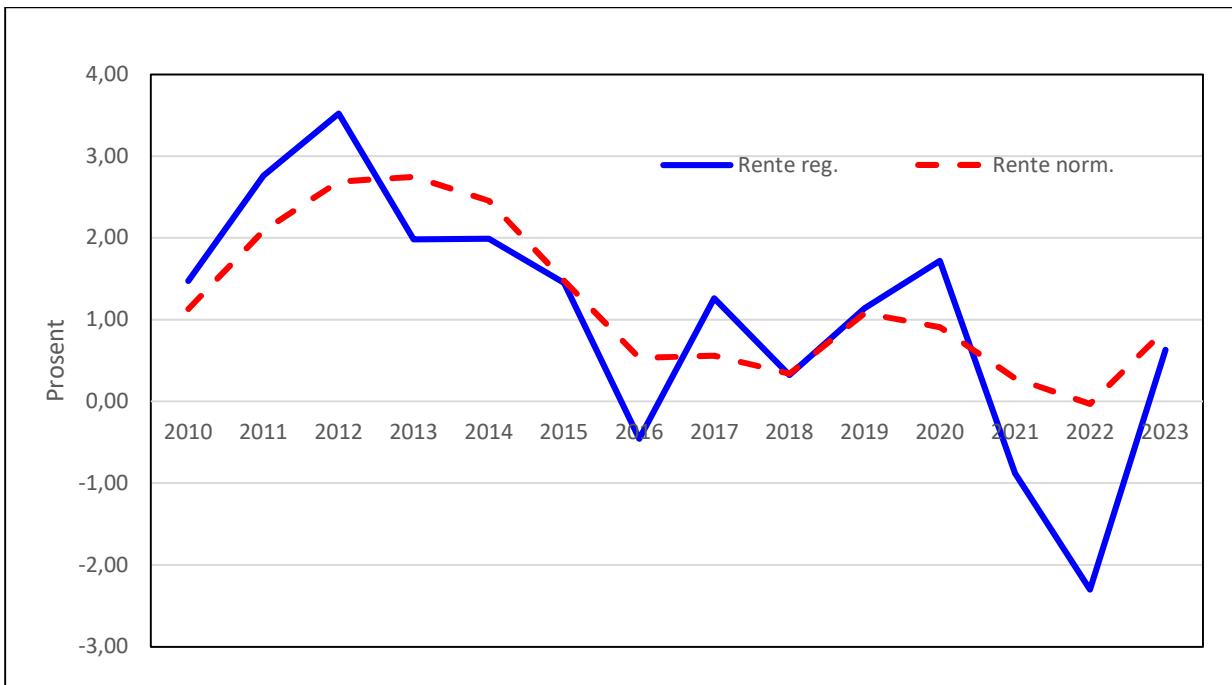
	2020	2021	2022*	2023**
Jordbr.gjeld pr. 31.12	74 230	76 888	79 182	81 498
Jordbr.gjeld pr. 30.06	72 910	75 553	78 030	80 336
Rentekostnader	2 174	1 962	2 709	4 521
Renteprosent	2,98 %	2,60 %	3,47 %	5,63 %
KPI-endring i %	1,26 %	3,48 %	5,77 %	5,00 %
KPI-endring i %, normalisert	2,08 %	2,32 %	3,50 %	4,75 %
<i>Registrert regnskap:</i>				
Effekt av finansiering	918,6	2 626,4	4 503,3	4 017,0
Realrente	1 255,1	-664,8	-1 794,8	504,1
<i>Normalisert regnskap:</i>				
Effekt av finansiering	1 511,7	1 750,3	2 733,7	3 816,0
Realrente	662,1	211,3	-25,1	705,1

I Totalkalkylen utgiftsføres de nominelle rentekostnadene (betalte renter) mens en inntektsfører en effekt av finansiering. Dette gjøres fordi en i kapitalslitsberegningen prisjusterer hele kapitalsaldoen med konsumprisindeksen. Når kapitalslitet er regnet i årets pengeverdi, oppstår det en prisstigningsgevinst på den lånte delen av kapitalen. Effekt av finansiering som inntektsføres for å finne realrentekostnaden er regnet slik:

Effekt av finansiering = lånt kapital * prosentvis økning i konsumprisindeksen/100.

Samlet jordbrukskjeld var i 2022 på 78,0 milliarder kroner. Ett prosentpoengs endring i jordbruksrealrente vil dermed ha endret kostnaden med 780 millioner kroner.

I normalisert regnskap jevnes som nevnt effekt av finansiering ut før denne trekkes fra nominelle rentekostnader. Dette skyldes de svært store utslagene varierende prisstigning mellom år kan ha på effekt av finansiering. Ved utjevningen får en dermed fram den underliggende endring i realrente og inntekt. I figur 1.4 er realrenten i registrert og normalisert regnskap illustrert.

Figur 1.4 Realrente i registrert og normalisert regnskap. Prosent

1.13.2 Ny vurdering av beregningsmåte

Beregning av kapital- og finansieringskostnader, herunder effekt av finansiering, vil bli gjennomgått før neste sesong. Det er to spørsmål som særlig vil bli vurdert:

- 1) Bruk av nominelle renter vs. realrente, og dermed konsekvens for effekt av finansiering på gjeld knyttet til jord og melkekvote?

All jord og alle melkekvoteleiene tilhører jordbrukssektoren og en eventuell gevinst i form av prisstigning på disse objektene kan ikke realiseres for sektoren samlet. Det er ikke noe kapitalslit knyttet til disse driftsmidlene. Gjennomgangen skal vurdere hvorvidt det bør regnes effekt av finansiering for gjeld knyttet til dem og betydningen av verdiøkning på disse driftsmidlene.

- 2) Bruk av spesialindeks vs. konsumprisindeksen til å prisnivåjustere avskrivbare driftsmidler?

Gjennomgangen vil ta utgangspunkt i at Totalkalkylens normaliserte regnskaper brukes til å sammenligne inntektsutviklingen i jordbrukssektoren med inntektsutviklingen for andre grupper i

samfunnet (lønnsmottakerne). En relevant problemstilling vil være om kjøpekraften skal opprettholdes på konsumvarer, tallfestet ved konsumprisindeksen, vs. å opprettholde kjøpekraften på de avskrivbare driftsmidlene (gjenanskaffe), tallfestet ved spesialindekser. Dagens beregningsmåte har vært brukt i mer enn 20 år. Mye av forarbeidet er oppsummert i NILF-notat 1998:1 «Kapitalslit og effekt av finansiering i totalkalkylen for jordbruket. Vurdering med forslag til revidert utrekning». Hvilke vurderinger Budsjettetnemnda gjorde den gang på grunnlag av notatet, blir en del av en ny gjennomgang.

1.14 Totalkalkylen og skatt

Tabell 1.20 Virkningen av jordbruksfradraget i normaliserte regnskaper.

Jordbruket samlet	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Effektivt jordbruksfradrag, mill. kr	2 950	2 894	3 282	3 215	3 066	3 097	2 943
Spart skatt, mill. kr	826	810	919	900	828	836	736
Tilsvarende inntektsverdi før skatt, mill. kr	1 290	1 272	1 514	1 483	1 350	1 364	1 239
Antall årsverk	49 700	48 600	47 400	46 200	45 500	44 750	44 000
Inntektseffekt per årsverk, kr	26 000	26 200	31 900	32 100	29 700	30 500	28 200
Utnytelsesgrad	45 %	45 %	44 %	44 %	43 %	44 %	43 %
Vederlag til arb. og kap. - registrert (A)	12 487	12 361	13 307	13 018	14 394	15 526	16 011
Vederlag til arb. og kap. - normalisert (B)	12 379	12 689	13 713	13 523	14 126	15 264	15 403
Korrigeringsfaktor (B/A)	0,991	1,027	1,031	1,039	0,981	0,983	0,962
Antall jordbruksbedrifter	46 624	45 612	44 794	43 726	43 022	42 018	41 121
Endring i antall jordbruksbedrifter, prosent fra 2021							
Vederlag til arbeid og kapital - per jordbruksbedrift	265 507	278 194	306 135	309 267	328 344	363 273	374 577

Jordbruket samlet	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Effektivt jordbruksfradrag, mill. kr	3 027	3 081	2 831	3 106	3 175	4 282	4 510
Spart skatt, mill. kr	726	709	623	683	699	942	992
Tilsvarende inntektsverdi før skatt, mill. kr	1 217	1 185	1 038	1 139	1 160	1 562	1 645
Antall årsverk	43 300	42 800	42 300	42 700	42 100	41 050	40 550
Inntektseffekt per årsverk, kr	28 100	27 700	24 500	26 700	27 600	38 100	40 600
Utnytelsesgrad	45 %	47 %	44 %	42 %	44 %	58 %	62 %
Vederlag til arb. og kap. - registrert (A)	14 830	14 423	14 459	16 086	16 233	18 482	18 674
Vederlag til arb. og kap. - normalisert (B)	14 810	15 064	14 210	15 998	16 307	17 655	18 583
Korrigeringsfaktor (B/A)	0,999	1,044	0,983	0,995	1,005		
Antall jordbruksbedrifter	40 338	39 678	39 090	38 713	38 079	37 682	37 355
Endring i antall jordbruksbedrifter, prosent fra 2021						-1,04 %	-1,90 %
Vederlag til arbeid og kapital - per jordbruksbedrift	367 148	379 656	363 520	413 246	428 241	468 526	497 470
Endring i vederlag per jordbruksbedrift, prosent fra 2021						9,41 %	16,17 %

Tabell 1.21 Virkningen av jordbruksfradraget i registrerte regnskaper

Jordbruket samlet	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Effektivt jordbruksfradrag, mill. kr	3 031	2 950	2 881	3 123	3 161	4 483	4 532
Spart skatt, mill. kr	727	678	634	687	695	986	997
Tilsvarende inntektsverdi før skatt, mill. kr	1 219	1 134	1 056	1 145	1 155	1 636	1 654
Antall årsverk	43 300	42 800	42 300	42 700	42 100	41 050	40 550
Inntektseffekt per årsverk, kr	28 100	26 500	25 000	26 800	27 400	39 800	40 800
Utnyttelsesgrad	45 %	45 %	44 %	42 %	44 %	61 %	62 %
Vederlag til arbeid og kapital - registrert (A)	14 830	14 423	14 459	16 086	16 233	18 482	18 674
Endring i vederlag, prosent fra 2021						13,85 %	15,04 %
Antall jordbruksbedrifter	40 338	39 678	39 090	38 713	38 079	37 682	37 355
Endring i antall jordbruksbedrifter, prosent fra 2021						-1,04 %	-1,90 %
Vederlag til arbeid og kapital - per jordbruksbedrift	367 643	363 501	369 890	415 519	426 298	490 473	499 906
Endring i vederlag per jordbruksbedrift, prosent fra 2021						15,05 %	17,27 %

1.14.1 Forklaring av beregningene

Totalkalkylen er et sektorregnskap hvor resultatet er målt før skatt.

Fra og med skatteåret 2000 ble det innført et jordbruksfradrag i alminnelig inntekt for skatteytere med positiv næringsinntekt fra jordbruket. Gjennomsnittlig marginalsatt for skatteytere med jordbruksfradrag går for de enkelte år fram av tabell 1.22.

Tabell 1.22 Gjennomsnittlig marginalsatt for skatteytere med jordbruksfradrag

År	Marginalsatt
2000 – 2005	37
2006 – 2010	36
2011	36,3
2012 – 2013	39,3
2014 – 2015	38,7
2016	40,6
2017	40,3
2018	40,2
2019 – 2020	40,0
2021	39,8
2022 – 2023	39,7

Fra 2008 økte det generelle jordbruksfradraget fra 45 000 kr til 54 200 kr, mens det maksimale fradraget er uendret. Det var nødvendig med en jordbruksinntekt på 328 575 kr for å få maksimalt fradrag. Til og med 2011 gjelder samme grenseverdier som for 2008.

Fra 2012 økte det generelle jordbruksfradraget til 63 500 kroner og den øvre grensen for fradraget økte fra 142 000 kroner til 166 400 kroner. Økningen hadde sammenheng med økningen i trygdeavgiften fra 7,8 prosent til 11 prosent. Prosentsatsen i fradraget økte fra

32 prosent til 38 prosent. Det er nødvendig med en jordbruksinntekt på 334 289 kroner for å få maksimalt fradrag fra og med 2012.

Fra 2020 økte det generelle jordbruksfradraget til 90 000 kroner og den øvre grensen for fradraget økte fra 166 400 kroner til 190 400 kroner.

Fra 2022 øker det generelle jordbruksfradraget til 93 000 kroner og den øvre grensen for fradraget øker fra 190 400 kroner til 195 000 kroner.

I tabellene ovenfor er det korrigert for at færre jordbruksbedrifter vil nyte godt av jordbruksfradraget i 2022 (og 2023) som følge av den årlige nedgangen i antall jordbruksbedrifter. Det er også korrigert for at inntekten per jordbruksbedrift i gjennomsnitt er beregnet å øke fra 2021 til 2022 og øke videre til 2023. Skattemeldingsdataene for 2021 viste at om lag 17 prosent av jordbruksbedriftene hadde over 354 211 kroner i jordbruksinntekt, og om fradagsintervallene var uendret ville de ikke oppnå økt jordbruksfradrag ved en inntektsøkning til 2022 og 2023. Fra 2022 oppnår jordbruksforetak økt jordbruksfradrag opp til en inntekt på 361 421 kroner. I 2021 hadde 39 prosent av dem som ellers kunne oppnådd jordbruksfradrag, ikke fradrag fordi jordbruksdriften gikk med underskudd eller ikke ville ha nytte av jordbruksfradraget fordi de hadde nok andre fradrag. Totalt hadde om lag 44 prosent av jordbruksbedriftene en jordbruksinntekt mellom 1 og 354 211 kroner, og de flest av disse vil oppnå en effekt på 38 prosent. Om lag 29 prosent av en inntektsøkning per jordbruksbedrift vil gi grunnlag for økt fradrag i 2021.

1.15 Produktivitet

Utgangspunktet for beregning av produktivitetsutviklingen er normalisert regnskap for årene 2012-2022. Det brukes løpende basisår for å finne prisjusterte serier, og disse er deretter kjedet. Løpende basisår vil si at vi ser på utviklingen fra det foregående året og vekter mot denne slik at verdien for årt oppgis i t-1-priser. Det er brukt prisindeks beregnet på grunnlag av normalisert regnskap, og det er den årlige utviklingen i disse som brukes for å regne verdier i t-1-priser. Det er så langt som råd nyttet spesielle indeks for hver gruppe av inntekts- og kostnadsposter, og også for investeringer og kapitalslit i driftsbygninger og maskiner og redskaper brukes spesielle indeks. For kjøreinntekter, arbeidsinntekter, hydrotekniske anlegg, grøfter og biler brukes konsumprisindeksen (KPI) da en har ansett de spesielle indeksene som for usikre.

Innsatsfaktorer

Kapitalinnsats regnes som summen av kapitalslit og rentekostnader. For maskiner er det beregnet kapitalslit separat for kjøpt og leaset utstyr, men ellers er kjøpt og leaset utstyr behandlet likt.

Rentekravet regnes som realrente av kapitalinnsatsen i nominelle priser, og at de nominelle prisene deretter justeres for den årlige endringen i realrenten. Det vil si at vi bruker realrenten som en prisindeks for kapital, og vi kan regne volumendringer i kapitalen likt som vi gjør på andre kostnadsposter.

Jordkapitalen er beregnet på grunnlag av areal i drift og gjennomsnittlig bokført kapital per dekar for det enkelte år. Deretter er jordkapitalen justert til t-1 priser ved å bruke den årlige endringen i bokført kapital jord.

Det er brukt lønnsevne per time for det enkelte år fra driftsgranskningene som sats for arbeidskostnad. For 2022 er det ikke regnet lønnsevne enda, men lønnsevne fra 2021 er oppjustert med 4,1 % (økning årlønn, alle sektorer fra 2021 til 2022, SSB).

Resultater

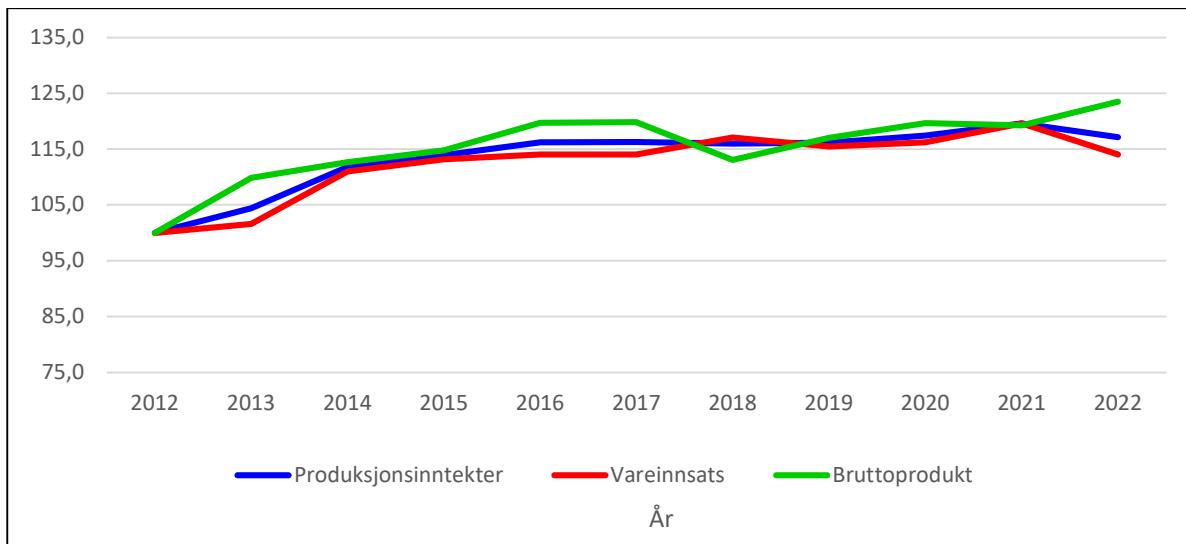
Her presenteres resultater basert på bruttoprodukt i jordbruket. Bruttoprodukt vil si produksjonsverdi minus vareinnsats. Direkte tilskudd utover grunntilskudd og distriktstilskudd er holdt utenom i beregningene.

Tabell 1.23 viser en økning i arbeidsproduktivitet på 43,2 prosent fra 2012 til 2022. Den gjennomsnittlige årlige økningen i arbeidsproduktiviteten var 3,7 prosent regnet med renters rente-formel. I gjennomsnitt har kapitalproduktiviteten økt med 1,7 % per år mellom 2012 og 2022, til 118,1. Her spiller start- og sluttår inn, og indeksene viser at produktiviteten hadde vært høyere ved en annen periodisering (f.eks. ved at kapitalproduktiviteten var på 15,7 % i fjor). Den sammenveide produktivitetsveksten for arbeid og kapital er på 2,8 prosent i perioden 2012-2022 regnet med rentesrente-formel.

Tabell 1.23 Produktivitetsutvikling 2012–2022 i jordbruket beregnet på indekser for bruttoprodukt

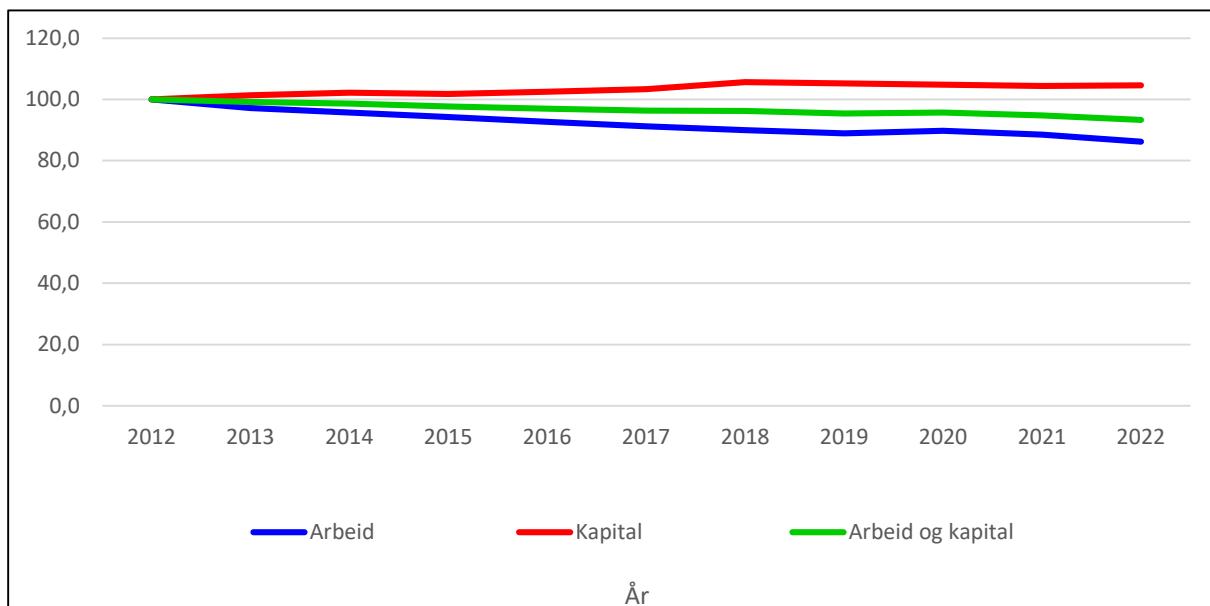
År	Arbeids- produktivitet	Kapital- produktivitet	Sammenveid arbeids- og kapitalproduktivitet
2012	100	100	100
2022	143,2	118,1	132,4
Årlig endring rentesrente, %	3,7	1,7	2,8

I de tre følgende figurene presenteres noe av grunnlaget for beregningene. Figur 1.5 viser relativ utvikling i produksjonsinntekter, vareinnsats og bruttoprodukt med utgangspunkt i 2012.

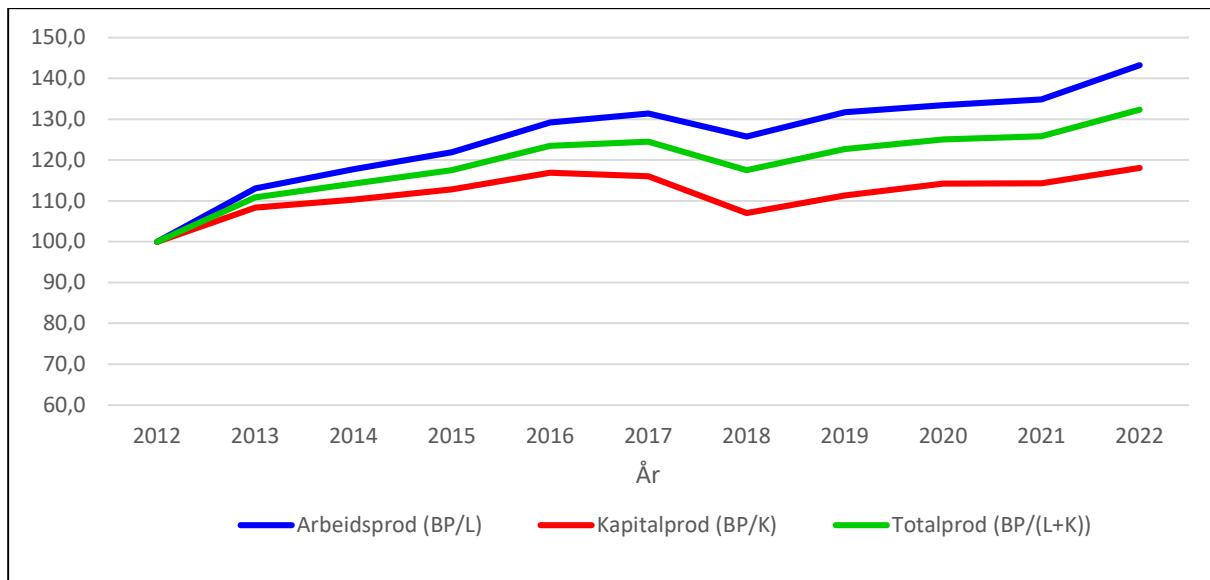
Figur 1.5 Utvikling i bruttoinntekt, vareinnsats og bruttoprodukt 2012-2022, relative tall

Figur 1.6 viser relativ utvikling i arbeidsinnsats, kapitalinnsats og sammenslått arbeids- og kapitalinnsatsen. Kapitalinnsatsen er noe stigende frem mot 2018, men holder seg relativt konstant og synker noe mot 2022. Arbeids- og kapitalinnsatsen (arbeidskostnad og kapitalkostnad summet i kr) samlet legger seg mellom.

Figur 1.6 Utvikling i faktorinnsats 2012-2022, relative tall

Figur 1.7 viser utviklingen for de tre produktivitetsmålene som også er vist i tabell 1.23.

Figur 1.7 Utviklingen i produktivitet 2012-2022, uttrykt ved tre produktivitetsmål basert på bruttoprodukt (BP). L =Arbeid, K= Kapital.

1.16 Budsjettering av tilskudd

I Totalkalkylen brukes statsbudsjettet ved budsjettering av direkte tilskudd (overførbare tilskudd). For pristilskuddene benyttes Landbruksdirektoratets forbruksprognoser for utbetalinger.

2 Sammendrag av utviklingen i normaliserte regnskap fra 2017 til budsjett 2023

Tabell 2.1 viser utviklingen i vederlag til arbeid og egenkapital i jordbruk etter normaliserte regnskap fra 2017 til 2023. Tabellen viser også endringen i vederlag til arbeid og egenkapital pr. årsverk fra år til år.

Tabell 2.1. Utviklingen i vederlag til arbeid og egenkapital totalt og pr. årsverk i jordbruket. Normaliserte regnskap og budsjett

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Vederlag til arbeid og egenkapital, mill. kr	14 448	14 835	13 446	15 336	16 096	17 680	17 878
Antall 1000 årsverk i jordbruket	43,30	42,80	42,30	42,70	42,10	41,05	40,55
Vederlag til arbeid og egenkap. pr. årsverk. 1000 kr	334	347	318	359	382	431	441
Endring fra foregående år, 1000 kr		13	-29	41	23	48	10

Endringen i vederlag til arbeid og egenkapital pr. årsverk fra år til år er en kombinert effekt av 1) utviklingen i det totale vederlag til arbeid og egenkapital for hele jordbruket og 2) utviklingen i antall årsverk i jordbruket. I tabell 2.2 er den kombinerte endringen fra år til år splittet på disse to komponentene og i tabell 2.3 vises utslaget av endring i totalt vederlag til arbeid og egenkapital pr. årsverk splittet i grupper av inntekter og kostnader.

Tabell 2.2. Endringen fra år til år i vederlag til arbeid og egenkapital pr. årsverk i jordbruket. Normaliserte regnskap og budsjett. 1000 kroner

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Endring fra foregående år	0	13	-29	41	23	48	10
Herav utslag av endring i antall årsverk		4	4	-3	5	11	5
Herav endring uten endring i årsverkstall		9	-32	45	18	38	5

I kapittel 3 beskrives utviklingen i de registrerte regnskapene mer i detalj for de siste årene. Bortsett fra planteproduksjon vil forklaringene for de registrerte regnskapene stort sett være dekkende også for de normalisert.

Tabell 2.3. Utslag av endringer fra år til år i grupper av inntekter og kostnader, regnet pr. årsverk¹⁾ i jordbruksverket. Normaliserte regnskap og budsjett. 1000 kroner

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Sum planteprodukter		2	14	16	13	44	7
Sum husdyrprodukter		10	-20	24	56	25	22
Arbeids- og kjøreinntekter		0	1	0	0	1	0
Buskapsverdi		-3	6	4	0	-6	-4
Medlemsbonus		-2	-2	2	3	-2	-2
Direkte tilskudd		43	-9	9	0	63	64
Sum ikke-varige kostnader		38	5	8	56	78	52
Kapitalslit og leasing av maskiner		6	6	4	8	15	13
Realrente på lånt kapital		-3	13	-2	-11	-6	18
	9	-33	44	18	39	5	
Endring i ant. årsverk		4	4	-3	5	11	5
Sum endring		13	-29	41	23	49	10

¹⁾ Utslagene er beregnet med forutsetning om samme årsverkstall som i foregående år

²⁾ Ved økning i kostnader er det brukt negative tall i tabellen for å markere at dette har negativ effekt på vederlag til arbeid og egenkapital

Fra 2022 til 2023 er det en økning i vederlag til arbeid og egenkapital på 10 000 kr pr. årsverk. Direkte tilskudd øker med 64 000 kr/årsverk, men ikke-varige kostnader øker med 52 000 kr/årsverk der økte handelsgjødselspriser bidrar mest. Også kapitalslit, leasing og realrente øker til sammen med 31 000 kr/årsverk som dermed spiser opp hele økningen i markedsinntekter som var på 29 000 kr/årsverk med kjøtt som viktigste bidragsyter. Redusert antall årsverk øker inntekten isolert sett med 5 000 kr/årsverk.

Fra 2021 til 2022 er det en økning i vederlag til arbeid og egenkapital på 49 000 kr pr. årsverk. Det var kraftig økning i kostnader til gjødsel, energi og kraftfør som forklarer at ikke-varige kostnader isolert sett bidro til en nedgang på 78 000 kr. Økningen i direkte tilskudd på 63 000 kr blant annet som kompensasjon for kostnadsøkning, veier opp for mye av de økte kostnadene. I tillegg kom prisøkninger på inntektssiden som viktige bidrag til at plante- og husdyrinntektene økte med 69 000 kr/årsverk. Redusert antall årsverk øker inntekten isolert sett med 11 000 kr/årsverk.

Fra 2020 til 2021 var det en økning i vederlag til arbeid og egenkapital på 23 000 kr pr. årsverk. Prisøkning på kjøtt samt salg av melkekvoter og høye etterbetalingar på melk økte inntektene i husdyrproduksjonen med 56 000 kr. Økte energikostnader og «andre kostnader» samt byggeprisøkning, økte imidlertid ikke-varige kostnader med 56 000 kr. Reduksjon i realrenta reduserte kostnadene med 11 000 kr. Redusert arbeidsforbruk etter høyt nivå i 2020 på grunn av pandemien gjør at årsverksinntekten isolert sett øker med 5 000 kr pr. årsverk.

Fra 2019 til 2020 økte vederlaget til arbeid og egenkapital med 41 000 kr. Her spiller økte inntekter fra plante- og husdyrproduksjonen mye inn mens det var en moderat kostnadsvekst. Mye uerfaren arbeidskraft som erstatning for erfaren innleid arbeidskraft på grunn av pandemien, reduserte inntekten pr. årsverk med 3 000 kr.

Fra 2018 til 2019 sank vederlaget til arbeid og egenkapital med 29 000 kr. Samlet sett økte plante- og husdyrinntektene lite mens direkte tilskudd sank. Realrenta økte imidlertid med 13 000 kr.

3 Registrerte tall for perioden 2020 – 2023

Tabell 3.1. Sammenligning av årene 2020-2023. Totalkalkylen, reg. regnskap. Mill. kroner ¹⁾

	2020	2021	Endring 2020-2021	2022	Endring 2021-2021	2023	Endring 2022-2023
Korn, erter og oljefrø	4 118	3 771	-347	6 041	2 270	5 425	-616
Poteter	952	995	43	1 101	106	1 118	17
Hagebruksprodukter	5 800	6 097	297	6 400	303	6 493	93
Andre planteprodukter	384	435	51	547	112	533	-14
Sum planteprodukter	11 254	11 298	44	14 089	2 791	13 569	-520
Melk	9 431	10 814	1 383	9 729	-1 085	9 299	-430
Kjøtt	12 698	14 007	1 309	15 755	1 748	16 931	1 176
Egg	1 232	1 282	50	1 407	125	1 520	113
Ull	118	105	-13	100	-5	100	0
Andre husdyrproduksjoner	292	304	12	318	14	342	24
Sum husdyrprodukter	23 771	26 512	2 741	27 309	797	28 192	883
Sum plante- og husdyrprodukter	35 025	37 810	2 785	41 398	3 588	41 761	363
Kjøreinntekter m.v.	608	622	14	654	32	676	22
Arbeidsinntekter ved invest.	210	217	7	232	15	225	-7
Sum andre inntekter	818	839	21	886	47	901	15
Endringer i buskapsverdien	153	143	-10	-115	-258	-268	-153
Medlemsbonus	224	352	128	288	-64	211	-77
Sum produksjonsinntekter	36 220	39 144	2 924	42 457	3 313	42 605	148
Direkte tilskudd	12 097	12 030	-67	14 686	2 656	17 361	2 675
Sum inntekter inklusive tilskudd	48 317	51 174	2 857	57 143	5 969	59 966	2 823
Handelsgjødsel og kalk	1 928	1 883	-45	2 460	577	3 431	971
Innkjøpt kraftfør	7 925	8 196	271	9 378	1 182	9 924	546
Annet innkjøpt før	472	503	31	551	48	587	36
Såfrø og planter	1 259	1 336	77	1 341	5	1 416	75
Energi og smøremidler	2 583	3 718	1 135	4 596	878	4 356	-240
Andre kostnader	5 789	6 434	645	6 715	281	7 194	479
Vedlikehold	4 397	4 699	302	4 875	176	5 066	191
Ikke-varige prod.midler (kostnader)	24 353	26 769	2 416	29 916	3 147	31 974	2 058
Leasing av maskiner	846	878	32	983	105	1 162	179
Kapitalslit	7 032	7 294	262	7 762	468	8 157	395
Sum kapitalkostnader	7 878	8 172	294	8 745	573	9 319	574
Sum kostnader	32 231	34 941	2 710	38 661	3 720	41 293	2 632
Vederlag til arbeid og kapital	16 086	16 233	147	18 482	2 249	18 673	191
Realrente lånt kapital	1 255	-665	-1 920	-1 795	-1 130	504	2 299
Vederlag til arbeid og egenkapital	14 831	16 898	2 067	20 277	3 379	18 169	-2 108

¹⁾ Eksklusiv virkning av jordbruksfradraget ved skatteligningen

3.1 Utviklingen fra år til år ifølge beregningene i 2023

Kommentarene og forklaringene nedenfor er knyttet til de registrerte regnskapene. Kun endringer med beløp over 100 mill. kr. er omtalt.

3.1.1 Forklaring til de største endringene fra 2021 til 2022

Korn, erter og oljefrø

- Økning på 2 270 mill. kr.
- Økningen skyldes at produksjonen ble 21 prosent høyere og prisene 32 prosent høyere.

Poteter

- Økning på 106 mill. kr.
- Økningen skyldes at produksjonen ble 2 prosent høyere og prisene 8 prosent høyere.

Hagebruksprodukter

- Økning på 303 mill. kr.
- Økningen kommer på grønnsaker pga. prisøkning på 8 prosent på hovedkulturene og på frukt med 11 prosent økte priser, men både grønnsaker og frukt har volumnedgang. Også bær og blomster har prisøkninger.

Andre planteprodukter

- Økning på 112 mill. kr.
- Økningen skyldes prisøkning på 20 prosent ved salg av høy og rundballer ut av jordbruket.

Melk

- Reduksjon på 1 085 mill. kr
- Melkevolumet ble redusert 5 prosent. Prisen ble 2 prosent lavere. Det var spesielt store etterbetalinger i 2021 og ikke like store etterbetalinger i 2022. Det var det et salg av melkekvote for i alt 430 mill. kr. i 2021 pga. avvikling av subsidiert osteeksport. I 2022 ble det bare inntektsført 20 mill. kroner på salg av melkekvote. Distriktstilskudd ble redusert med 28 mill. kroner.

Kjøtt

- Økning på 1 748 mill. kr
- Prisøkninger på 13 prosent. Produksjonsvolumet er lite endret.

Egg

- Økning på 125 mill. kr
- Prisøkning på 8 prosent. Godtgjørelse til førtidsslakting av høner bidrar med 21 mill. kroner av økningen.

Endring av buskapsverdi

- Reduksjon på 258 mill. kr
- Skyldes først og fremst utslakting av kyr. Kan i noen grad sees som en motpost til økte kjøttinntekter.

Direkte tilskudd

- Økning på 2 656 mill. kr
- Skyldes først og fremst økte satser per dekar til areal- og kulturlandskapstilskudd og økte satser per dyr for husdyrtilstkuddene.

Handelsgjødsel og kalk

- Økning på 577 mill. kr
- Dette skyldes prisveksten på gjødsel på 65 prosent. Prissøkningen fører til en volumnedgang på 18 prosent etter at 45 tusen tonn solgt i juni 2022 er regnet brukt i 2023.

Innkjøpt kraftfôr

- Økning på 1 182 mill. kr
- Dette skyldes prisøkning på 17 prosent. Kraftfôrprisene har økt med fra 60 til 89 øre/kg.

Energi og smøremidler

Økning på 878 mill. kr

- Elektrisitetskostnaden til jordbruket går samlet sett ned pga. strømstøtten. Det er prisøkning på gass og diesel, men også til elektrisitet i veksthus. Dieselkostnaden øker med i alt 647 mill. kr.

Andre kostnader

- Økning på 277 mill. kr
- Sterk prisvekst på plast øker kostnaden med 139 mill. kr. Medisiner øker med 76 mill. kroner.

Vedlikehold

- Økning på 176 mill. kr
- Viktigste bidragsyter er prisvekst på 9 prosent på bygningsvedlikehold.

Leasing

- Økning på 105 mill. kr
- Økning i inngåtte leasingkontrakter og prisjustering av leasingkapitalen forklarer mesteparten av økningen. I tillegg er renten økt 1,26 prosentpoeng.

Kapitalslit

- Økning på 468 mill. kr

- Økningen er virkning av investeringer og prisjustering av kapitalgrunnlaget. Kapitalmengden øker for bygninger og maskiner i bygninger, men reduseres for maskiner og redskaper.

Realrente lånt kapital

- Reduksjon på 1 130 mill. kr
- Mer negativ realrente fordi prisstigningen øker mer enn nominell rente forklarer reduksjonen.

3.1.2 Forklaring til de største endringene fra 2022 til 2023

Korn, erter og oljefrø

- Reduksjon på 616 mill. kr.
- Dette skyldes lavere produksjon. Det var et godt kornår i 2022, mens det er budsjettet med normalårsavlinger i 2023.

Melk

- Reduksjon på 430 mill. kr
- Dette skyldes redusert meierileveranse med 68 mill. liter.

Kjøtt

- Økning på 1 176 mill. kr
- Dette skyldes hovedsakelig økte priser, men også økte pristilskudd. En liten volumreduksjon trekker motsatt vei.

Egg

- Økning på 113 mill. kr
- Det skyldes en budsjettet prisvekst.

Endring i buskapsverdien

- Reduksjon på 153 mill. kr
- Reduksjon i storfebestanden i 2023 betyr mest, men det er også reduksjon i svinebestanden.

Direkte tilskudd

- Økning på 2 675 mill. kr
- Det er økninger på mange tilskuddsposter avtalt i jordbruksoppgjøret 2022 som kommer til utbetaling i 2023. Areal og kulturlandskapstilskuddet øker 489 mill. kroner. Husdyrtilskudd øker 422 mill. kroner. Driftstilskudd i melkeproduksjonen øker 723 mill. kroner. Prognoserte tilskudd til erstatninger (avlingsskade) er budsjettet 86 mill. kroner høyere.

Handelsgjødsel og kalk

- Økning på 971 mill. kr
- Dette skyldes fortsatt sterke prisveksten på gjødsel fra våren 2022 inn i gjødselåret 2023. Volumet er budsjettet omtrent som forbruket i 2022.

Innkjøpt kraftfôr

- Økning på 546 mill. kr
- Dette skyldes prisøkninger på kraftfôr. Økte norske kornpriser bidrar noe til tross for økt prisnedskrivning. Importerte kraftfôrråvarer var lenge høye, og selv om prisene internasjonalt har falt noe, motvirkes nedgangen av svekket kronekurs.

Energi og smøremidler

Nedgang på 240 mill. kr

- Hovedforklaring er lavere dieselpris, den budsjetteres ned drøyt 2 kr/liter.

Andre kostnader

- Økning på 479 mill. kr
- Skyldes prisvekst på en rekke kostnadsposter. Emballasje i hagebruket, gårdsregnskap og forsikringer er poster med betydelig prisøkning.

Vedlikehold

- Økning på 191 mill. kr
- Volumet går ned, men prisene øker.

Leasing

- Økning på 179 mill. kr
- Økning i inngåtte leasingkontrakter og prisjustering av leasingkapitalen forklarer mesteparten av økningen i tillegg til at renten stiger 1,25 prosentpoeng.

Kapitalslit

- Økning på 395 mill. kr
- Økningen skyldes først og fremst prisjustering av kapitalgrunnlaget.

Realrente lånt kapital

- Økning på 2 299 mill. kr
- Høyere realrente enn året før pga. høyere nominell rente, noe økt lånemasse og fallende prisstigning forklarer økningen.

4 Sammenligning med fjorårets beregninger

Tabell 4.1. Sammenligning mellom resultater som er beregnet for 2021 og 2022.
Registrerte regnskaper. Mill. Kroner¹

	Året 2021			Året 2022		
	Utført 2022	Utført 2023	Differanse	Utført 2022	Utført 2023	Differanse
Korn, erter og oljefrø	3 790	3 771	-19	5 134	6 041	907
Poteter	1 001	995	-6	1 190	1 101	-89
Hagebruksprodukter	5 909	6 097	188	6 503	6 400	-103
Andre planteproduksjoner	426	435	9	491	547	56
Sum planteprod.	11 126	11 298	172	13 318	14 089	771
Melk	10 814	10 814	0	9 734	9 729	-5
Kjøtt	14 042	14 007	-35	15 248	15 755	507
Egg	1 286	1 282	-4	1 405	1 407	2
Ull	105	105	0	106	100	-6
Andre husdyrproduksjoner	303	304	1	300	318	18
Sum husdyrprod.	26 550	26 512	-38	26 793	27 309	516
Sum pl.- og husdyrpr.	37 676	37 810	134	40 111	41 398	1 287
Kjøreinntekter m.v.	620	622	2	639	654	15
Arbeidsinntekter ved invest.	285	217	-68	295	232	-63
Sum andre inntekter	905	839	-66	934	886	-48
Endringer i buskapsverdien	190	143	-47	-15	-115	-100
Medlemsbonus	297	352	55	268	288	20
Sum produksjonsinntekter	39 068	39 144	76	41 298	42 457	1 159
Direkte tilskudd	12 037	12 030	-7	14 910	14 686	-224
Sum inntekter	51 105	51 174	69	56 208	57 143	935
Handelsgjødsel og kalk	1 894	1 883	-11	3 261	2 460	-801
Innkjøpt kraftfôr	8 196	8 196	0	9 256	9 378	122
Annet innkjøpt fôr	511	503	-8	534	551	17
Såfrø og planter	1 337	1 336	-1	1 283	1 341	58
Energi og smøremidler	3 513	3 718	205	3 725	4 596	871
Andre kostnader	6 314	6 434	120	6 478	6 715	237
Vedlikehold	2 626	4 699	2 073	2 699	4 875	2 176
Sum ikke-varige prod.midler	24 391	26 769	2 378	27 236	29 916	2 680
Leasing av maskiner	2 143	878	-1 265	2 317	983	-1 334
Kapitalslit	7 437	7 294	-143	7 781	7 762	-19
Sum kapitalkostnader	9 580	8 172	-1 408	10 098	8 745	-1 353
Sum kostnader	33 971	34 941	970	37 334	38 661	1 327
Vederlag til arbeid og kapital	17 134	16 233	-901	18 874	18 482	-392
Realrente lånt kapital	-718	-665	53	-160	-1 795	-1 635
Vederlag til arb. og egenkap.	17 852	16 898	-954	19 034	20 277	1 243

¹ Utført 2022 vil si etter jordbruksavtale i 2022

4.1 Året 2021

Nedenfor er det foretatt en nærmere sammenligning av fjorårets foreløpige regnskap for 2021 og årets reviderte regnskapstall for det samme året. Se også tabell 4.1. Formålet er stikkordsmessig å kommentere årsakene til forskjeller for 2021 fra fjorårets til årets beregning. Normalt vil en finne mindre forskjell mellom regnskapsår. Kun beløp over 100 mill. kr. omtales.

Vederlaget til arbeid og egenkapital er 954 mill. kr. lavere enn beregnet i 2021.

Hagebruksprodukter

En økning på 188 mill. kroner. Grønnsaker bidrar med 159 millioner av økningen. Det meste av forklaringen ligger i økt volum. I fjer bygde beregningen på et avlingsanslag, mens det er bedre avlingsopplysninger for 2021 i år.

Energi og smøremidler

En økning på 205 mill. kroner. Skyldes først og fremst diesel der prisen nå er regnet 52 øre/liter høyere og volumet også er noe høyere enn beregnet i fjer.

Andre kostnader

En økning på 120 mill. kroner. Dette gjelder fraktposter, embalasje, andre kostnader i planteproduksjonen. Postene kontormaskiner og teletjenester er justert noe opp i årets beregning.

Vedlikehold

En økning på 2 073 mill. kroner. Dette følger av kildeendringen der en nå legger SSBs tellingsresultater til grunn. Det betyr blant annet at deler nå er flyttet fra investering til vedlikehold.

Leasing av maskiner

En reduksjon på 1 265 mill. kroner. Dette skyldes også endret kilde, der tellingsresultatene fra SSB nå er ny hovedkilde.

Kapitalslit

En reduksjon på 143 mill. kroner. Dette følger av at bruttoinvesteringene for maskiner og redskaper er lagt om og SSBs tellingsresultater er ny hovedkilde.

4.2 Året 2022

I dette avsnittet er det foretatt en sammenligning av fjorårets budsjettetall for 2022 og årets foreløpige regnskapstall for det samme året, se tabell 4.1. Normalt vil en finne relativt store avvik når en sammenlikner budsjettet for et år med regnskapet for det samme. For planteproduksjonene budsjetteres det for eksempel med normalårsavlinger mens en i regnskapsåret benytter de faktiske avlingene. Av tabellen ser en at samlet vederlag til arbeid og egenkapital er 1 243 millioner kroner høyere enn i fjorårets beregning.

Korn, erter og oljefrø

En økning på 907 mill. kroner skyldes et godt produksjonsår for korn med høyere avlinger enn normalårsavlingene som var lagt til grunn. Kvaliteten var også god og prisen ble 5-6 øre høyere per kilo enn budsjettet etter jordbruksoppgjøret.

Hagebruksprodukter

En reduksjon på 103 mill. kroner skyldes at nedgang for grønnsaker, frukt (særlig pga. lavere produksjon) og blomster var større enn en god økning for bær.

Kjøtt

Inntektene er beregnet 507 mill. kroner høyere. Dette skyldes særlig høyere priser for storfe og fjørfekjøtt. Det er slaktet ut mer ku.

Endring i buskapsverdi

Inntektene er beregnet 100 mill. kroner lavere. Dette skyldes særlig nedgang i bestanden for storfe og svin. Det er slaktet ut mer ku.

Direkte tilskudd

Utbetalingerne ble 224 mill. kroner lavere enn prognosert. Tilskudd til erstatninger (avlinskade) ble ca. 85 mill. kr. lavere enn budsjettet. Ellers fordeler nedgangen seg på flere av tilskuddsordningene.

Handelsgjødsel og kalk

Kostnadene ble 801 mill. kroner lavere enn budsjettet i fjor. Dette skyldes hovedsaklig at forbruket ble ca. 16 prosent lavere enn budsjettet.

Innkjøpt kraftfôr

Kostnadene ble 122 mill. kroner høyere enn budsjettet i fjor. Forbruket gikk litt ned, så økningen skyldes høyere priser enn regnet med.

Energi og smøremidler

Kostnadene ble 871 mill. kroner høyere enn budsjettet i fjor. Dette skyldes økte olje- og elektrisitetspriser.

Andre kostnader

Posten er 233 mill. kr. høyere enn budsjettet i fjor. Plantevernmidler ble 127 mill. kroner høyere enn regnet med i fjor. Økningen ellers fordeler seg på flere poster.

Vedlikehold

Posten er 2 176 mill. kr. høyere enn budsjettet i fjor. Dette er en effekt av nye tall for vedlikehold fra SSBs landbruksundersøkelse i 2021 og at beregningen av vedlikehold for maskiner og redskaper er lagt om i år til å bli basert på SSBs undersøkelser. Maskindeler som før ble ført under investeringer, føres nå under vedlikehold.

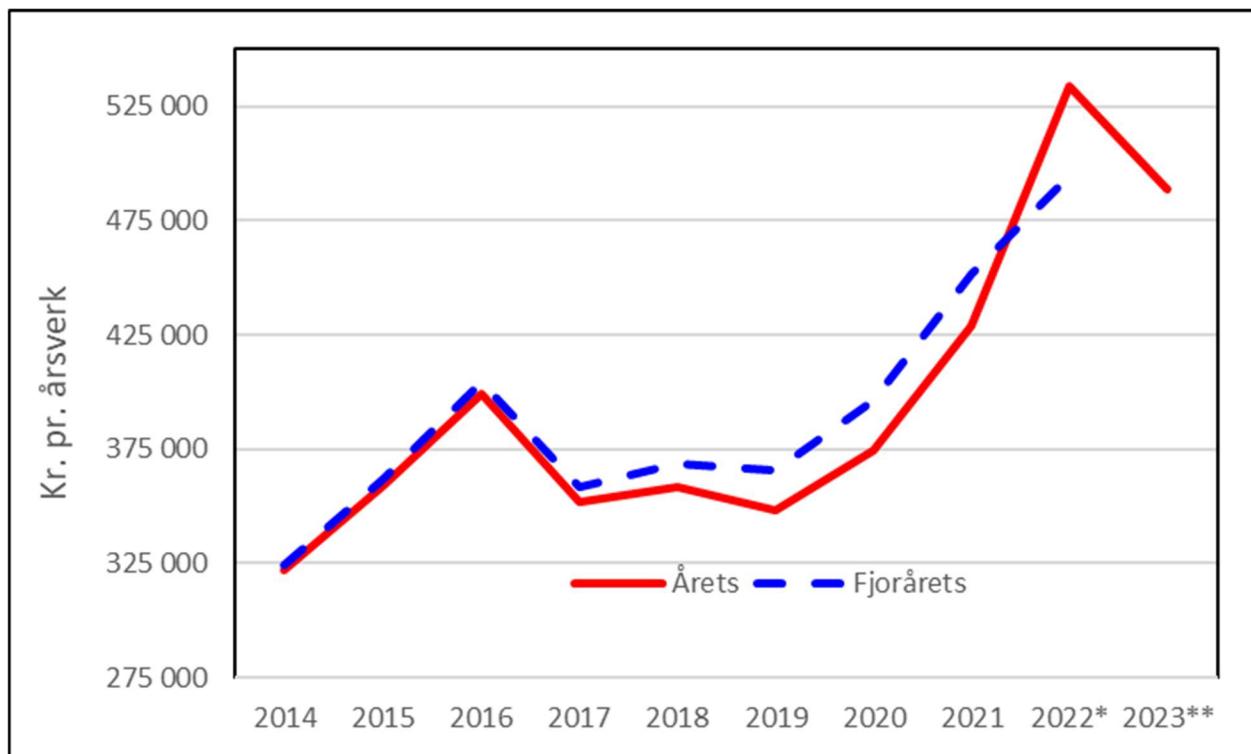
Leasing av maskiner

Posten er 1 334 mill. kr. høyere enn budsjettet i fjor. Dette skyldes endret kilde, der tellingsresultatene fra SSB nå er ny hovedkilde.

Realrente lånt kapital

Posten er 1 635 mill. kr. lavere enn budsjettet i fjor. Dette skyldes høyere prisvekst som reduserer realrenten.

Figur 1.5. viser vederlaget til arbeid og egenkapital inkl. jordbruksfradrag pr. årsverk etter årets og fjarårets beregning.

Figur 1.5. Utvikling i vederlag til arbeid og egenkapital inkl. jordbruksfradrag pr. årsverk, årets og fjarårets beregning. Registrert regnskap.

5 Registrerte regnskaper- oversikt

I kapittel 5.1 følger et sett av tabeller som gjelder registrerte regnskaper

- Vedleggstabeller for 2021, 2022 og 2023 (tabell 5.1 – 5.28)
- Sammendragstabell for årene fra 2017 til 2023 i mill. kroner (tabell 5.31)
- Tabeller som viser vederlag til arbeid og kapital og egenkapital, totalt og per årsverk (tabell 5.30 og tabell 5.31)

5.1 Tabeller som gjelder registrerte regnskaper

Tabell 5.1. Korn, erter og oljefrø. Registrerte regnskaper

	Revidert regnskap 2021			Foreløpig regnskap 2022			Budsjett 2023		
	Tonn	Kr/100 kg	1000 kr	Tonn	Kr/100 kg	1000 kr	Tonn	Kr/100 kg	1000 kr
Hvete. Salg, matkornkvalitet	186 000	370,86	689 800	270 000	472,64	1 276 128	181 287	472,80	857 125
Hvete. Salg, fôrkornkvalitet	62 400	317,14	197 895	110 000	409,47	450 417	117 845	409,64	482 740
Hvete. Salg, såkornkvalitet	14 437	425,20	61 386	17 698	525,80	93 056	16 033	527,00	84 494
Hvete. Salg og hjemmeforbruk	262 837	361,09	949 081	397 698	457,53	1 819 601	315 165	451,94	1 424 359
Rug. Salg, matkornkvalitet	16 000	329,75	52 760	24 000	429,68	103 123	23 199	430,06	99 770
Rug og rughvete fôrkorn. Salg	22 100	276,90	61 195	36 000	357,96	128 866	25 853	358,13	92 587
Rug og rughvete såkorn. Salg	610	329,00	2 007				220	428,00	942
Rug/rughvete. Salg/hjemmefb.	38 710	299,57	115 962	60 000	386,65	231 989	49 272	392,31	193 299
Bygg. Salg	576 900	306,12	1 766 006	605 000	401,16	2 427 018	592 119	401,32	2 376 292
Bygg. Salg, såkornkvalitet	30 308	364,50	110 473	32 030	461,50	147 818	33 491	463,00	155 063
Bygg. Salg og hjemmeforbruk	607 208	309,03	1 876 479	637 030	404,19	2 574 836	625 610	404,62	2 531 355
Havre. Salg	253 600	284,51	721 517	300 000	386,91	1 160 730	282 138	387,07	1 092 072
Havre. Salg, såkornkvalitet	15 282	362,00	55 321	16 398	463,00	75 923	15 821	465,00	73 568
Havre. Salg og hjemmeforbruk	268 882	288,91	776 838	316 398	390,85	1 236 653	297 959	391,21	1 165 640
Erter til modning. Salg	3 300	419,26	13 836	10 000	531,02	53 102	10 000	531,19	53 119
Erter til modning. Såvare	258	470,49	1 214						
Sum erter til modning	3 558	422,99	15 050	10 000	531,02	53 102	10 000	531,19	53 119
Sum korn (u/korreksj./tilsk)	1 181 195	316,07	3 733 410	1 421 126	416,30	5 916 181	1 298 006	413,54	5 367 772
Korreksjon for vann/kvalitet			-35 948			-37 648			-70 990
Oljefrø og åkerbønner	12 537	567,29	71 121	23 000	696,79	160 262	18 060	696,95	125 869
Sum korn, oljefrø (u/tilsk.)	1 193 732	315,70	3 768 583	1 444 126	418,16	6 038 795	1 316 066	412,03	5 422 651
Lokale tillegg			2 000			2 000			2 000
Korn, erter og oljefrø			3 770 583			6 040 795			5 424 651

Tabell 5.2. Poteter. Registrerte regnskaper

	Revidert regnskap 2021			Foreløpig regnskap 2022			Budsjett 2023		
	Tonn	Kr/100 kg	1000 kr	Tonn	Kr/100 kg	1000 kr	Tonn	Kr/100 kg	1000 kr
Salg. Matpoteter	74 436	640,00	476 390	69 707	723,00	503 982	67 896	733,00	497 678
Salg. Poteter til potetmel	38 071	99,00	37 690	38 500	113,00	43 505	38 500	112,00	43 120
Salg. Poteter til mos/flakes	9 126	239,00	21 811	9 058	300,00	27 174	6 194	325,00	20 131
Salg. Poteter til pommes fr.	55 730	311,00	173 320	62 950	337,00	212 142	57 172	366,00	209 250
Salg. Poteter til chips	54 614	308,00	168 211	56 780	336,00	190 781	56 100	391,00	219 351
Salg. Vakuump. pot. mm.	10 263	307,00	31 507	9 568	346,00	33 105	9 709	371,00	36 020
Sum poteter til mos/chips mv	129 733	304,36	394 849	138 356	334,79	463 202	129 175	375,27	484 752
Hjemmeforbruk. Matpoteter	121	611,00	739	114	693,00	790	115	700,00	805
Salg settepoteter	11 162	696,00	77 688	11 110	741,00	82 325	11 110	755,00	83 881
Sum poteter (uten tilskudd)	267 583	368,99	987 356	273 787	399,51	1 093 804	263 176	421,86	1 110 236
Distr.tilsk. for Nord-Norge			7 507			6 860			7 800
Poteter			994 863			1 100 664			1 118 036

Tabell 5.3. Hagebruksprodukter. Registrerte regnskaper

	Revidert regnskap 2021			Foreløpig regnskap 2022			Budsjett 2023		
	Tonn	Kr/kg	1000 kr	Tonn	Kr/kg	1000 kr	Tonn	Kr/kg	1000 kr
Blomkål	9 563	14,02	134 073	10 217	14,70	150 190	9 465	14,79	139 987
Sommerkål	2 402	7,18	17 246	2 519	8,91	22 444	2 229	8,27	18 434
Vinterkål	14 979	7,18	107 549	11 328	8,91	100 932	13 835	8,27	114 415
Sum hodekål	17 381	7,18	124 795	13 847	8,91	123 376	16 064	8,27	132 849
Gulrot	54 199	9,54	517 058	51 531	10,27	529 223	52 932	10,34	547 317
Purre	3 100	19,17	59 427	3 342	19,55	65 336	3 071	19,92	61 174
Løk	22 118	8,09	178 935	21 018	8,44	177 392	21 663	7,87	170 488
Salatagurk (slangeagurk)	19 971	24,81	495 481	20 841	27,80	579 380	20 138	27,90	561 850
Tomater	13 321	35,19	468 766	12 349	41,47	512 113	13 303	39,10	520 147
Sum hovedkulturene.Grønnsak.	139 653	14,17	1 978 535	133 145	16,05	2 137 010	136 636	15,62	2 133 812
Rosenkål	2 043	24,53	50 115	1 363	34,37	46 846	1 493	29,98	44 760
Kinakål	2 375	17,16	40 755	2 110	18,20	38 402	2 332	18,20	42 442
Rødkål	2 038	5,46	11 127	1 664	5,88	9 784	1 874	5,62	10 532
Brokkoli	3 184	30,69	97 717	2 950	29,23	86 229	3 246	29,18	94 718
Hageerter	3 447	3,39	11 685	3 953	3,59	14 191	3 943	3,59	14 155
Knollselleiri	4 208	15,80	66 486	5 330	15,88	84 640	4 604	17,25	79 419
Stilkselleri	1 123	22,40	25 155	1 192	23,21	27 666	1 129	23,34	26 351
Agurker, friland	1 679	8,27	13 885	1 692	8,75	14 805	1 653	8,75	14 464
Rødbeter	3 365	6,18	20 796	2 826	8,89	25 123	3 438	7,59	26 094
Persillerot	391	51,34	20 074	363	51,93	18 851	371	51,93	19 266
Reddiker	97	80,68	7 826	102	88,42	9 019	134	88,42	11 848
Kruspersille	13	134,00	1 742	17	123,77	2 104	26	117,88	3 065
Kålrot til mat	12 056	9,61	115 858	10 902	9,97	108 693	11 814	9,94	117 431
Sum andre grønns.(u/salat)	36 019	13,42	483 221	34 464	14,11	486 353	36 057	13,99	504 545
Salat veksthus	2 485	98,37	244 449	2 491	104,31	259 836	2 425	104,31	252 952
Issalat/Isbergsalat	6 699	17,35	116 228	6 759	17,85	120 648	7 688	17,16	131 926
Annen salat friland	11 906	26,45	314 914	11 732	27,74	325 446	12 130	27,73	336 365
Andre veksthusgrønnsaker			8 780			8 917			9 575
Urter i veksthus	1 705	56,81	96 861	2 004	70,66	141 603	1 744	70,32	122 638
Kjøkkenhager/uspes.vekster			509 125			513 874			510 801
Sum andre grønnsaker, m.v.			1 773 578			1 856 677			1 868 802
Sum grønnsaker			3 752 113			3 993 687			4 002 614
Epler	19 688	11,67	229 759	12 369	11,83	146 325	15 294	11,79	180 316
Pærer	542	18,66	10 114	405	20,43	8 274	444	20,43	9 071
Plommer	2 433	33,26	80 922	1 218	40,00	48 720	1 695	40,02	67 834
Surkirsebær	135	45,89	6 195	247	46,01	11 364	163	45,90	7 482
Søtkirsebær (moreller)	815	77,73	63 350	769	77,62	59 690	673	77,61	52 232
Sum frukt	23 613	16,53	390 340	15 008	18,28	274 373	18 269	17,35	316 935
Jordbær	6 283	70,39	442 260	6 718	72,81	489 138	5 865	74,88	439 171
Bringebær	1 809	83,31	150 708	1 734	84,70	146 870	1 870	90,82	169 833
Solbær	547	10,30	5 634	415	10,81	4 486	675	10,86	7 331
Andre bær	224	14,99	3 358	137	14,79	2 026	140	14,79	2 071

Kvantumsenhet: Ant. potter Prisenhet: Kr/potte

Tabell 5.3. Hagebruksprodukter (forts) Registrerte regnskaper

	Revidert regnskap 2021			Foreløpig regnskap 2022			Budsjett 2023		
	Tonn	Kr/kg	1000 kr	Tonn	Kr/kg	1000 kr	Tonn	Kr/kg	1000 kr
Bær i veksthus	87	26,50	2 306	87	26,50	2 306	87	26,50	2 306
Sum hagebær	8 950	67,52	604 266	9 091	70,93	644 826	8 637	71,87	620 712
Snittblomster .....A	67 590	2,83	191 280	66 261	2,92	193 482	66 261	3,07	203 421
Blomstrende potteplanter .....A	23 100	19,98	461 538	21 368	21,23	453 643	19 231	22,38	430 390
Dekorasjonsplanter .....A	1 830	18,73	34 276	1 768	22,16	39 179	1 768	23,45	41 460
Utplantingsplanter .....A	38 395	8,35	320 598	38 900	9,81	381 609	38 900	10,34	402 226
Sum blomster, store gartneri .....A	130 915	7,70	1 007 692	128 297	8,32	1 067 913	126 160	8,54	1 077 497
Blomsterprod. i små gartneri .....A	1 309	7,70	10 079	1 283	8,32	10 675	1 262	8,54	10 777
Sum blomster i gartnerier			1 017 771			1 078 588			1 088 274
Planteskoler .....A	25 912	7,70	199 522	23 957	8,32	199 322	23 349	8,54	199 400
Sum blomster .....A	158 136	7,70	1 217 293	153 537	8,32	1 277 910	150 771	8,54	1 287 674
Distr./kval.tilsk. fr/bær/gr			132 907			209 815			265 000
Hagebruksprodukter			6 096 919			6 400 611			6 492 935

A Kvantumsenhet: 1000 stykk Prisenhet: Kr/stykk

Tabell 5.4. Andre planteprodukter

	Revidert regnskap 2021			Foreløpig regnskap 2022			Budsjett 2023		
	Tonn	Kr/100 kg	1000 kr	Tonn	Kr/100 kg	1000 kr	Tonn	Kr/100 kg	1000 kr
Høy. Innenlandsk salg	104 081	310,40	323 067	106 307	374,10	397 694	108 344	374,10	405 315
Rundballer. Salg	52 040	52,10	27 113	53 153	62,10	33 008	54 172	62,10	33 641
Sum innenl. salg av stråfør	156 121	224,30	350 180	159 460	270,10	430 702	162 516	270,10	438 956
Høy. Eksport	71	1 386,00	984	67	1 496,00	1 002	65	1 400,00	910
Halm. Eksport	31	481,40	149	60	196,10	118	70	250,00	175
Sum eksport av stråfør	102	1 110,78	1 133	127	881,89	1 120	135	803,70	1 085
Stråfør	156 223		351 313	159 587		431 822	162 651		440 041
Engfrø .....A	2 163	38,41	83 081	2 860	40,36	115 430	2 046	45,19	92 459
Rotvekst- og grønnsaksfrø .....A	1	126,00	126	1	190,00	190	1	194,00	194
Sum andre frø til modning	2 164		83 207	2 861		115 620	2 047		92 653
Sum andre planteprodukter			434 520			547 442			532 694

A Kvantumsenhet: Tonn Prisenhet: Kr/kg

Tabell 5.5. Melk. Registrerte regnskaper

	Revidert regnskap 2021		Foreløpig regnskap 2022		Budsjett 2023				
	1000 liter	Øre/liter	1000 kr	1000 liter	Øre/liter	1000 kr	1000 liter	Øre/liter	1000 kr
Kumelk. Meierileveranse	1 525 409	619,72	9 453 265	1 448 352	608,56	8 814 091	1 379 982	609,25	8 407 540
Kumelk. Hjemmeforbr.helmelk	959	619,72	5 943	857	608,56	5 215	792	609,25	4 825
Kumelk. Lokal foredling	3 714	619,72	23 016	4 188	608,56	25 486	4 300	609,25	26 198
Sum kumelk	1 530 082	619,72	9 482 224	1 453 397	608,56	8 844 792	1 385 074	609,25	8 438 563
Geitmelk. Meierileveranse	18 891	619,51	117 032	18 377	607,48	111 637	18 000	609,25	109 665
Geitmelk. Annet salg	1 081	619,51	6 697	987	607,48	5 996	980	609,25	5 971
Sum geitmelk	19 972	619,51	123 729	19 364	607,48	117 633	18 980	609,25	115 636
Produsenttjeneste, meierifin			70 343			67 155			67 147
Grunntilskudd melk			66 836			67 270			65 639
Sum ku/geitmelk m. gr.tilsk.			9 743 132			9 096 850			8 686 985
Distrikstilskudd			640 639			612 552			612 715
Salg av melkekvoter			430 606			19 526			-839
Ku- og geitmelk			10 814 377			9 728 928			9 298 861

Tabell 5.6. Kjøtt. Registrerte regnskaper

	Revidert regnskap 2021			Foreløpig regnskap 2022			Budsjett 2023		
	Tonn	Kr/kg	1000 kr	Tonn	Kr/kg	1000 kr	Tonn	Kr/kg	1000 kr
Storfe. Registrert salg	85 963	55,80	4 796 735	90 151	62,33	5 619 112	86 330	66,19	5 714 183
Storfe. Hjemmefb./returslakt	303	55,70	16 877	295	62,23	18 358	295	66,09	19 497
Sum storfe	86 266	55,80	4 813 612	90 446	62,33	5 637 470	86 625	66,19	5 733 680
Kalv. Registrert salg	1 419	59,28	84 118	1 603	64,01	102 608	1 513	67,87	102 687
Kalv. Hjemmefb./returslakt	51	59,18	3 018	49	63,91	3 132	49	67,77	3 321
Sum kalv	1 470	59,28	87 136	1 652	64,01	105 740	1 562	67,87	106 008
Sau/lam. Registrert salg	24 034	44,63	1 072 637	23 175	51,30	1 188 878	23 260	54,25	1 261 855
Sau/lam. Hj.fbr./r.s./d.salg	442	44,53	19 682	410	51,20	20 992	411	54,15	22 256
Sum sau/lam	24 476	44,63	1 092 319	23 585	51,30	1 209 870	23 671	54,25	1 284 111
Geit/kje. Registrert salg	310	7,98	2 474	298	14,47	4 312	298	14,47	4 312
Geit/kje. Hj.fb./returslakt	39	7,88	307	41	14,37	589	41	14,37	589
Sum geit/kje	349	7,97	2 781	339	14,46	4 901	339	14,46	4 901
Sum kjøtt (u/gris,fjørfe,tam)	112 573	53,26	5 995 848	116 032	59,97	6 957 981	112 207	63,53	7 128 700
Gris. Reg.salgs u. hode/laubb	134 432	29,48	3 963 055	132 901	33,11	4 400 352	130 005	37,55	4 881 688
Gris. Hj.fbr./r.s. u. h./l.	411	29,38	12 075	317	33,01	10 464	317	37,45	11 872
Sum gris	134 843	29,48	3 975 130	133 218	33,11	4 410 816	130 322	37,55	4 893 560
Sum kjøtt (u/fjørfe,tamrein)	247 416	40,30	9 970 978	249 250	45,61	11 368 797	242 529	49,57	12 022 260
Hønseslakt. Registrert salg.	514	1,47	756	529	1,35	714	529	2,07	1 095
Sum hønseslakt.	514	1,47	756	529	1,35	714	529	2,07	1 095
Kylling (fra 1982). Salg	105 943	21,88	2 318 033	105 085	24,79	2 605 057	106 691	27,17	2 898 794
Sum høns,kylling,broilersl.	106 457	21,78	2 318 789	105 614	24,67	2 605 771	107 220	27,05	2 899 889
Ender.	586	37,54	21 998	835	42,53	35 513	835	46,61	38 919
Kalkuner. Salg	8 569	29,20	250 215	8 359	33,71	281 782	8 359	34,50	288 386
Sum annet fjørfe	9 155	29,73	272 213	9 194	34,51	317 295	9 194	35,60	327 305
Sum fjørfeslakt	115 612	22,41	2 591 002	114 808	25,46	2 923 066	116 414	27,72	3 227 194
Grunntilskudd kjøtt			90 122			84 261			90 100
Sum kjøtt inkl. grunntilsk.	363 028	34,85	12 652 102	364 058	39,49	14 376 124	358 943	42,74	15 339 554
Distriktsstilskudd kjøtt			642 406			661 700			670 000
Kvalitetstilskudd storfe			284 584			304 780			430 000
Tilskudd lam- og kjeslakt			427 880			412 504			490 000
Tilskudd friføring av sau			47			35			1 500
Sum tilskudd			1 354 917			1 379 019			1 591 500

Tabell 5.6. Kjøtt (forts.) Registrerte regnskaper

	Revidert regnskap 2021			Foreløpig regnskap 2022			Budsjett 2023		
	Tonn	Kr/kg	1000 kr	Tonn	Kr/kg	1000 kr	Tonn	Kr/kg	1000 kr
Kjøtt og fjørfeslakt			14 007 019			15 755 143			16 931 054

Tabell 5.7. Egg. Registrerte regnskaper

	Revidert regnskap 2021			Foreløpig regnskap 2022			Budsjett 2023		
	Tonn	Kr/kg	1000 kr	Tonn	Kr/kg	1000 kr	Tonn	Kr/kg	1000 kr
Egg. Registrert salg	65 298	17,07	1 114 637	65 221	18,48	1 205 284	65 907	19,96	1 315 504
Egg. Direkte salg	8 110	19,56	158 632	8 101	21,16	171 417	8 186	22,86	187 132
Egg. Sum salg	73 408	17,35	1 273 269	73 322	18,78	1 376 701	74 093	20,28	1 502 636
Egg. Hjemmeforbruk, mat	75	16,97	1 273	70	18,38	1 287	70	19,86	1 390
Egg. Salg og hjemmeforbruk	73 483	17,34	1 274 542	73 392	18,78	1 377 988	74 163	20,28	1 504 026
Distriktsstilskudd. Egg			3 364			3 078			5 200
Kompensasjon midlert. oppho.									11 213
Godtgjør. førtidsslakt, høner			4 588			25 660			
Egg			1 282 494			1 406 726			1 520 439

Tabell 5.8. Ull. Registrerte regnskaper

	Revidert regnskap 2021			Foreløpig regnskap 2022			Budsjett 2023		
	Tonn	Kr/kg	1000 kr	Tonn	Kr/kg	1000 kr	Tonn	Kr/kg	1000 kr
Ull	3 449	30,54	105 332	3 160	31,56	99 730	3 151	31,73	99 981

Tabell 5.9 Andre husdyrproduksjoner. Registrerte regnskaper

	Revidert regnskap 2021			Foreløpig regnskap 2022			Budsjett 2023		
	Antall dyr	Kr/dyr	1000 kr	Antall dyr	Kr/dyr	1000 kr	Antall dyr	Kr/dyr	1000 kr
Innenlandsk salg. Hester	1 150	21 500,00	24 725	1 250	25 000,00	31 250	1 250	27 500,00	34 375
Eksport. Hester	13	53 000,00	689	8	72 000,00	576	8	70 000,00	560
Eksport. Andre dyr			20 339			16 150			16 000
Eksport. Embryo storfe			300						
Sum eksport. Husdyr			21 328			16 726			16 560
Import. Andre dyr			-25 636			-34 279			-29 709
Import. Embryo storfe	A	-90	9 000,00	-810	-109	10 000,00	-1 090	-100	10 000,00
Sum import. Husdyr			-26 446			-35 369			-30 709
Kaninkjøtt	B	32	140,00	4 480	27	145,00	3 915	27	150,00
Sum kaniner			4 480			3 915			4 050
Oppdrettshjort	B	164	134,00	21 976	155	139,00	21 545	150	142,00
Sum hjort			21 976			21 545			21 300
Salg til Honningcentralen	B	584	72,89	42 568	684	69,62	47 620	650	70,00
Honing. Direkte salg	B	1 106	195,00	215 670	1 126	206,00	231 956	1 160	216,00
Sum birøkt			258 238			279 576			296 060
Andre husdyrproduksjoner			304 301			317 643			341 636

A Kvantumsenhet: Antall stykk Prisenhet: Kr/stykk

B Kvantumsenhet: Tonn Prisenhet: Kr/kg

Tabell 5.10. Kjøreinntekter m.v. Registrerte regnskaper

	Revidert regnskap 2021 1000 kr	Foreløpig regnskap 2022 1000 kr	Budsjett 2023 1000 kr
Kjøring v/invest. driftsbygn	60 318	66 040	63 006
Kjøring v/invest. grøfter	34 258	33 428	33 141
Kjøring v/invest. nydyrkning	14 883	16 189	17 585
Sum kjøreinnt. v/investering	109 459	115 657	113 732
Kjøring i skogen	36 326	38 412	40 324
Kjøring på bierverv m.v.	307 248	318 301	327 525
Innt. hester i full pensjon	168 483	182 006	194 779
Kjøreinntekter m.v.	621 516	654 376	676 360

Tabell 5.11. Arbeidsinntekter ved invest. Registrerte regnskaper

	Revidert regnskap 2021 1000 kr	Foreløpig regnskap 2022 1000 kr	Budsjett 2023 1000 kr
Invest.arb. driftsbygninger	150 828	165 166	157 647
Invest.arb. grøfter	51 328	50 230	49 860
Invest.arb. nydyrkning	14 950	16 220	17 598
Arbeidsinnt. v/investeringer	217 106	231 616	225 105

Kjøredato: 08.04.2023

Tabell 5.12. Endringer i buskapsverdien. Registrerte regnskaper

	Revidert regnskap 2021			Foreløpig regnskap 2022			Budsjett 2023		
	Antall dyr	Kr/dyr	1000 kr	Antall dyr	Kr/dyr	1000 kr	Antall dyr	Kr/dyr	1000 kr
Hester	-57	13 290,00	-758	664	15 450,00	10 259			
Storfe under 1 år	3 500	4 310,00	15 085	400	4 620,00	1 848	-12 300	5 020,00	-61 746
Okser over 1 år	1 900	20 260,00	38 494	1 700	22 470,00	38 199	-2 600	24 710,00	-64 246
Kviger			14 683			-15 509			-50 891
Kyr			114 414			-133 578			-72 535
Sum storfe			182 676			-109 040			-249 418
Sauer	-15 000	590,00	-8 850						
Geiter	27	240,00	6	-201	360,00	-72	-677	360,00	-244
Slaktesvin	-12 968	1 660,00	-21 527	-8 947	1 920,00	-17 178	-8 788	2 200,00	-19 334
Avlssvin over 6 mnd.	-2 993	1 990,00	-5 956	-1 570	2 350,00	-3 690	-1 541	2 520,00	-3 883
Sum svin	-15 961		-27 483	-10 517		-20 868	-10 329		-23 217
Kyllinger	-99 800	32,03	-3 197	125 700	36,02	4 528	130 900	39,47	5 167
Ender, kalkuner og gjess	1 300	270,00	351	1 000	310,00	310			
Sum fjørfe	-98 500		-2 846	126 700		4 838	130 900		5 167
Kaniner	-100	280,00	-28						
Endringer i buskapsverdi			142 717			-114 883			-267 712

Tabell 5.13 Medlemsbonus. Registrerte regnskaper

	Revidert regnskap 2021			Foreløpig regnskap 2022			Budsjett 2023		
		1000 kr			1000 kr			1000 kr	
Medlemsbonus		352 400			287 500			211 000	

Tabell 5.14 Direkte tilskudd. Registrerte regnskaper

	Revidert regnskap 2021	Foreløpig regnskap 2022	Budsjett 2023
	1000 kr	1000 kr	1000 kr
BU-invest. tradisj. jordbruk	539 428	546 812	758 635
BU-invest. Grøfting	64 116	52 331	60 000
Tilskudd SMIL-ordning	94 985	101 964	136 004
Organisert beitebruk	23 250	20 870	33 000
Rentestøtte	9 164	14 576	39 956
Tilskudd til verdensarven	9 639	10 825	11 500
Utvælte kulturlandskap	30 034	33 949	38 500
Sum utbet. Landbr.utb.fond	770 616	781 327	1 077 595
Sum fondsutbetalinger	770 616	781 327	1 077 595
Areal kult.landsk.tillegg	3 570 613	4 883 553	5 372 700
Produksjonstillegg husdyr	2 594 033	3 641 519	4 063 800
Driftstilskudd i melkeprod.	1 670 567	1 757 626	2 481 000
Tilskudd til økolog. jordb.	124 235	125 742	147 300
Beitetilskudd	1 040 204	1 076 111	1 342 900
Regionale miljøprogram	548 690	597 144	786 100
Sum dir. tilsk. (underpost)	9 548 342	12 081 695	14 193 800
Fremme av norsk engfrøavl	6 965	10 337	13 377
Inseminering m.v.	77 812	79 689	89 600
Sum utviklingstiltak	84 777	90 026	102 977
Utbet.avløserordn.i jordbr.	1 217 785	1 227 170	1 332 000
Adm.tilsk. avl.lag/1.vikar	9 516	9 516	9 516
Refusj. utgifter under sykd.	124 299	122 854	168 100
Sjukelønnsordning	32 600	36 900	37 428
Landbruksvikar avløserlag	58 712	58 492	61 232
Tidligpensjonsordning	68 510	66 895	62 301
Sum velferdsordninger	1 511 422	1 521 827	1 670 577
Sum utbet. jordbruksavt.	11 915 157	14 474 875	17 044 949
Erst. tilt. pl./dyresykdom	12 809	28 604	51 310
Driftsplanlag m.v.	819	819	819
Tilsk. avløs. rep./HV-øvelse	953	953	953
Erstattn. rovdyrk. på husdyr	44 013	45 304	42 205
Tilskudd til erstatning m.m.	56 050	135 678	221 188
Sum andre ordninger	114 644	211 358	316 475
Sum direkte tilskudd	12 029 801	14 686 233	17 361 424

Tabell 5.15 Handelsgjødsel og kalk. Registrerte regnskaper

	Revidert regnskap 2021			Foreløpig regnskap 2022			Budsjett 2023		
	Tonn	Kr/100 kg	1000 kr	Tonn	Kr/100 kg	1000 kr	Tonn	Kr/100 kg	1000 kr
Kalsiumnitrat	8 959	236,69	21 205	7 284	414,64	30 202	7 230	504,39	36 467
Kalsiumnitrat m. B	3 551	334,08	11 863	3 550	494,31	17 548	3 584	509,62	18 265
Kalkammonsalpeter. 26-28% N	3 355	211,60	7 099	9 768	494,33	48 286	5 480	613,43	33 616
Urea	131	343,14	450	238	579,36	1 379	984	1 156,57	11 381
Ammoniumnitrat	4 663	274,39	12 795	12	355,25	43	53	712,68	378
Ammoniumnitrat m. S	88 459	274,84	243 121	89 604	570,98	511 621	89 533	674,42	603 828
Annen N-gjødsel	278	613,00	1 704	1 302	644,63	8 393	926	715,39	6 625
Sum nitrogen-gjødsel	109 396	272,62	298 237	111 758	552,51	617 472	107 790	659,21	710 560
OPTI P-20/Trippelsuperfosat	260	489,97	1 274	208	832,22	1 731	118	1 172,58	1 384
Sum fosforgjødsel, ugranul.	260	490,00	1 274	208	832,21	1 731	118	1 172,88	1 384
Sum fosforgjødsel			1 274			1 731			1 384
Kaliumsulfat	320	811,90	2 598	88	1 159,37	1 020	16	1 383,14	221
Kaliumklorid	91	598,56	545	90	863,64	777	64	1 249,95	800
Kaliumsulfat m. Mg	783	515,40	4 036	954	652,97	6 229	1 069	975,17	10 425
PK-gjødsel	829	443,63	3 678	564	818,64	4 617	264	1 084,99	2 864
Sum PK-gjødsel og kaliummj.	2 023	536,68	10 857	1 696	745,46	12 643	1 413	1 012,74	14 310
NP-gjødsel	1 513	527,37	7 979	1 059	868,95	9 202	598	840,47	5 026
Sum NP-gjødsel	1 513	527,36	7 979	1 059	868,93	9 202	598	840,47	5 026
NK-gjødsel 22-11	6 927	391,36	27 110	5 112	601,86	30 767	4 670	891,20	41 619
Sum NK-gjødsel	6 927	391,37	27 110	5 112	601,86	30 767	4 670	891,20	41 619
NPK-gjødsel N <9,5 %	2 062	477,96	9 856	2 230	550,64	12 279	340	982,12	3 339
NPK-gjødsel N 9,5 %-14,5 %	19 236	528,43	101 649	18 618	738,40	137 475	13 039	998,92	130 249
NPK-gjødsel N 14,5 %-19,5 %	40 935	387,43	158 594	28 804	694,00	199 900	23 469	906,70	212 793
NPK-gjødsel N 19,5 %-24,5 %	171 610	374,36	642 439	140 856	607,15	855 207	88 320	902,82	797 371
NPK-gjødsel N >24,5 %	123 527	321,10	396 645	125 012	597,25	746 634	108 328	821,34	889 741
Sum NPK-gjødsel	357 370	366,34	1 309 183	315 520	618,50	1 951 495	233 496	870,89	2 033 493
Gjødsel grøntar./villahager	-956	346,46	-3 312	-872	602,40	-5 253	-697	806,79	-5 623
Hømstring 2022/23				-45 000	861,00	-387 450	45 000	861,00	387 450
Annen gjødsel	3 313	341,52	11 315	4 316	435,38	18 791	5 644	589,89	33 293
Sum handelsgjødsel	479 846	346,50	1 662 643	393 797	571,21	2 249 398	398 032	809,36	3 221 512
Sekundær- og mikronæringsst.	727	319,76	2 325	737	516,82	3 809	549	720,00	3 953
Gjødsel til veksthus	1 500	483,01	7 245	1 500	1 552,10	23 282	1 419	808,72	11 476
Sum mikronæringsstoff m.v.			9 570			27 091			15 429
Kalk	A	321 853	699,03	224 985	258 652	759,35	196 407	258 652	797,31
Sum hand.gj./kalk (u/tilsk.)			1 897 198			2 472 896			3 443 167

A Kvantumsenhet: Tonn

Prisenhet: Kr/tonn

Tabell 5.15. forts. Handelsgjødsel og kalk. Registrerte regnskaper

	Revidert regnskap 2021			Foreløpig regnskap 2022			Budsjett 2023		
	Tonn	Kr/100 kg	1000 kr	Tonn	Kr/100 kg	1000 kr	Tonn	Kr/100 kg	1000 kr
Andre rabatter	-480 575	2,95	-14 177	-453 715	2,95	-13 385	-399 847	2,95	-11 795
Handelsgjødsel og kalk			1 883 021			2 459 511			3 431 372

Tabell 5.16 Innkjøpt kraftfør. Registrerte regnskaper

	Revidert regnskap 2021			Foreløpig regnskap 2022			Budsjett 2023		
	Tonn	Kr/100 kg	1000 kr	Tonn	Kr/100 kg	1000 kr	Tonn	Kr/100 kg	1000 kr
Drøvtyggerfør	1 016 143	397,70	4 041 174	969 799	456,96	4 431 547	931 911	494,30	4 606 473
Økologisk drøvtyggerfør	21 695	579,10	125 635	20 044	665,35	133 362	19 261	718,63	138 414
Sum kraftfør til drøvtyggere	1 037 838	401,49	4 166 809	989 843	461,18	4 564 909	951 172	498,85	4 744 887
Svinefør	466 439	394,50	1 840 091	461 823	471,80	2 178 864	451 784	510,06	2 304 350
Økologisk svinefør	2 708	493,38	13 361	2 670	592,03	15 807	2 612	638,94	16 689
Sum kraftfør til svin	469 147	395,07	1 853 452	464 493	472,49	2 194 671	454 396	510,80	2 321 039
Fjørcefefør u. koksidiostatika	489 341	422,48	2 067 353	492 856	505,39	2 490 823	498 832	544,93	2 718 289
Økologisk fjørcefefør	16 939	578,84	98 050	16 728	682,52	114 172	16 931	734,05	124 282
Sum kraftfør til fjørfe	506 280	427,71	2 165 403	509 584	511,20	2 604 995	515 763	551,14	2 842 571
Hestepellets (hestefør)	3 699	594,21	21 981	3 662	748,82	27 421	3 722	807,00	30 035
Kaninfør	136	763,30	1 038	135	791,51	1 066	137	853,14	1 167
Sum kraftfør, andre husdyr	3 835	600,23	23 019	3 797	750,25	28 487	3 859	808,55	31 202
Sum kraftfør bland. ukorr.	2 017 100	406,95	8 208 683	1 967 717	477,36	9 393 062	1 925 190	516,30	9 939 699
Grøpp av salgskorn	1 115	333,37	3 717	1 104	365,68	4 037	1 122	392,93	4 409
Sum innkjøpt kraftfør ukorr.	2 018 215	406,91	8 212 400	1 968 821	477,30	9 397 099	1 926 312	516,23	9 944 108
Sum innkjøpt kraftfør korrigert	2 018 215	406,91	8 212 400	1 968 821	477,30	9 397 099	1 926 312	516,23	9 944 108
Rabatter og bonus			-16 074			-19 094			-20 326
Innkjøpt kraftfør			8 196 326			9 378 005			9 923 782

Tabell 5.17 Annet innkjøpt fôr. Registrerte regnskaper

	Revidert regnskap 2021			Foreløpig regnskap 2022			Budsjett 2023		
	Tonn	Kr/100 kg	1000 kr	Tonn	Kr/100 kg	1000 kr	Tonn	Kr/100 kg	1000 kr
Tilskuddsfôr	15 744	960,56	151 231	14 832	1 024,69	151 982	15 517	1 057,77	164 134
Høy, importert	13 642	287,37	39 203	18 843	305,28	57 524	15 074	300,90	45 358
Melkeerstatninger	5 552	3 351,35	186 067	5 399	3 714,41	200 541	5 369	4 165,61	223 652
Salt	2 362	282,30	6 668	2 225	370,39	8 241	2 328	382,61	8 907
Organisk våtfôr	A 27 387	313,14	85 760	25 129	375,06	94 249	25 129	405,69	101 946
Myse	B 280 513	11,97	33 577	270 559	14,04	37 986	281 200	15,18	42 686
Annet innkjøpt fôr			502 506			550 523			586 683

A Kvantumsenhet: 1000 FEm Prisenhet: Kr/100 FEm
 B Kvantumsenhet: 1000 liter Prisenhet: Øre/liter

Tabell 5.18 Såfrø og planter. Registrerte regnskaper

	Revidert regnskap 2021			Foreløpig regnskap 2022			Budsjett 2023		
	Tonn	Kr/kg	1000 kr	Tonn	Kr/kg	1000 kr	Tonn	Kr/kg	1000 kr
Innkjøpt såkorn. Hvete	15 496	7,26	112 501	14 264	7,55	107 693	14 087	8,91	125 515
Innkjøpt såkorn. Rug	649	16,74	10 864	753	15,49	11 664	745	18,05	13 447
Innkjøpt såkorn. Bygg	28 450	6,44	183 218	25 133	6,39	160 600	26 778	7,07	189 320
Innkj. såkorn. Havre/bl.korn	14 279	6,40	91 386	12 776	6,50	83 044	13 876	7,84	108 788
Innkjøpt såkorn. Rughvete	1 097	6,99	7 668	1 204	7,33	8 825	1 105	8,25	9 116
Sum innkjøpt såkorn	59 971	6,76	405 637	54 130	6,87	371 826	56 591	7,88	446 186
Oljefrø til modning	19	160,93	3 058	24	174,73	4 194	24	192,60	4 622
Erter	338	9,85	3 329	651	10,16	6 614	651	11,37	7 402
Engfrø	3 491	43,47	151 754	3 661	44,75	163 830	3 726	46,79	174 340
Sum engfrø	3 491	43,47	151 754	3 661	44,75	163 830	3 726	46,79	174 340
Importert grønnsakfrø	129	914,35	117 951	137	907,78	124 366	115	1 006,38	115 734
Sum rotvekst- og grønnsakfrø	129		117 951	137		124 366	115		115 734
Annet frø,imp. (prydplanter)			36 000			37 000			34 000
Kjøp settepoteter			92 424			101 574			106 674
BLOMSTERLØK m.v.			175 028			191 021			178 974
Planteartikler			350 967			341 033			348 044
Sum planter			525 995			532 054			527 018
Sum såfrø/planter (u.tilsk)			1 336 148			1 341 458			1 415 976
Såfrø og planter			1 336 148			1 341 458			1 415 976

Tabell 5.19 Energi og smøremidler. Registrerte regnskaper

	Revidert regnskap 2021			Foreløpig regnskap 2022			Budsjett 2023		
	1000 liter	Øre/liter	1000 kr	1000 liter	Øre/liter	1000 kr	1000 liter	Øre/liter	1000 kr
Fyringsolje. Veksthus	1 200	1 003,30	12 040	1 182	1 299,00	15 354	1 174	1 300,00	15 262
Bioenergi i veksthus	A 54 950	418,30	22 986	54 139	539,60	29 213	53 760	539,60	29 009
Gass i veksthus	A 235 801	655,72	154 619	232 320	955,76	222 042	230 693	888,37	204 941
Fyringsolje. Korntørker	5 727	1 094,35	62 673	7 357	1 538,91	113 218	6 459	1 330,92	85 964
Bensin	2 551	1 321,93	33 722	2 525	1 742,67	44 002	2 503	1 700,30	42 559
Diesel (brenselolje)	148 026	1 075,73	1 592 360	148 026	1 512,72	2 239 219	148 026	1 308,27	1 936 580
Smøremidler (olje,fett m.v.)	2 961	4 207,91	124 596	2 961	4 904,11	145 211	2 961	6 407,35	189 722
Elektrisitet, jordbruks	A 1 315 319	1 063,20	1 398 447	1 308 421	967,00	1 265 243	1 303 074	1 023,00	1 333 045
Elektrisitet, veksthus	A 515 050	614,20	316 344	507 447	1 030,00	522 670	503 894	1 030,00	519 011
Sum energi og smøremidler			3 717 787			4 596 172			4 356 093

A Kvantumsenhet: 1000 kWh

Prisenhet: Kr/1000 kWh

Tabell 5.20. Andre kostnader. Registrerte regnskaper

	Revidert regnskap 2021			Foreløpig regnskap 2022			Budsjett 2023		
	Tonn	Kr/100 kg	1000 kr	Tonn	Kr/100 kg	1000 kr	Tonn	Kr/100 kg	1000 kr
Rensing av såkorn	5 476	93,20	5 104	5 440	97,19	5 287	5 635	106,39	5 995
Ensileringsmidler	9 400	1 101,48	103 539	8 642	1 377,36	119 031	8 689	1 536,31	133 490
Halmbeh.middel. Ammoniakk .....A	751	20,90	15 696	765	22,10	16 907	780	23,00	17 940
Plantevernmidler			578 929			591 201			660 434
Frakt. Korn og oljefrø	436 209	14,59	63 643	523 578	16,86	88 275	478 264	17,65	84 414
Frakt. Handelsgjødsel	479 846	22,75	109 165	393 797	25,36	99 867	398 032	27,69	110 215
Frakt. Poteter	74 436	29,00	21 586	69 707	30,00	20 912	67 896	32,00	21 727
Frakt. Grønnsaker	192 847	52,81	101 843	183 574	60,38	110 842	190 281	63,40	120 638
Frakt. Bær	5 288	60,00	3 173	5 373	68,60	3 686	5 101	72,03	3 674
Frakt. Blomster .....B	120 023	7,30	87 617	110 223	8,35	92 036	105 779	8,76	92 662
Frakt. Frukt	18 631	62,98	11 734	11 750	72,01	8 461	14 362	75,61	10 859
Sum frakt. Hagebruksprod.			204 367			215 025			227 833
Fiberduk C	8 988	0,93	8 359	8 671	0,91	7 891	8 705	0,96	8 357
Fiberduk inkl. inv.avgift C	8 988	0,93	8 359	8 671	0,91	7 891	8 705	0,96	8 357
Plastfolie i hagebruket .....D	6 503	1 184,58	7 703	6 317	1 556,84	9 835	6 275	1 621,70	10 176
Plastfolie i jordbruket .....D	82 376	6 377,80	525 378	82 934	7 981,85	661 967	82 934	8 040,21	666 807
Plastfolie inkl. inv.avgift .....D	88 879	5 997,83	533 081	89 251	7 527,11	671 802	89 209	7 588,73	676 983
Embal./sortering. Grønnsaker	14 669	21,48	315 134	14 329	22,58	323 609	17 193	23,50	404 111
Emballasje. Frukt og bær	22 254	3,12	69 432	16 770	3,43	57 467	18 105	3,47	62 830
Emballasje. Blomster	13 092	4,68	61 205	12 830	4,92	63 135	12 616	5,06	63 871
Sum emballasje. Hagebrukspr.			445 771			444 211			530 812
Torv- og plastpotter .....E	8 634	885,10	7 642	8 864	901,53	7 991	7 996	1 033,09	8 261
Dyrkingstørv .....F	100	581,28	58 128	100	642,15	64 215	100	693,97	69 397
Avrenspotet .....A	1 167	0,32	373	1 177	0,32	377	1 243	0,32	398
Sum andre kostn. v/pl.prod.			2 155 383			2 352 992			2 556 256
A Kvantumsenhet: Tonn		Prisenhet: Kr/kg							
B Kvantumsenhet: Kv.indeks		Prisenhet: Pr.ind.frakt							
C Kvantumsenhet: 1000 m2		Prisenhet: Kr/m2							
D Kvantumsenhet: Daa		Prisenhet: Kr/daa							
E Kvantumsenhet: Antall kart.		Prisenhet: Kr/kartong							
F Kvantumsenhet: 1000 m3		Prisenhet: Kr/m3							

Tabell 5.20. Andre kostnader (forts.). Registrerte regnskaper

	Revidert regnskap 2021			Foreløpig regnskap 2022			Budsjett 2023		
	Antall besøk	Kr/besøk	1000 kr	Antall besøk	Kr/besøk	1000 kr	Antall besøk	Kr/besøk	1000 kr
Veterinær	532 731	890,99	474 658	526 273	919,49	483 903	525 251	960,32	504 409
Medisin til dyr			580 588			656 378			738 565
Veterinær og medisin til dyr			1 055 246			1 140 281			1 242 974
Kunstig inseminasjon. Storfe .....A	272 629	1 111,73	303 090	256 394	1 245,31	319 290	240 206	1 299,38	312 119
Kunstig inseminasjon. Svin .....A	132 693	494,40	65 603	126 948	526,75	66 870	122 917	585,72	71 995
Husdyrforsikring			101 893						54 445
Frakt. Kraftfør .....B	2 018 215	19,60	395 570	1 968 821	23,47	462 082	1 926 312	24,64	474 643
Frakt. Kjøtt .....B	246 158	3,98	9 797	248 129	4,00	9 925	241 406	4,20	10 139
Adm.geb. kjøp melkekvote				419			839		839
Destruksjon av høns			9 315				9 985		9 985
Sum a. kostn. v/husdyrprod.			1 940 933			2 082 237			2 177 139
Skadefors. maskiner netto			137 367			125 024			120 231
Sum netto skadefors. maskin.			137 367			125 024			120 231
Frakt. Fyringsolje C	6 927	25,52	1 768	8 539	29,18	2 492	7 633	30,64	2 339
Frakt. Ensileringsmidler .....D	9 316	383,11	3 569	8 561	443,44	3 796	8 605	465,62	4 007
Frakt. Såvarer .....D	69 437	250,00	17 359	64 508	278,00	17 933	66 797	291,90	19 498
Sum diverse frakter			22 696			24 221			25 844
Kontormaskiner			51 797			59 422			65 535
Teletjenester			124 336			131 000			140 743
Porto			24 450			24 371			25 793
Sum telefon og porto			148 786			155 371			166 536
Yrkesskadeforsikring .....E	54 997	313,89	17 263	59 660	332,00	19 807	50 775	348,60	17 700
Årsavgift .....F	77 629	622,29	48 308	76 212	608,82	46 399	75 644	607,87	45 982
Produsenttjenesten .....G	4 757	30 985,92	147 400	4 616	30 457,20	140 590	4 476	34 408,58	154 013
Gårdssregnskap, registrert			678 574			726 432			764 461
Gårdssregnskap, ikke-reg.			12 959			12 270			12 093
Sum gårdssregnskap .....H	38 079	18 160,48	691 533	37 703	19 592,66	738 702	37 355	20 788,49	776 554
Skadeforsikring på bygninger			241 770			167 142			229 911
Ekstrakostn. koronapandemi			63 500						
Sum diverse andre kostnader			1 433 053			1 351 654			1 482 075
Sum ekskl.posten forskjellig			5 666 736			5 911 907			6 335 701
Forskjellig			725 342			756 724			810 970
Forskjellig inkl. inv.avgift			725 342			756 724			810 970
Utgifter til sjuk.lønn.ordn.			32 600			36 900			37 428
Adm.tilskudd til avleserlag			9 516			9 516			9 516

A Kvantumsenhet: Ant. insem. Prisenhet: Kr/insem.
 B Kvantumsenhet: Tonn Prisenhet: Kr/100 kg
 C Kvantumsenhet: 1000 liter Prisenhet: Øre/liter
 D Kvantumsenhet: Tonn Prisenhet: Kr/tonn
 E Kvantumsenhet: Ant. enhet. Prisenhet: Kr/enhet
 F Kvantumsenhet: Ant. kj.tøy Prisenhet: Kr/kj.time
 G Kvantumsenhet: Kyr i fj.k. Prisenhet: Kr/10 kyr fk
 H Kvantumsenhet: Ant. regnsk. Prisenhet: Kr/regnskap

Tabell 5.20 Andre kostnader (forts.). Registrerte regnskaper

	Revidert regnskap 2021	Foreløpig regnskap 2022	Budsjett 2023
	1000 kr	1000 kr	1000 kr
Sum sosiale ordninger	42 116	46 416	46 944
Andre kostnader	6 434 194	6 715 047	7 193 615

Tabell 5.21 Vedlikehold. Registrerte regnskaper

	Revidert regnskap 2021			Foreløpig regnskap 2022			Budsjett 2023		
	Kv.indeks	Pr.ind. vdl.	1000 kr	Kv.indeks	Pr.ind. vdl.	1000 kr	Kv.indeks	Pr.ind. vdl.	1000 kr
Vedlikehold. Bygninger	86 681	2 634,80	2 283 871	85 778	2 863,70	2 456 425	85 033	3 006,90	2 556 857
Vedlikehold. Mask. og redsk.	301 062	732,90	2 206 483	281 285	803,26	2 259 450	260 978	901,26	2 352 090
Vedlikehold. Biler	24 027	868,60	208 699	17 350	918,70	159 394	16 293	964,70	157 179
Sum vedlikehold		4 699 053			4 875 269			5 066 126	

Tabell 5.22 Leasing av maskiner. Registrerte regnskaper

	Revidert regnskap 2021			Foreløpig regnskap 2022			Budsjett 2023		
	Kvantum	Pr.ind. kts.	1000 kr	Kvantum	Pr.ind. kts.	1000 kr	Kvantum	Pr.ind. kts.	1000 kr
Leasing, kapitalslitdel	76 443	116,10	887 503	83 217	122,80	1 021 905	88 714	128,90	1 143 523
Leasing, rentedel .....A	2 549	2,99	76 215	2 842	4,25	120 785	3 128	5,50	172 040
Leasing, effekt finansiering			-86 010			-159 713			-153 500
Sum leasing av maskiner			877 708			982 977			1 162 063

A Kvantumsenhet: Mill. kr Prisenhet: Rentepros.

Tabell 5.23 Kapitalslit. Registrerte regnskaper

	Revidert regnskap 2021			Foreløpig regnskap 2022			Budsjett 2023		
	Kvantum	Pr.ind. kts.	1000 kr	Kvantum	Pr.ind. kts.	1000 kr	Kvantum	Pr.ind. kts.	1000 kr
Kapitalslit. Ma./t.u. dr.b.	140 545	116,10	1 631 727	143 687	122,80	1 764 476	144 851	128,94	1 867 709
Kapitalslit. Driftsbygninger	229 815	116,10	2 668 152	232 583	122,80	2 856 119	233 932	128,94	3 016 319
Kapitalslit. Sum driftsb.	370 360	116,10	4 299 879	376 270	122,80	4 620 595	378 783	128,94	4 884 028
Kapitalslit. Maskiner/redsk.	221 998	116,10	2 577 397	220 331	122,80	2 705 665	218 984	128,94	2 823 580
Kapitalslit. Biler	7 864	116,10	91 301	7 353	122,80	90 295	6 905	128,94	89 033
Kapitalslit. Grøfter	24 433	116,10	283 667	24 342	122,80	298 920	24 091	128,94	310 629
Kapitalslit. Hydrotekn. anl.	3 609	116,10	41 900	3 751	122,80	46 062	3 858	128,94	49 745
Kapitalslit. Delsum	628 264	116,10	7 294 144	632 047	122,80	7 761 537	632 621	128,94	8 157 015
Kapitalslit			7 294 144			7 761 537			8 157 015

Tabell 5.24 Realrente. Lånt kapital. Registrerte regnskaper

	Revidert regnskap 2021			Foreløpig regnskap 2022			Budsjett 2023		
	Mill. kr	Rentepros.	1000 kr	Mill. kr	Rentepros.	1000 kr	Mill. kr	Rentepros.	1000 kr
Nedbetalingslån statsbanker	4 041	2,20	88 902	3 852	2,93	112 864	3 652	4,75	173 470
Nedb.lån andr. lång. f. 1997	71 482	2,62	1 872 828	74 167	3,50	2 595 845	76 682	5,67	4 347 869
Sum nedbetalingslån	75 523	2,60	1 961 730	78 019	3,47	2 708 709	80 334	5,63	4 521 339
Sum rentebærende utlån	75 523	2,60	1 961 730	78 019	3,47	2 708 709	80 334	5,63	4 521 339
Investeringslån LUF	36			16			7		
Korreksjon gjeld og renter	-6		-157	-5		-166	-5		-277
Rentekostnader lånt kapital	75 553	2,60	1 961 573	78 030	3,47	2 708 543	80 336	5,63	4 521 062
Effekt av finansiering			-2 626 371			-4 503 294			-4 016 989
Realrente lånt kapital			-664 798			-1 794 751			504 073

Tabell 5.25 Bruttoinvest. Løpende priser. Registrerte regnskaper

	Revidert regnskap 2021			Foreløpig regnskap 2022			Budsjett 2023		
	1000 kr			1000 kr			1000 kr		
Mask. og tekn. utst. dr. byg.		2 175 950			2 140 392			2 046 620	
Driftsbygninger		3 854 610			3 788 672			3 622 687	
Sum driftsbygninger		6 030 560			5 929 064			5 669 307	
Maskiner og redskaper		2 294 819			2 586 054			2 723 248	
Biler		48 200			49 498			51 493	
Grøfter .....A	47 376	5 805,00	275 018	41 484	6 309,00	261 723	39 318	6 625,00	260 482
Hydrotekniske anlegg	11 627	5 805,00	67 493	11 506	6 309,00	72 592	10 721	6 625,00	71 029
Sum avskrivb. bruttoinvest.		8 716 090			8 898 931			8 775 559	
Fulldyrking u. grøftekostn. ....A	18 000	8 269,00	148 842	18 000	8 993,00	161 874	18 000	9 774,00	175 932
Sum br.invest.uavskr.jordkap ....A	18 000	8 269,00	148 842	18 000	8 993,00	161 874	18 000	9 774,00	175 932
Sum bruttoinvesteringer		8 864 932			9 060 805			8 951 491	
A Kvantumsenhet: Daa	Prisenhet: Kr/daa								

Tabell 5.26 Bruttoinvest. Faste priser. Registrerte regnskaper

	Revidert regnskap 2021			Foreløpig regnskap 2022			Budsjett 2023		
	1000 kr	Indeks	1000 kr	1000 kr	Indeks	1000 kr	1000 kr	Indeks	1000 kr
Teknisk inst. bygninger	2 175 950	2 634,80	2 175 950	2 140 392	2 863,70	1 969 307	2 046 620	3 006,90	1 793 353
Driftsbygninger	3 854 610	2 634,80	3 854 610	3 788 672	2 863,70	3 485 838	3 622 687	3 006,90	3 174 384
Sum driftsbygninger	6 030 560		6 030 560	5 929 064		5 455 145	5 669 307		4 967 737
Maskiner og redskaper	2 294 819	732,90	2 294 819	2 586 054	803,20	2 359 710	2 723 248	901,20	2 214 679
Biler	48 200	868,60	48 200	49 498	918,70	46 799	51 493	964,70	46 363
Grøfter	275 018	570,73	275 018	261 723	620,32	240 800	260 482	651,33	228 248
Hydrotekniske anlegg	67 493	570,73	67 493	72 592	620,32	66 789	71 029	651,33	62 239
Sum avskrivbare bruttoinv.	8 716 090		8 716 090	8 898 931		8 169 243	8 775 559		7 519 266
Fulldyrking	148 842	100,00	148 842	161 874	108,76	148 836	175 932	118,20	148 843
Sum br.inv.i uavskr.jordkap.	148 842		148 842	161 874		148 836	175 932		148 843
Sum bruttoinvesteringer		8 864 932			8 318 079			7 668 109	

Tabell 5.27 Bokført kapital. Prisjustert saldo

	Revidert regnskap 2021	Foreløpig regnskap 2022	Budsjett 2023
	Mill. kr	Mill. kr	Mill. kr
Teknisk inst. bygninger	14 212	15 554	16 674
Driftsbygninger	63 165	67 829	71 974
Sum driftsbygninger	77 377	83 383	88 648
Maskiner og redskaper	23 577	24 535	25 578
Biler	637	628	616
Grøfter	4 406	4 671	4 865
Hydrotekniske anlegg	624	688	750
Sum avskrivbar kapital	106 621	113 905	120 457
Jord	33 441	36 220	39 290
Husdyr	11 737	13 295	14 364
Varer i arbeid	13 385	14 994	16 143
Sum ikke-avskrivbar kapital	58 563	64 509	69 797
Sum kapital	165 184	178 414	190 254
Lånt kapital	-75 553	-78 030	-80 336
Egenkapital	89 631	100 384	109 918

Tabell 5.28 Bokført kapital. Historisk kost

	Revidert regnskap 2021	Foreløpig regnskap 2022	Budsjett 2023
	Mill. kr	Mill. kr	Mill. kr
Teknisk inst. bygninger	12 263	12 940	13 535
Driftsbygninger	42 602	44 394	46 121
Sum driftsbygninger	54 865	57 334	59 656
Maskiner og redskaper	18 756	18 875	19 279
Biler	494	470	450
Grøfter	2 976	3 054	3 115
Hydrotekniske anlegg	532	563	598
Sum avskrivbar kapital	77 623	80 296	83 098
Jord	33 441	36 220	39 290
Husdyr	11 737	13 295	14 364
Varer i arbeid	13 385	14 994	16 143
Sum ikke-avskrivbar kapital	58 563	64 509	69 797
Sum kapital	136 186	144 805	152 895
Lånt kapital	-75 553	-78 030	-80 336
Egenkapital	60 633	66 775	72 559

Tabell 5.29 Arbeidsforbruk, timeverk

	Revidert regnskap 2021		Foreløpig regnskap 2022		Budsjett 2023	
Timeverk i jordbruket	38 079	2 040,00	77 700	37 703	2 009,00	75 750

Tabell 5.30 Arbeidsforbruk, årsverk

	Revidert regnskap 2021			Foreløpig regnskap 2022			Budsjett 2023		
	Ant. j.bedr.	Tim. p. bedr	1000 timer	Ant. j.bedr.	Tim. p. bedr	1000 timer	Ant. j.bedr.	Tim. p. bedr	1000 timer
Årsverk i jordbruket	77 700		42 100	75 750		41 050	74 800		40 550

Tabell 5.31 Sammendrag. Totalkalkylens registrerte regnskaper. Mill. Kroner¹⁾

	2017	2018	2019	2020	2021	2022*	2023**
Korn, erter og oljefrø	3500	2138	3928	4118	3771	6041	5425
+ Poteter	722	795	799	952	995	1101	1118
+ Hagebruksprodukter	4945	5087	5294	5800	6097	6401	6493
+ Sum andre planteprodukter	424	373	377	384	435	547	533
= Sum planteprodukter	9591	8392	10398	11254	11297	14090	13568
Ku- og geitmelk	9241	9579	8971	9431	10814	9729	9299
+ Kjøtt og fjørfeslakt	12608	12665	12305	12698	14007	15755	16931
+ Egg	1112	1132	1144	1232	1282	1407	1520
+ Ull	133	129	117	118	105	100	100
+ Andre husdyrproduksjoner	204	232	274	292	304	318	342
= Sum husdyrprodukter	23299	23736	22812	23771	26514	27308	28192
Sum plante- og husdyrprod.	32889	32128	33210	35025	37810	41398	41760
Kjøreinntekter m.v.	566	571	605	608	622	654	676
+ Arbeidsinnt. v/investeringer	227	228	229	210	217	232	225
= Sum andre inntekter	794	799	834	818	839	886	901
Endringer i buskapsverdi	-121	-235	0	153	143	-115	-268
+ Medlemsbonus	300	219	150	224	352	288	211
Sum produksjonsinntekter	33862	32911	34194	36220	39144	42456	42605
Sum direkte tilskudd	10331	12425	12039	12097	12030	14686	17361
Sum inntekter inkl. tilsk. (A)	44192	45336	46233	48318	51174	57143	59966
Handelsgjødsel og kalk	1598	1784	1882	1928	1883	2460	3431
+ Innkjøpt kraftfør	7442	7749	7761	7925	8196	9378	9924
+ Annet innkjøpt fôr	450	720	511	472	503	551	587
+ Såfrø og planter	1062	1150	1158	1259	1336	1341	1416
+ Sum energi og smøremidler	2672	3049	3173	2583	3718	4596	4356
+ Andre kostnader	5251	5098	5594	5789	6434	6715	7194
+ Sum vedlikehold	3719	3928	4012	4397	4699	4875	5066
Sum ikke-varige prod.midler	22194	23478	24091	24354	26769	29916	31974
Sum leasing av maskiner	612	669	762	846	878	983	1162
+ Kapitalslit	6557	6765	6921	7032	7294	7762	8157
Sum kapitalkostnader	7169	7434	7683	7879	8172	8745	9319
Sum kostnader (B)	29363	30912	31774	32232	34941	38660	41293
Vederlag, arbeid og kapital (A-B)	14830	14423	14459	16086	16233	18482	18674
Realrente lånt kapital (C)	811	213	801	1255	-665	-1795	504
Vederlag, arbeid og egenkap. (A-B-C)	14019	14210	13658	14831	16898	20277	18170

* Foreløpig regnskap ** Budsjett

1) Eksklusive virkning av jordbruksfradraget ved skatteligningen

Tabell 5.32 Det økonomiske resultat i jordbruksiflg. totalkalkylens registrerte regnskaper¹⁾

	Jordbruket totalt. Mill. kr.						Per årsverk. Kroner			
	Vederlag til arbeid og finansiering			Vederlag til Renter lånt egenkapital			Vederlag til arbeid og kapital		Vederlag til arbeid og egenkapital	
	Direkte tilsk.	og kapital	finansiering	tilsk. kapital	av kapital	Renter	arb. og egen-	Nivå Endring	Nivå Endring	
1959	103	1366	27	42	1350	5393	0	5333	0	
1960	103	1437	4	47	1394	5653	260	5485	152	
1961	95	1494	35	51	1478	6045	392	5981	496	
1962	83	1393	83	56	1421	5823	-222	5938	-43	
1963	80	1398	41	59	1381	6107	284	6030	92	
1964	75	1472	97	65	1503	6719	612	6865	835	
1965	191	1624	78	70	1631	7762	1043	7798	933	
1966	191	1636	61	80	1616	8057	295	7962	164	
1967	221	1832	93	88	1837	9114	1057	9139	1177	
1968	254	2100	74	96	2078	10623	1509	10512	1373	
1969	279	2010	80	118	1972	10553	-70	10351	-161	
1970	267	2061	294	134	2220	11565	1012	12461	2110	
1971	365	2381	180	149	2411	14358	2793	14544	2083	
1972	417	2489	229	163	2554	16109	1751	16532	1988	
1973	480	2579	259	178	2660	17204	1095	17747	1215	
1974	545	2904	348	212	3040	20058	2854	20997	3250	
1975	1202	3684	484	246	3922	26199	6141	27893	6896	
1976	1580	4698	446	311	4833	32925	6726	33871	5978	
1977	1897	5879	505	368	6016	41635	8710	42604	8733	
1978	2309	6529	551	532	6549	47765	6130	47905	5301	
1979	2560	6013	379	638	5754	45108	-2657	43163	-4742	
1980	2689	6493	1008	807	6694	52155	7047	53766	10603	
1981	3195	7257	1469	1045	7681	59341	7186	62805	9039	
1982	3729	7934	1387	1260	8060	66229	6888	67282	4477	
1983	3936	7648	1158	1478	7328	65143	-1086	62415	-4867	
1984	3943	8905	924	1555	8273	77163	12020	71691	9276	
1985	3925	8653	910	1686	7878	75973	-1190	69163	-2528	
1986	3645	9112	1281	1997	8396	81721	5748	75304	6141	
1987	3921	9593	1766	2452	8906	89652	7931	83236	7932	
1988	4432	9734	1442	2683	8493	95335	5683	83183	-53	
1989	4698	11052	1027	2595	9484	110186	14851	94552	11369	
1990	5827	12479	919	2515	10883	127472	17286	111165	16613	
1991	7777	12166	781	2456	10492	128064	592	110437	-728	
1992	8798	12168	519	2358	10329	130281	2217	110593	156	
1993	8682	12726	489	2025	11191	140468	10187	123518	12925	
1994	8599	12083	301	1435	10948	135155	-5313	122465	-1053	
1995	8069	11263	522	1317	10467	126977	-8178	118005	-4460	
1996	8168	11553	250	1257	10546	134177	7200	122482	4477	
1997	8404	11126	592	1170	10549	133411	-766	126488	4006	
1998	8912	12286	560	1385	11461	150198	16787	140108	13620	
1999	8856	11531	603	1632	10502	144315	-5883	131445	-8663	
2000	9051	11882	828	1616	11094	155525	11210	145211	13766	
2001	8532	10612	800	1841	9571	143603	-11922	129512	-15699	
2002	8849	10714	377	1876	9215	150685	7082	129610	98	
2003	8756	10712	761	1579	9894	157987	7302	145929	16319	
2004	8634	10632	117	1167	9582	164320	6333	148098	2169	
2005	8347	10096	542	1160	9479	163631	-689	153623	5525	
2006	8418	9881	842	1339	9383	166901	3270	158498	4875	
2007	8722	11202	276	1858	9620	197211	30310	169364	10866	
2008	8970	11917	1576	2484	11008	219459	22248	202730	33366	
2009	9315	11731	944	1867	10808	225606	6147	207856	5126	
2010	9698	12487	1128	1805	11809	251242	25636	237615	29759	
2011	10062	12361	633	1975	11018	254338	3096	226713	-10902	
2012	10490	13307	328	2133	11502	280732	26394	242660	15947	
2013	10673	13018	1146	2209	11955	281775	1043	258760	16100	
2014	10727	14394	1169	2280	13282	316348	34573	291915	33155	
2015	10718	15526	1250	2092	14684	346960	30612	328136	36221	
2016	10450	16011	2183	1903	16291	363881	16921	370246	42110	
2017	10331	14830	1177	1987	14019	342488	-21393	323767	-46479	
2018	12425	14423	1853	2066	14210	336990	-5498	332006	8239	
2019	12039	14459	1554	2355	13658	341814	4824	322884	-9122	
2020	12097	16086	919	2174	14831	376714	34900	347319	24435	
2021	12030	16233	2626	1962	16898	385583	8869	401374	54055	
2022*	14686	18482	4503	2709	20277	450232	64649	493953	92579	
2022**	17361	18674	4017	4521	18170	460511	10279	448081	-45872	

* Foreløpig regnskap. ** Budsjett.

Tabell 5.33 Det økonomiske resultat¹⁾ i jordbruket iflg. totalkalkylens registrerte regnskaper i faste 2021 kroner

	Jordbruket totalt, mill kr				Pr årsverk. Kroner			
	Vederlag arbeid og kapital	Effekt av finansiering	Renter lånt kap.	Vederlag arbeid og egenkap.	Vederlag arb. og kap.	Vederlag arb. og egenkap.		
					Nivå	Endring	Nivå	Endring
2010	15 741	1 422	2 275	14 886	316 700	32 300	299 500	37 500
2011	15 382	788	2 458	13 711	316 500	3 900	282 100	-13 600
2012	16 453	406	2 637	14 221	347 100	32 600	300 000	19 700
2013	15 760	1 387	2 674	14 473	341 100	1 300	313 300	19 500
2014	17 070	1 386	2 704	15 751	375 200	41 000	346 200	39 300
2015	18 026	1 451	2 429	17 048	402 800	35 500	381 000	42 100
2016	17 943	2 446	2 133	18 257	407 800	19 000	414 900	47 200
2017	16 320	1 295	2 187	15 428	376 900	-23 500	356 300	-51 100
2018	15 448	1 985	2 213	15 219	360 900	-5 900	355 600	8 800
2019	15 151	1 628	2 468	14 311	358 200	5 100	338 300	-9 600
2020	16 645	951	2 250	15 347	389 800	36 100	359 400	25 300
2021	16 233	2 626	1 962	16 898	385 600	8 900	401 400	54 100
2022*	17 474	4 257	2 561	19 171	425 700	61 100	467 000	87 500
2023**	16 814	3 617	4 071	16 361	414 700	9 300	403 500	-41 300

1) Eksklusive virkning av jordbruksfradraget ved skatteligningen

5.2 Forbrukstabeller

Tabell 5.34– 5.35 viser produksjon og engrosforbruk av kjøtt og egg.

Tabell 5.34 Engrosforbruk av kjøtt inkl. grensehandel og biprodukter

	2019	2020	2021	2022	2023
Tonn engrosforbruk kjøtt					
Salgsproduksjon	349 523	347 831	361 777	362 953	357 843
Hjemmeforbruk	1 372	1 184	1 246	1 112	1 112
Lagerendring	2 225	1 778	1 734	6 221	1 867
Import	1 564	5 506	2 352	0	1 911
Eksport	14 966	26 066	38 742	23 663	13 899
Kjøtt	365 200	378 808	402 382	381 507	372 898
Tillegg grensehandel og kjøttbiprodukter					
Grensehandel	21 623	2 500	3 200	14 300	14 900
Kjøttbiprodukter	12 580	12 769	13 100	13 000	13 000
Sum totalt engrosforbruk av kjøtt	399 403	394 077	418 682	408 807	400 798
Kg per innbygger					
Kjøtt	68,3	70,4	74,4	69,9	67,5
Grensehandel	4,0	0,5	0,6	2,6	2,7
Kjøttbiprodukter	2,4	2,4	2,4	2,4	2,4
Sum kg. per innbygger	74,7	73,3	77,4	74,9	72,6

Tabell 5.35 Produksjon, import, eksport og forbruk av egg, tonn

	2019	2020	2021	2022	2023
Produksjon av egg	73 965	74 064	73 965	73 849	74 620
- rugeegg, verperase	453	480	482	457	457
Salgsprod. og hj.forbr.	73 511	73 584	73 483	73 392	74 163
Import av skallegg	678	459	706	176	500
Eksport av skallegg	359	202	221	253	225
Lagerøkning heleggpulver ¹	19	3	18	-18	-18
Eksport av heleggpulver	0	0	0	0	0
Eksport av eggehvitte	1 338	1 246	1 189	1 261	1 261
Forbruk i alt	73 830	73 841	73 968	73 315	74 437
Folkemengde	5 348	5 379	5 408	5 457	5 521
Forbruk, kg/person	13,81	13,73	13,68	13,43	13,48

¹⁾ Omregnet til skallegg

6 Normaliserte regnskaper

6.1 Innledning

Normaliserte regnskaper bygger på de registrerte tallene i totalregnskapet for jordbruket. De normaliserte regnskapene er utarbeidet av to grunner:

- For å gi grunnlag for beregninger over utviklingen i produksjon og produktivitet i jordbruket. Disse beregningene er basert på mengdeindekser.
- For å få utjevnet de inntektssvingningene som har årsak i avlingsvariasjoner.

I prinsippet skal normaliserte regnskaper være bygd opp på samme måte som totalregnskapet, men de enkelte tallseriene skal være justert til de forhold som en kan anta vil rå under et normalår. I praksis er dette en såpass omfattende oppgave at normaliseringen er avgrenset til et mindre antall poster. Det gjelder de postene som har størst betydning for inntektsvariasjoner, og de som påvirker produktivitetsberegningene på en uheldig måte.

Hvert år utarbeides det en serie som strekker seg over 13 regnskapsår pluss budsjettåret.

6.2 Bakgrunn og framgangsmåte

Det økonomiske resultatet i jordbruket svinger tilfeldig fra år til år bl.a. på grunn av svingninger i avlingene pr dekar. Disse svingningene kan først og fremst føres tilbake til variasjoner i temperatur og nedbør i det enkelte år. Svingningene i avlingene pr. dekar virker i sin tur inn på prisene, og da først og fremst på prisene på de jordbruksproduktene der ikke jordbruksavtalens målpriser begrenser svingningene. Dessuten kan disse svingningene virke inn på arealet av disse vekstene i etterfølgende år. Svingningene vil også influere på kjøpet av kraftfør og på husdyrproduksjonen.

Det økonomiske resultatet i jordbruket slik det registreres i revidert regnskap gjenspeiler disse årlige svingningene. Svingningene kan være betydelige. Totalkalkylens registrerte tall fra regnskapsårene er derfor ikke så godt egnet til vurderinger av utviklingen i det økonomiske resultatet i jordbruket fra det ene året til det neste, eller for kortere perioder.

Prisvariasjoner på innsatsmidler, og utforming av priser og tiltak i jordbruksavtalene, vil også skape ujevn utvikling i jordbrukets økonomi. Dette er endringer som skal komme til uttrykk og som en ikke har forsøkt å jevne ut i de normaliserte regnskapene.

6.3 Generelt om beregningsprinsippene

For å komme fram til et normalisert regnskap er registrert regnskapsserie i totalkalkylen endret på tre ulike måter:

- Mengder er justert for å tilsvare antatte mengder i et normalår.
- Priser er justert for å tilsvare antatte priser i et normalår.
- Mengder er justert som en følge av at en har benyttet andre beregningsprinsipper enn i totalkalkylens registrerte regnskapsserie.

6.4 Begrensninger

Når en ser bort fra endringer i beregnings- og posteringsprinsipper, skal normalisert budsjett i prinsippet være nært identisk med budsjettallene slik disse framstår i totalkalkylen før normalisering. Noen mindre avvik som skyldes unøyaktighet i beregningene, vil imidlertid forekomme mellom de to budsjetteringsmetodene.

6.5 Nærmere om prinsippene for normaliseringen

6.5.1 Planteproduksjon

6.5.1.1 Avlinger og areal

Avlingstallene for de normaliserte regnskapene er fastsatt som en lineær trend på de 12 siste 3 års glidende gjennomsnitt av registrerte avlinger. På denne måten er de årlige variasjonene i avlingene jevnet ut.

For hvete, bygg, havre og oljevekster nyttes avlingsoppgaver fra Statistisk sentralbyrå. Disse avlingstallene er regnet om til avlinger med 15 prosent vann. De normaliserte avlings-tallene multipliseres med arealet av de enkelte kornartene i de enkelte år og en kommer fram til en normalisert produksjon. For hagebruksvekster nyttes avlingstall fra Statistisk sentralbyrå.

På kornpostene nyttes registrert areal ifølge Statistisk sentralbyrå som normalt areal for året. Innen den grønne sektor (poteter og hagebruksvekster) nyttes 3-års glidende gjennomsnitt av registrerte arealer som uttrykk for normalt areal. Statistisk sentralbyrå er ansvarlig for arealtallene for hagebruksvekstene.

For bær er det bare jordbær, bringebær og solbær som er normalisert.

Produksjon av engfrø kan variere fra år til år. En har derfor valgt å glatte produksjonstallene over en treårs periode i normaliserte regnskaper.

6.5.1.2 Anvendelse

Ved fordelingen på forskjellige anvendelser for korn har en fastsatt salgskvantumet som en rest ved å trekke fra for det som går til såkorn av egen avl og hjemmeforbruk til mat og fôrkorn. Fordelingen av salgskvantumet av korn på de forskjellige kvalitetene, matkorn-, fôrkorn- og såkornkvalitet, kan vise betydelige svingninger fra år til år etter værforholdene. I de normaliserte beregningene har en derfor brukt gjennomsnittstall for regnskapsårene i de siste 15 årene for å jevne ut de årlige svingningene. En har regnet med samme fordeling for alle årene i perioden for normaliseringen.

6.5.1.3 Priser

For korn brukes budsjettpriene før avtale i det etterfølgende året som normal pris. For vekstene i grøntsektoren er 3-års glidende aritmetisk gjennomsnitt av registrerte priser lagt inn som normal pris.

6.5.2 Normalisering av husdyrproduksjonen

Husdyrproduksjonene normaliseres ikke. Produksjoner som er basert på grovfôr vil være påvirket av avlingenes mengde og kvalitet. En har imidlertid ikke grunnlag for å vite nøyaktig hvordan en skulle justere disse produksjonene til forutsetninger om normale grovfôravlinger. Normalisering er derfor sløyfet. De kraftfôrbaserte produksjonene kan neppe sies å være påvirket av avlingene, og normalisering er derfor uaktuelt.

6.5.3 Endringer i husdyrbestanden

Det er ikke noen forskjell mellom registrerte og normaliserte regnskaper hva angår husdyrstatusberegningene.

6.5.4 Normalisering av kostnadspostene

Under kostnadspostene har en fra og med 1999 bare normalisert enkelte poster under «Energi og smøremidler» og under «Andre kostnader».

6.5.4.1 Energi og smøremidler

Under «Energi og smøremidler» har en justert noen poster som henger sammen med endringer i avlingstallene i forbindelse med normaliseringen. Dette gjelder forbruket av fyringsolje til veksthus og korntørker som vil variere med temperaturforholdene og vanninnholdet i de enkelte årene.

6.5.4.2 Andre kostnader

Kostnadene til brannforsikring kostnadene kan variere sterkt fra år til år og er derfor glattet over 5 år.

På grunn av at kornavlingene og derved også fraktbehovet, kan variere sterkt mellom år, er posten frakt av korn normalisert. Samtidig er posten av en viss størrelse.

6.5.4.3 Priser

For alle kostnadsposter er prisseriene fra registrerte regnskaper brukt direkte. Reviderte regnskapstall er dermed benyttet for årene 2010 - 2021, mens priser fra foreløpig regnskap og budsjett er lagt inn for henholdsvis 2022 og 2023.

6.5.5 Direkte tilskudd

I normaliserte regnskaper er tallseriene for de direkte tilskuddene hentet direkte fra registrerte regnskaper. Det vil si at det er forutsatt at tilskuddene ikke påvirkes av unormale avlingsforhold.

Et unntak fra dette er tilskudd til erstatninger og avlingsskade. I normaliserte regnskaper beregnes utbetalinger av slike tilskudd som gjennomsnittet av utbetalingerne i de siste 14 årene. Pga. tørken i 2018 er utbetalingerne av avlingsskadeerstatninger til grovfôr tillagt erstatningene for 2018 og 2019.

6.5.6 Renter på lånt kapital

Volumtall og nominell rentefot er hentet direkte fra registrerte regnskaper.

I normaliserte regnskaper er prisstigningsgevinsten (effekt av finansiering) på lånt kapital glattet over 3 år ved å beregne gjennomsnittet av det enkelte og de to foregående års prisvekst.

6.5.7 Leasing

Prisstigningsgevisten (effekt av finansiering) på posten leasing, i likhet med lånt kapital, glattes over 3 år ved å beregne gjennomsnittet av det enkelte og de to foregående års prisvekst.

6.6 Jordbruksfradrag

Jordbruksfradraget beregnet særskilt for normalisert regnskap. Dette er omtalt i kap. 1.14 Totalkalkylen og skatt.

6.7 Resultater av beregningene

6.7.1 Sammendrag av normaliserte regnskaper

Tabell 6.1 Sammendrag. Normaliserte regnskaper. Mill. Kroner¹

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Korn, erter og oljefrø	2309	2471	2572	2715	2887	3035	3145
+ Poteter	584	599	612	646	650	718	727
+ Hagebruksprodukter	3758	3810	4120	4119	4272	4638	5031
+ Sum andre planteprodukter	289	302	320	345	363	367	381
= Sum planteprodukter	6940	7182	7623	7826	8172	8759	9285
Ku- og geitmelk	7505	7735	8117	8161	8705	9422	9486
+ Kjøtt og fjørkeslakt	9459	9699	10139	10876	11174	11717	12309
+ Egg	833	863	1012	973	1028	1042	1048
+ Ull	117	112	115	118	119	128	149
+ Andre husdyrproduksjoner	109	103	106	99	130	139	184
= Sum husdyrprodukter	18023	18512	19490	20228	21156	22448	23176
Sum plante- og husdyrprod.	24963	25694	27113	28054	29328	31207	32461
Kjøreinntekter m.v.	525	524	517	513	524	531	554
+ Arbeidsinnt. v/investeringer	313	317	244	194	199	216	248
= Sum andre inntekter	838	841	762	707	724	747	802
Endringer i buskapsverdi	-63	-117	52	-104	100	203	186
+ Medlemsbonus	170	139	197	203	185	199	238
Sum produksjonsinntekter	25908	26558	28124	28859	30337	32356	33687
Sum direkte tilskudd	9649	10008	10497	10601	10756	10742	10497
Sum inntekter inkl. tilsk. (A)	35557	36566	38621	39460	41093	43098	44184
Handelsgjødsel og kalk	1143	1378	1540	1613	1718	1808	1866
+ Innkjøpt kraftfør	5829	5894	6375	6773	7057	7198	7276
+ Annet innkjøpt før	295	357	354	389	400	431	421
+ Såfrø og planter	815	812	816	899	931	940	1040
+ Sum energi og smøremedler	2486	2510	2374	2440	2420	2345	2418
+ Andre kostnader	4072	4245	4461	4519	4794	4998	5181
+ Sum vedlikehold	2600	2572	2791	2964	3183	3494	3662
Sum ikke-varige prod.midler	17240	17769	18710	19597	20502	21213	21864
Sum leasing av maskiner	347	394	429	454	470	496	543
+ Kapitalslit	5591	5714	5769	5887	5995	6125	6374
Sum kapitalkostnader	5938	6108	6197	6341	6465	6621	6917
Sum kostnader (B)	23178	23877	24907	25938	26967	27834	28781
Vederlag, arbeid og kapital (A-B)	12379	12689	13713	13523	14126	15264	15403
Realrente lånt kapital (C)	519	1017	1382	1479	1374	858	318
Vederlag, arbeid og egenkap. (A-B-C)	11860	11673	12331	12043	12752	14406	15085

1) Eksklusive virkning av jordbruksfradraget ved skatteligningen

Tabell 6.2 Sammendrag. Normaliserte regnskaper. Mill. Kroner¹⁾

	2017	2018	2019	2020	2021	2022*	2023**
Korn, erter og oljefrø	3294	3351	3621	3820	4012	5386	5425
+ Poteter	779	771	844	911	1017	1070	1118
+ Hagebruksprodukter	5070	5169	5409	5831	6043	6337	6492
+ Sum andre planteprodukter	424	366	387	381	419	522	547
= Sum planteprodukter	9567	9657	10261	10944	11492	13315	13582
Ku- og geitmelk	9241	9579	9052	9593	10572	9729	9299
+ Kjøtt og fjørfeslakt	12608	12665	12305	12698	14007	15755	16931
+ Egg	1112	1132	1144	1232	1282	1407	1520
+ Ull	133	129	117	118	105	100	100
+ Andre husdyrproduksjoner	204	232	274	292	304	318	342
= Sum husdyrprodukter	23299	23736	22892	23933	26271	27308	28192
Sum plante- og husdyrprod.	32866	33393	33154	34877	37762	40623	41774
Kjøreinntekter m.v.	566	571	605	608	622	654	676
+ Arbeidsinnt. v/investeringer	227	228	229	210	217	232	225
= Sum andre inntekter	794	799	834	818	839	886	901
Endringer i buskapsverdi	-121	-235	0	153	143	-119	-268
+ Medlemsbonus	300	219	150	224	352	288	211
Sum produksjonsinntekter	33838	34176	34138	36072	39096	41677	42618
Sum direkte tilskudd	10259	12098	11726	12094	12079	14671	17278
Sum inntekter inkl. tilsk. (A)	44097	46274	45864	48166	51176	56348	59896
Handelsgjødsel og kalk	1598	1784	1882	1928	1883	2460	3431
+ Innkjøpt kraftfôr	7442	7749	7761	7925	8196	9378	9924
+ Annet innkjøpt fôr	450	720	511	472	503	551	587
+ Såfrø og planter	1062	1150	1158	1259	1336	1341	1416
+ Sum energi og smøremidler	2679	3080	3161	2578	3729	4584	4357
+ Andre kostnader	5179	5365	5486	5750	6323	6697	7207
+ Sum vedlikehold	3719	3928	4012	4397	4699	4875	5066
Sum ikke-varige prod.midler	22129	23776	23972	24310	26668	29885	31987
Sum leasing av maskiner	601	670	762	826	906	1047	1169
+ Kapitalslit	6557	6765	6921	7032	7294	7762	8157
Sum kapitalkostnader	7158	7435	7683	7858	8201	8808	9326
Sum kostnader (B)	29287	31210	31654	32168	34869	38693	41314
Vederlag, arbeid og kapital (A-B)	14810	15064	14210	15998	16307	17655	18583
Realrente lånt kapital (C)	363	229	763	662	211	-25	705
Vederlag, arbeid og egenkap. (A-B-C)	14448	14835	13446	15336	16096	17680	17878

1) Eksklusive virkning av jordbruksfradraget ved skatteligningen

6.7.2 Jordbruks økonomiske resultat ifølge normaliserte regnskaper

I tabell 6.3 er de ulike målene for jordbruks økonomiske resultat gjengitt. Alle resultatmål er regnet i løpende priser.

Tabell 6.3 Det økonomiske resultat i jordbruket iflg. normaliserte regnskaper¹⁾

	Jordbruket totalt, mill. kr				Pr årsverk. Kroner			
	Vederlag arbeid og kapital	Effekt av finansiering lånt kap.	Renter	Vederlag arbeid og egenkap.	Vederlag arb. og kap.	Vederlag arb. og egenkap.		
				Nivå	Endring	Nivå	Endring	
2010	12 379	1 286	1 805	11 860	249 100	21 100	238 600	27 900
2011	12 689	959	1 975	11 673	261 100	12 000	240 200	1 500
2012	13 713	751	2 133	12 331	289 300	28 200	260 200	20 000
2013	13 523	730	2 209	12 043	292 700	3 400	260 700	500
2014	14 126	906	2 280	12 752	310 500	17 800	280 300	19 600
2015	15 264	1 234	2 092	14 406	341 100	30 600	321 900	41 700
2016	15 403	1 585	1 903	15 085	350 100	9 000	342 800	20 900
2017	14 810	1 625	1 987	14 448	342 000	-8 000	333 700	-9 200
2018	15 064	1 837	2 066	14 835	352 000	9 900	346 600	12 900
2019	14 210	1 591	2 355	13 446	335 900	-16 000	317 900	-28 700
2020	15 998	1 512	2 174	15 336	374 700	38 700	359 200	41 300
2021	16 307	1 750	1 962	16 096	387 300	12 700	382 300	23 200
2022*	17 655	2 734	2 709	17 680	430 100	42 700	430 700	48 400
2023**	18 583	3 816	4 521	17 878	458 300	28 200	440 900	10 200

* Foreløpige tall ** Budsjett

1)Eksklusive virkning av jordbruksfradraget ved skatteligningen

Tabell 6.4 Det økonomiske resultatet i jordbruket ifølge normaliserte regnskaper i faste 2021-kroner¹⁾

	Jordbruket totalt, mill. kr				Pr årsverk. Kroner			
	Vederlag arbeid og kapital	Effekt av finansiering	Renter lånt kap.	Vederlag arbeid og egenkap.	Vederlag arb. og kap.		Vederlag arb. og egenkap.	
			Nivå	Endring	Nivå	Endring		
2010	15 605	1 621	2 275	14 951	314 000	26 600	300 800	35 200
2011	15 790	1 193	2 458	14 526	324 900	14 900	298 900	1 900
2012	16 955	929	2 637	15 246	357 700	34 900	321 700	24 700
2013	16 371	884	2 674	14 580	354 400	4 100	315 600	600
2014	16 752	1 074	2 704	15 123	368 200	21 100	332 400	23 200
2015	17 722	1 433	2 429	16 725	396 000	35 600	373 800	48 400
2016	17 261	1 776	2 133	16 905	392 300	10 000	384 200	23 400
2017	16 298	1 788	2 187	15 900	376 400	-8 800	367 200	-10 100
2018	16 134	1 967	2 213	15 889	377 000	10 600	371 200	13 900
2019	14 890	1 667	2 468	14 089	352 000	-16 800	333 100	-30 100
2020	16 554	1 565	2 250	15 869	387 700	40 100	371 600	42 700
2021	16 307	1 750	1 962	16 096	387 300	12 700	382 300	23 200
2022*	16 692	2 585	2 561	16 715	406 600	40 400	407 200	45 700
2023**	16 732	3 436	4 071	16 098	412 600	25 400	397 000	9 200

1) Eksklusive virkning av jordbruksfradraget ved skatteligningen

6.8 Sammenligning med fjorårets beregninger

6.8.1 Nærmere om utviklingen i normalårsavlingene

Mange av de samme kommentarene som er gitt i kapittel 4, vil også gjelde som forklaring på utviklingen i normaliserte regnskaper.

Normalisering av avlingene er en av de viktigste forskjellene mellom totalkalkylen og normaliserte regnskaper.

Tabell 6.5 Normalårsavlinger og stigningskoeffisienter i 2023. Kg/da

	Normalårsavling	Stigningskoeffisient
Hvete	489	5,3
Bygg	459	8,5
Havre	443	7,5
Poteter	3 202	63,8
Hodekål (lagr.)	3 976	-36,2
Løk	2 668	0,2
Gulrot	3 104	-7,3

I tabell 6.6 er det en sammenlikning av resultater for årene 2021 og 2022 utført i henholdsvis 2022 og 2023. Normalt er det forholdsvis små forskjeller fra år til år i normalisert regnskap.

**Tabell 6.6. Sammenligning mellom resultater som er beregnet for 2021 og 2022.
Normaliserte regnskaper. Mill kroner^{1) 2)}**

	Året 2021			Året 2022		
	Utført 2022	Utført 2023	Differanse	Utført 2022	Utført 2023	Differanse
Korn, erter og oljefrø	3 913	4 012	99	5 134	5 386	252
Poteter	983	1 017	34	1 190	1 070	-120
Hagebruksprodukter	5 782	6 043	261	6 503	6 337	-166
Andre planteproduksjoner	410	419	9	477	522	45
Sum planteprod.	11 088	11 491	403	13 304	13 315	11
Melk	10 572	10 572	0	9 734	9 729	-5
Kjøtt	14 042	14 007	-35	15 248	15 755	507
Egg	1 286	1 282	-4	1 405	1 407	2
Ull	105	105	0	106	100	-6
Andre husdyrproduksjoner	303	304	1	300	318	18
Sum husdyrprod.	26 308	26 270	-38	26 793	27 309	516
Sum pl.- og husdyrpr.	37 396	37 761	365	40 097	40 624	527
Kjøreinntekter m.v.	620	622	2	639	654	15
Arbeidsinntekter ved invest.	285	217	-68	295	232	-63
Sum andre inntekter	905	839	-66	934	886	-48
Endringer i buskapsverdien	190	143	-47	-15	-119	-104
Medlemsbonus	297	352	55	268	288	20
Sum produksjonsinntekter	38 788	39 095	307	41 284	41 679	395
Direkte tilskudd	12 082	12 079	-3	14 812	14 671	-141
Sum inntekter	50 870	51 174	304	56 096	56 350	254
Handelsgjødsel og kalk	1 894	1 883	-11	3 261	2 460	-801
Innkjøpt kraftfør	8 196	8 196	0	9 256	9 378	122
Annet innkjøpt fôr	511	503	-8	534	551	17
Såfrø og planter	1 337	1 336	-1	1 283	1 341	58
Energi og smøremidler	3 521	3 729	208	3 724	4 584	860
Andre kostnader	6 200	6 323	123	6 434	6 697	263
Vedlikehold	2 626	4 699	2 073	2 699	4 875	2 176
Sum ikke-varige prod.midler	24 285	26 669	2 384	27 191	29 886	2 695
Leasing av maskiner	2 207	906	-1 301	2 352	1 047	-1 305
Kapitalslit	7 437	7 294	-143	7 781	7 762	-19
Sum kapitalkostnader	9 644	8 200	-1 444	10 133	8 809	-1 324
Sum kostnader	33 929	34 869	940	37 324	38 695	1 371
Vederlag til arbeid og kapital	16 941	16 305	-636	18 772	17 655	-1 117
Realrente lånt kapital	124	211	87	303	-25	-328
Vederlag til arb. og egenkap.	16 817	16 094	-723	18 469	17 680	-789

1) Eksklusive virkning av jordbruksfradraget ved skatteligningen

7 Utvalg av tabeller fra Normaliserte regnskaper

Nedenfor er tabeller gjengitt hvor tallene avviker fra de registrerte regnskaper.

Tabell 7.1. Korn, erter og oljefrø, normaliserte regnskaper

	Revidert regnskap 2021			Foreløpig regnskap 2022			Budsjett 2023		
	Tonn	Kr/100 kg	1000 kr	Tonn	Kr/100 kg	1000 kr	Tonn	Kr/100 kg	1000 kr
Hvete. Salg, matkornkvalitet	173 365	372,46	645 715	207 535	472,80	981 225	181 287	472,80	857 125
Hvete. Salg, fôrkornkvalitet	112 695	319,16	359 677	134 907	409,64	552 633	117 845	409,64	482 740
Hvete. Salg, såkornkvalitet	15 333	426,80	65 441	18 355	527,00	96 731	16 033	527,00	84 494
Hvete. Salg og hjemmeforbruk	301 393	355,29	1 070 833	360 797	451,94	1 630 589	315 165	451,94	1 424 359
Rug. Salg, matkornkvalitet	18 941	330,10	62 524	24 420	430,06	105 021	23 199	430,06	99 770
Rug og rughvete fôrkorn. Salg	21 108	276,83	58 433	27 213	358,13	97 458	25 853	358,13	92 587
Rug og rughvete såkorn. Salg		329,00	2 007		428,00	3 873		428,00	942
Rug/rughvete. Salg/hjemmefb.	40 049	307,03	122 964	51 633	399,65	206 352	49 052	394,07	193 299
Bygg. Salg	593 756	308,92	1 834 231	555 880	401,32	2 230 858	592 119	401,32	2 376 292
Bygg. Salg, såkornkvalitet	33 583	366,50	123 082	31 441	463,00	145 572	33 491	463,00	155 063
Bygg. Salg og hjemmeforbruk	627 339	312,00	1 957 313	587 321	404,62	2 376 430	625 610	404,62	2 531 355
Havre. Salg	276 522	284,14	785 710	258 701	387,07	1 001 354	282 138	387,07	1 092 072
Havre. Salg, såkornkvalitet	15 507	364,00	56 445	14 507	465,00	67 458	15 821	465,00	73 568
Havre. Salg og hjemmeforbruk	292 029	288,38	842 155	273 208	391,21	1 068 812	297 959	391,21	1 165 640
Erter til modning. Salg	3 300	418,87	13 823	10 000	531,19	53 119	10 000	531,19	53 119
Sum erter til modning	3 558	388,50	13 823	10 244	518,54	53 119	10 000	531,19	53 119
Sum korn (u/korreksj./tilsk.)	1 264 368	316,92	4 007 088	1 283 203	415,78	5 335 302	1 297 786	413,61	5 367 772
Korreksjon for vann/kvalitet			-69 477			-70 189			-70 990
Oljefrø og åkerbønner	12 753	570,51	72 757	17 048	696,95	118 816	18 060	696,95	125 869
Sum korn, oljefrø (u/tilsk.)	1 277 121	314,02	4 010 368	1 300 251	414,07	5 383 929	1 315 846	412,10	5 422 651
Lokale tillegg			2 000			2 000			2 000
Korn, erter og oljefrø			4 012 368			5 385 929			5 424 651

Tabell 7.2. Poteter, normaliserte regnskaper

	Revidert regnskap 2021			Foreløpig regnskap 2022			Budsjett 2023		
	Tonn	Kr/100 kg	1000 kr	Tonn	Kr/100 kg	1000 kr	Tonn	Kr/100 kg	1000 kr
Salg. Matpoteter	71 878	667,67	479 908	70 614	698,67	493 359	67 896	733,00	497 678
Salg. Poteter til potetmel	35 910	103,67	37 228	38 357	108,00	41 426	38 500	112,00	43 120
Salg. Poteter til mos/flakes	10 278	257,67	26 483	8 126	288,00	23 403	6 194	325,00	20 131
Salg. Poteter til pommes fr.	58 606	313,33	183 630	58 617	338,00	198 125	57 172	366,00	209 250
Salg. Poteter til chips	54 534	313,33	170 871	55 831	345,00	192 617	56 100	391,00	219 351
Salg. Vakuump. pot. mm.	10 263	314,33	32 260	9 568	341,33	32 658	9 709	371,00	36 020
Sum poteter til mos/chips mv	133 681	309,13	413 244	132 142	338,12	446 803	129 175	375,27	484 752
Hjemmeforbruk. Matpoteter	121	638,67	773	114	668,00	762	115	700,00	805
Salg settepoteter	11 162	700,67	78 209	11 110	730,67	81 177	11 110	755,00	83 881
Sum poteter (uten tilskudd)	268 465	375,98	1 009 362	267 817	397,11	1 063 527	263 176	421,86	1 110 236
Distr.tilsk. for Nord-Norge			7 507				6 860		7 800
Poteter			1 016 869				1 070 387		1 118 036

Tabell 7.3. Hagebruksprodukter, normaliserte regnskaper

	Revidert regnskap 2021			Foreløpig regnskap 2022			Budsjett 2023		
	Tonn	Kr/kg	1000 kr	Tonn	Kr/kg	1000 kr	Tonn	Kr/kg	1000 kr
Blomkål	9 436	14,42	136 067	9 620	14,50	139 490	9 462	14,79	139 943
Sommerkål	2 142	7,67	16 429	2 221	8,12	18 035	2 228	8,27	18 426
Vinterkål	14 343	7,67	110 011	14 033	8,12	113 948	13 837	8,27	114 432
Sum hodekål	16 485	7,67	126 440	16 254	8,12	131 983	16 065	8,27	132 858
Gulrot	52 696	9,63	507 462	53 336	10,05	536 027	52 948	10,34	547 482
Purre	3 064	19,01	58 247	3 048	19,55	59 588	3 071	19,92	61 174
Løk	21 745	7,94	172 655	21 760	8,13	176 909	21 655	7,87	170 425
Salatagurk (slangeagurk)	19 818	25,52	505 755	20 192	26,84	541 953	20 106	27,90	560 957
Tomater	13 313	36,37	484 194	13 291	38,59	512 900	13 302	39,10	520 108
Sum hovedkulturene.Grønnsak.	136 557	14,58	1 990 820	137 501	15,26	2 098 850	136 609	15,61	2 132 947
Rosenkål	2 043	28,59	58 409	1 363	29,63	40 386	1 493	29,98	44 760
Kinakål	2 375	17,34	41 183	2 110	17,85	37 664	2 332	18,20	42 442
Rødkål	2 038	5,33	10 863	1 664	5,65	9 402	1 874	5,62	10 532
Brokkoli	3 184	29,84	95 011	2 950	29,70	87 615	3 246	29,18	94 718
Hageerter	3 447	3,42	11 789	3 953	3,52	13 915	3 943	3,59	14 155
Knollselleri	4 208	15,75	66 276	5 330	16,31	86 932	4 604	17,25	79 419
Stilkselleri	1 123	22,17	24 897	1 192	22,98	27 392	1 129	23,34	26 351
Agurker, friland	1 679	8,34	14 003	1 692	8,59	14 534	1 653	8,75	14 464
Rødbeter	3 365	6,74	22 680	2 826	7,55	21 336	3 438	7,59	26 094
Persillerot	391	49,04	19 175	363	51,73	18 778	371	51,93	19 266
Reddiker	97	82,38	7 991	102	85,84	8 756	134	88,42	11 848
Kruspersille	13	123,71	1 608	17	125,22	2 129	26	117,88	3 065
Kålrot til mat	12 056	9,67	116 582	10 902	9,84	107 276	11 814	9,94	117 431
Sum andre grønns.(u/salat)	36 019	13,62	490 467	34 464	13,81	476 115	36 057	13,99	504 545
Salat veksthus	2 485	98,79	245 493	2 491	102,33	254 904	2 425	104,31	252 952
Issalat/Isbergsalat	6 699	16,63	111 404	6 759	17,45	117 945	7 688	17,16	131 926
Annen salat friland	11 906	26,11	310 866	11 732	27,31	320 401	12 130	27,73	336 365
Andre veksthusgrønnsaker			9 015			8 590			9 575
Urter i veksthus	1 705	60,81	103 681	2 004	65,93	132 124	1 744	70,32	122 638
Kjøkkenhager/uspes.vekster			501 058			508 128			510 801
Sum andre grønnsaker, m.v.			1 771 984			1 818 207			1 868 802
Sum grønnsaker			3 762 804			3 917 057			4 001 749
Epler	14 371	11,62	166 991	14 876	11,76	174 942	15 300	11,79	180 387
Pærer	404	19,05	7 696	424	19,84	8 412	444	20,43	9 071
Plommer	1 675	36,28	60 769	1 682	37,76	63 512	1 695	40,02	67 834
Surkirsebær	145	45,77	6 637	152	45,93	6 981	163	45,90	7 482
Søtkirsebær (moreller)	642	77,43	49 710	665	77,65	51 637	673	77,61	52 232
Sum frukt	17 237	16,93	291 803	17 799	17,16	305 484	18 275	17,35	317 006
Jordbær	6 734	68,08	458 451	6 164	72,69	448 061	5 867	74,88	439 321
Bringebær	2 027	82,66	167 552	1 933	86,28	166 779	1 871	90,82	169 924
Solbær	662	10,36	6 858	672	10,66	7 164	675	10,86	7 331
Andre bær	224	14,01	3 138	137	14,86	2 036	140	14,79	2 071

A Kvantumsenhet: Ant. potter Prisenhet: Kr/potte

Tabell 7.3. Hagebruksprodukter, normaliserte regnskaper (forts.)

	Revidert regnskap 2021			Foreløpig regnskap 2022			Budsjett 2023		
	Tonn	Kr/kg	1000 kr	Tonn	Kr/kg	1000 kr	Tonn	Kr/kg	1000 kr
Bær i veksthus	87	26,50	2 306	87	26,50	2 306	87	26,50	2 306
Sum hagebær	9 734	65,57	638 305	8 993	69,65	626 346	8 640	71,87	620 953
Snittblomster .....A	67 590	2,83	191 280	66 261	2,92	193 482	66 261	3,07	203 421
Blomstrende potteplanter .....A	23 100	19,98	461 538	21 368	21,23	453 643	19 231	22,38	430 390
Dekorasjonsplanter .....A	1 830	18,73	34 276	1 768	22,16	39 179	1 768	23,45	41 460
Utplantingsplanter .....A	38 395	8,35	320 598	38 900	9,81	381 609	38 900	10,34	402 226
Sum blomster, store gartneri .....A	130 915	7,70	1 007 692	128 297	8,32	1 067 913	126 160	8,54	1 077 497
Blomsterprod. i små gartneri .....A	1 309	7,70	10 079	1 283	8,32	10 675	1 262	8,54	10 777
Sum blomster i gartnerier			1 017 771			1 078 588			1 088 274
Planteskoler .....A	25 912	7,70	199 522	23 957	8,32	199 322	23 349	8,54	199 400
Sum blomster .....A	158 136	7,70	1 217 293	153 537	8,32	1 277 910	150 771	8,54	1 287 674
Distr./kval.tilsk. fr/bær/gr			132 907			209 815			265 000
Hagebruksprodukter			6 043 112			6 336 612			6 492 382

A Kvantumsenhet: 1000 stykk Prisenhet: Kr/stykk

Tabell 7.4. Andre planteprodukter, normaliserte regnskaper

	Revidert regnskap 2021			Foreløpig regnskap 2022			Budsjett 2023		
	Tonn	Kr/100 kg	1000 kr	Tonn	Kr/100 kg	1000 kr	Tonn	Kr/100 kg	1000 kr
Høy. Innenlands salg	104 081	310,40	323 067	106 307	374,10	397 694	108 344	374,10	405 315
Rundballer. Salg	52 040	52,10	27 113	53 153	62,10	33 008	54 172	62,10	33 641
Sum innenl. salg av stråfør	156 121	224,30	350 180	159 460	270,10	430 702	162 516	270,10	438 956
Høy. Eksport	71	1 386,00	984	67	1 496,00	1 002	65	1 400,00	910
Halm. Eksport	31	481,40	149	60	196,10	118	70	250,00	175
Sum eksport av stråfør	102	1 110,78	1 133	127	881,89	1 120	135	803,70	1 085
Stråfør	156 223		351 313	159 587		431 822	162 651		440 041
Engfrø .....A	1 764	38,41	67 755	2 220	40,36	89 599	2 356	45,19	106 468
Rotvekst- og grønnsaksfrø .....A	1	126,00	126	1	190,00	190	1	194,00	194
Sum andre frø til modning	1 765		67 881	2 221		89 789	2 357		106 662
Sum andre planteprodukter			419 194			521 611			546 703

A Kvantumsenhet: Tonn

Prisenhet: Kr/kg

Tabell 7.5. Melk, normaliserte regnskaper

	Revidert regnskap 2021			Foreløpig regnskap 2022			Budsjett 2023		
	1000 liter	Øre/liter	1000 kr	1000 liter	Øre/liter	1000 kr	1000 liter	Øre/liter	1000 kr
Kumelk. Meierileveranse	1 525 409	619,72	9 453 265	1 448 352	608,56	8 814 091	1 379 982	609,25	8 407 540
Kumelk. Hjemmeforbr.helmanlk	959	619,72	5 943	857	608,56	5 215	792	609,25	4 825
Kumelk. Lokal foredling	3 714	619,72	23 016	4 188	608,56	25 486	4 300	609,25	26 198
Sum kumelk	1 530 082	619,72	9 482 224	1 453 397	608,56	8 844 792	1 385 074	609,25	8 438 563
Geitmelk. Meierileveranse	18 891	619,51	117 032	18 377	607,48	111 637	18 000	609,25	109 665
Geitmelk. Annet salg	1 081	619,51	6 697	987	607,48	5 996	980	609,25	5 971
Sum geitmelk	19 972	619,51	123 729	19 364	607,48	117 633	18 980	609,25	115 636
Produsentjeneste, meierifin			70 343			67 155			67 147
Grunntilskudd melk			66 836			67 270			65 639
Sum ku/geitmelk m. gr.tilsk.			9 743 132			9 096 850			8 686 985
Distrikstilskudd			640 639			612 552			612 715
Salg av melkekvoter			187 986			19 526			-839
Ku- og geitmelk			10 571 757			9 728 928			9 298 861

Tabell 7.6. Direkte tilskudd, normaliserte regnskaper

	Revidert regnskap 2021	Foreløpig regnskap 2022	Budsjett 2023
	1000 kr	1000 kr	1000 kr
BU-invest. tradisj. jordbruk	539 428	546 812	758 635
BU-invest. Grøfting	64 116	52 331	60 000
Tilskudd SMIL-ordning	94 985	101 964	136 004
Organisert beitebruk	23 250	20 870	33 000
Rentestøtte	9 164	14 576	39 956
Tilskudd til verdensarven	9 639	10 825	11 500
Utvalgte kulturlandskap	30 034	33 949	38 500
Sum utbet. Landbr.utb.fond	770 616	781 327	1 077 595
Sum fondsutbetalinger	770 616	781 327	1 077 595
Areal kult.landsk.tillegg	3 570 613	4 883 553	5 372 700
Produksjonstillegg husdyr	2 594 033	3 641 519	4 063 800
Driftstilskudd i melkeprod.	1 670 567	1 757 626	2 481 000
Tilskudd til økolog. jordb.	124 235	125 742	147 300
Beitetilskudd	1 040 204	1 076 111	1 342 900
Regionale miljøprogram	548 690	597 144	786 100
Sum dir. tilsk. (underpost)	9 548 342	12 081 695	14 193 800
Fremme av norsk engfrøavl	6 965	10 337	13 377
Inseminering m.v.	77 812	79 689	89 600
Sum utviklingstiltak	84 777	90 026	102 977
Utbet.avløserordn.i jordbr.	1 217 785	1 227 170	1 332 000
Adm.tilsk. avl.lag/l.vikar	9 516	9 516	9 516
Refusj. utgifter under sykd.	124 299	122 854	168 100
Sjukelønnsordning	32 600	36 900	37 428
Landbruksvikar avløserlag	58 712	58 492	61 232
Tidligpensjonsordning	68 510	66 895	62 301
Sum velferdsordninger	1 511 422	1 521 827	1 670 577
Sum utbet. jordbruksavt.	11 915 157	14 474 875	17 044 949
Erst. tilt. pl./dyresykdom	12 809	28 604	51 310
Driftsplaniag m.v.	819	819	819
Tilsk. avløs. rep./HV-øvelse	953	953	953
Erstatn. rovdyrsk. på husdyr	44 013	45 304	42 205
Tilskudd til erstatning m.m.	105 684	120 266	137 708
Sum andre ordninger	164 278	195 946	232 995
Sum direkte tilskudd	12 079 435	14 670 821	17 277 944

Tabell 7.7. Energi og smøremidler, normaliserte regnskaper

	Revidert regnskap 2021			Foreløpig regnskap 2022			Budsjett 2023		
	1000 liter	Øre/liter	1000 kr	1000 liter	Øre/liter	1000 kr	1000 liter	Øre/liter	1000 kr
Fyringsolje. Veksthus	1 354	1 003,30	13 585	1 221	1 299,00	15 861	1 185	1 300,00	15 405
Bioenergi i veksthus	A 54 950	418,30	22 986	54 139	539,60	29 213	53 760	539,60	29 009
Gass i veksthus	A 235 801	655,72	154 619	232 320	955,76	222 042	230 693	888,37	204 941
Fyringsolje. Korntørker	6 579	1 094,35	71 997	6 512	1 538,91	100 214	6 514	1 330,92	86 696
Bensin	2 551	1 321,93	33 722	2 525	1 742,67	44 002	2 503	1 700,30	42 559
Diesel (brenselolje)	148 026	1 075,73	1 592 360	148 026	1 512,72	2 239 219	148 026	1 308,27	1 936 580
Smøremidler (olje, fett m.v.)	2 961	4 207,91	124 596	2 961	4 904,11	145 211	2 961	6 407,35	189 722
Elektrisitet, jordbruks	A 1 315 319	1 063,20	1 398 447	1 308 421	967,00	1 265 243	1 303 074	1 023,00	1 333 045
Elektrisitet, veksthus	A 515 050	614,20	316 344	507 447	1 030,00	522 670	503 894	1 030,00	519 011
Sum energi og smøremidler			3 728 656			4 583 675			4 356 968

A Kvantumsenhet: 1000 kWh

Prisenhet: Kr/1000 kWh

Tabell 7.8. Andre kostnader, normaliserte regnskaper

	Revidert regnskap 2021			Foreløpig regnskap 2022			Budsjett 2023		
	Tonn	Kr/100 kg	1000 kr	Tonn	Kr/100 kg	1000 kr	Tonn	Kr/100 kg	1000 kr
Rensing av såkorn	5 476	93,20	5 104	5 440	97,19	5 287	5 635	106,39	5 995
Ensileringsmidler	9 400	1 101,48	103 539	8 642	1 377,36	119 031	8 689	1 536,31	133 490
Halmbeh.middel. Ammoniakk .....A	751	20,90	15 696	765	22,10	16 907	780	23,00	17 940
Plantevernmidler			578 929			591 201			660 434
Frakt. Korn og oljefrø	466 812	14,59	68 108	472 078	16,86	79 592	478 264	17,65	84 414
Frakt. Handelsgjødsel	479 846	22,75	109 165	393 797	25,36	99 867	398 032	27,69	110 215
Frakt. Poteter	74 436	29,00	21 586	69 707	30,00	20 912	67 896	32,00	21 727
Frakt. Grønnsaker	192 847	52,81	101 843	183 574	60,38	110 842	190 281	63,40	120 638
Frakt. Bær	5 288	60,00	3 173	5 373	68,60	3 686	5 101	72,03	3 674
Frakt. Blomster .....B	120 023	7,30	87 617	110 223	8,35	92 036	105 779	8,76	92 662
Frakt. Frukt	18 631	62,98	11 734	11 750	72,01	8 461	14 362	75,61	10 859
Sum frakt. Hagebruksprod.			204 367			215 025			227 833
Fiberduk C	8 988	0,93	8 359	8 671	0,91	7 891	8 705	0,96	8 357
Fiberduk inkl. inv.avgift C	8 988	0,93	8 359	8 671	0,91	7 891	8 705	0,96	8 357
Plastfolie i hagebruket .....D	6 503	1 184,58	7 703	6 317	1 556,84	9 835	6 275	1 621,70	10 176
Plastfolie i jordbruket .....D	82 376	6 377,80	525 378	82 934	7 981,85	661 967	82 934	8 040,21	666 807
Plastfolie inkl. inv.avgift .....D	88 879	5 997,83	533 081	89 251	7 527,11	671 802	89 209	7 588,73	676 983
Embal./sortering. Grønnsaker	14 669	21,48	315 134	14 329	22,58	323 609	17 193	23,50	404 111
Emballasje. Frukt og bær	22 254	3,12	69 432	16 770	3,43	57 467	18 105	3,47	62 830
Emballasje. Blomster	13 092	4,68	61 205	12 830	4,92	63 135	12 616	5,06	63 871
Sum emballasje. Hagebrukspr.			445 771			444 211			530 812
Torv- og plastpotter .....E	8 634	885,10	7 642	8 864	901,53	7 991	7 996	1 033,09	8 261
Dyrkingstørsv .....F	100	581,28	58 128	100	642,15	64 215	100	693,97	69 397
Avrenspotet .....A	1 167	0,32	373	1 177	0,32	377	1 243	0,32	398
Sum andre kostn. v/pl.prod.			2 159 848			2 344 309			2 556 256

A Kvantumsenhet: Tonn Prisenhet: Kr/kg
 B Kvantumsenhet: Kv.indeks Prisenhet: Pr.ind.frakt
 C Kvantumsenhet: 1000 m2 Prisenhet: Kr/m2
 D Kvantumsenhet: Daa Prisenhet: Kr/daa
 E Kvantumsenhet: Antall kart. Prisenhet: Kr/kartong
 F Kvantumsenhet: 1000 m3 Prisenhet: Kr/m3

Tabell 7.8. Andre kostnader, normaliserte regnskaper (forts.)

	Revidert regnskap 2021			Foreløpig regnskap 2022			Budsjett 2023		
	Antall besøk	Kr/besøk	1000 kr	Antall besøk	Kr/besøk	1000 kr	Antall besøk	Kr/besøk	1000 kr
Veterinær	532 731	890,99	474 658	526 273	919,49	483 903	525 251	960,32	504 409
Medisin til dyr			580 588			656 378			738 565
Veterinær og medisin til dyr			1 055 246			1 140 281			1 242 974
Kunstig inseminasjon. Storfe .....A	272 629	1 111,73	303 090	256 394	1 245,31	319 290	240 206	1 299,38	312 119
Kunstig inseminasjon. Svin .....A	132 693	494,40	65 603	126 948	526,75	66 870	122 917	585,72	71 995
Husdyrforsikring			42 679			51 700			66 531
Frakt. Kraftfør .....B	2 018 215	19,60	395 570	1 968 821	23,47	462 082	1 926 312	24,64	474 643
Frakt. Kjøtt .....B	246 158	3,98	9 797	248 129	4,00	9 925	241 406	4,20	10 139
Adm.geb. kjøp melkekvote				419			839		839
Destruksjon av høns			9 315			9 985			9 985
Sum a. kostn. v/husdyrprod.			1 881 719			2 060 972			2 189 225
Skadefors. maskiner netto			109 722			107 096			122 067
Sum netto skadefors. maskin.			109 722			107 096			122 067
Frakt. Fyringsolje C	7 933	25,52	2 025	7 734	29,18	2 257	7 700	30,64	2 359
Frakt. Ensileringsmidler .....D	9 316	383,11	3 569	8 561	443,44	3 796	8 605	465,62	4 007
Frakt. Såvarer .....D	69 437	250,00	17 359	64 508	278,00	17 933	66 797	291,90	19 498
Sum diverse frakter			22 953			23 986			25 864
Kontormaskiner			51 797			59 422			65 535
Teletjenester			124 336			131 000			140 743
Porto			24 450			24 371			25 793
Sum telefon og porto			148 786			155 371			166 536
Yrkesskadeforsikring .....E	43 804	313,89	13 750	47 453	332,00	15 754	50 423	348,60	17 577
Årsavgift .....F	77 629	622,29	48 308	76 212	608,82	46 399	75 644	607,87	45 982
Produsenttjenesten .....G	4 757	30 985,92	147 400	4 616	30 457,20	140 590	4 476	34 408,58	154 013
Gårdssregnskap, registrert			678 574			726 432			764 461
Gårdssregnskap, ikke-reg.			12 959			12 270			12 093
Sum gårdsregnskap .....H	38 079	18 160,48	691 533	37 703	19 592,66	738 702	37 355	20 788,49	776 554
Skadeforsikring på bygninger			228 424			203 057			227 518
Ekstrakostn. koronapandemi			63 500						
Sum diverse andre kostnader			1 416 451			1 383 281			1 479 579
Sum ekskl.posten forskjellig			5 567 740			5 895 658			6 347 127
Forskjellig			712 671			754 644			812 432
Forskjellig inkl. inv.avgift			712 671			754 644			812 432
Utgifter til sjuk.lønn.ordn.			32 600			36 900			37 428
Adm.tilskudd til avleserlag			9 516			9 516			9 516

A Kvantumsenhet: Ant. insem. Prisenhet: Kr/insem.

B Kvantumsenhet: Tonn Prisenhet: Kr/100 kg

C Kvantumsenhet: 1000 liter Prisenhet: Øre/liter

D Kvantumsenhet: Tonn Prisenhet: Kr/tonn

E Kvantumsenhet: Ant. enhet. Prisenhet: Kr/enhet

F Kvantumsenhet: Ant. kj.tøy Prisenhet: Kr/kj.time

G Kvantumsenhet: Kyr i hus.k. Prisenhet: Kr/10 kyr husdyrkontrollen

H Kvantumsenhet: Ant. regnsk. Prisenhet: Kr/regnskap

Tabell 7.8. Andre kostnader, normaliserte regnskaper (forts.)

	Revidert regnskap 2021	Foreløpig regnskap 2022	Budsjett 2023
	1000 kr	1000 kr	1000 kr
Sum sosiale ordninger	42 116	46 416	46 944
Andre kostnader	6 322 527	6 696 718	7 206 503

Tabell 7.9. Leasing av maskiner, normaliserte regnskaper

	Revidert regnskap 2021		Foreløpig regnskap 2022		Budsjett 2023	
	Kvantum	Pr.ind. kts.	1000 kr	Kvantum	Pr.ind. kts.	1000 kr
Leasing, kapitalslitdel	76 443	116,10	887 503	83 217	122,80	1 021 905
Leasing, rentedel	A 2 549	2,99	76 215	2 842	4,25	120 785
Leasing, effekt finansiering			-57 361			-96 175
Sum leasing av maskiner			906 357			1 046 515
A Kvantumsenhet: Mill. kr Prisenhet: Rentepros.						1 169 150

Tabell 7.10 Realrente. Lånt kapital, normaliserte regnskaper

	Revidert regnskap 2021		Foreløpig regnskap 2022		Budsjett 2023	
	Mill. kr	Rentepros.	1000 kr	Mill. kr	Rentepros.	1000 kr
Nedbetalingslån statsbanker	4 041	2,20	88 902	3 852	2,93	112 864
Nedb.lån andr. lång. f. 1997	71 482	2,62	1 872 828	74 167	3,50	2 595 845
Sum nedbetalingslån	75 523	2,60	1 961 730	78 019	3,47	2 708 709
Sum rentebærende utlån	75 523	2,60	1 961 730	78 019	3,47	2 708 709
Investeringslån LUF	36			16		7
Korreksjon gjeld og renter	-6		-157	-5		-166
Rentekostnader lånt kapital	75 553	2,60	1 961 573	78 030	3,47	2 708 543
Effekt av finansiering			-1 750 311			-2 733 651
Realrente lånt kapital			211 262			-25 108
						705 102

8 Volum og prisindeks

Tabell 8.1 Prisindeks, normaliserte regnskaper. 2021= 100

Postnavn	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022*	2023**
Sum korn (u/korreksj./tilsk)	80,6	82,6	84,7	86,6	89,7	93,5	97,2	100,0	130,2	130,2
Korn, erter og oljefrø	80,5	82,4	84,5	86,4	89,6	93,4	97,0	100,0	130,6	130,6
Sum salg av matpoteter	71,1	72,8	77,5	81,2	84,2	89,0	92,0	100,0	104,6	109,8
Poteter	74,9	76,8	79,4	82,4	85,0	89,2	92,8	100,0	106,3	114,0
Sum grønnsaker	74,5	78,2	78,9	83,2	84,8	89,0	92,8	100,0	104,3	106,3
Sum frukt	84,0	86,8	85,6	84,1	85,0	90,8	96,4	100,0	101,7	103,2
Sum hagebær	64,2	65,3	67,2	70,4	71,6	78,2	88,7	100,0	106,1	109,9
Sum blomster	85,6	90,3	97,0	90,4	99,0	95,5	100,1	100,0	108,1	110,9
Hagebruksprodukter	76,0	79,5	81,5	82,9	86,3	89,6	94,8	100,0	106,3	109,5
Sum planteprodukter	78,0	80,7	82,6	84,7	88,1	91,1	95,4	100,0	115,2	117,6
Sum kumelk	83,9	89,6	91,1	90,1	92,2	87,9	91,9	100,0	98,2	98,3
Sum geitmelk	83,6	89,6	91,2	90,1	92,3	88,0	92,0	100,0	98,1	98,3
Ku- og geitmelk	84,9	90,1	91,5	90,7	92,3	88,7	92,5	100,0	98,4	98,9
Sum storfe	87,0	89,9	92,2	93,8	91,8	87,9	91,8	100,0	111,7	118,6
Sum sau/lam	107,2	110,4	99,8	84,0	85,1	89,0	90,1	100,0	114,9	121,6
Sum gris	84,6	94,1	93,6	88,6	85,9	86,4	92,0	100,0	112,3	127,4
Sum fjørdfeslakt	90,8	89,5	90,4	88,1	90,7	91,0	96,0	100,0	113,5	123,6
Sum kjøtt inkl. grunntilsk.	89,1	93,4	93,4	90,3	89,2	88,3	92,6	100,0	112,4	122,4
Kjøtt og fjørdfeslakt	85,6	89,6	91,5	91,3	90,4	89,7	93,5	100,0	111,3	122,1
Egg	87,7	88,8	88,1	91,5	91,2	89,2	95,9	100,0	109,8	116,6
Sum birøkt	63,9	75,5	92,2	95,3	97,2	96,7	97,7	100,0	103,9	108,1
Sum andre husdyrprodukter	86,0	88,6	90,8	93,7	93,6	91,3	96,6	100,0	107,7	114,6
Sum husdyrprodukter	85,3	89,8	91,5	91,2	91,4	89,4	93,3	100,0	106,0	112,6
Sum plante- og husdyrprod.	83,1	87,0	88,8	89,2	90,4	89,9	93,9	100,0	108,8	114,1
Sum inntekter inkl. tilsk.	83,1	86,9	88,7	89,2	90,4	90,0	94,0	100,0	108,8	114,0
Sum handelsgjødsel	103,3	107,6	111,0	96,0	103,0	106,0	106,1	100,0	169,6	241,6
Kalk	85,5	86,7	88,7	89,5	89,0	94,1	97,6	100,0	108,6	114,1
Handelsgjødsel og kalk	102,9	106,4	109,8	95,9	102,3	105,2	105,9	100,0	164,0	227,6
Innkjøpt kraftfør	89,4	91,1	91,8	93,1	94,8	95,2	97,9	100,0	117,3	126,9
Annet innkjøpt fôr	89,1	94,5	95,0	93,0	98,0	98,2	97,9	100,0	111,4	119,4
Sum innkjøpt fôr	89,4	91,3	92,0	93,1	95,0	95,4	97,9	100,0	116,9	126,4
Såfrø og planter	82,0	87,2	89,3	90,4	95,0	97,5	103,2	100,0	103,2	108,8
Sum energi og smøremidler	71,4	67,1	69,3	75,7	87,3	88,0	71,1	100,0	123,3	117,6
Sum andre kostn. v/pl.prod.	82,7	83,0	82,7	82,3	85,1	87,4	94,9	100,0	117,6	127,9
Sum a. kostn. v/husdyrprod.	76,6	79,0	82,1	85,7	90,2	96,3	97,3	100,0	111,8	120,1
Andre kostnader	80,8	81,4	83,7	85,0	87,8	91,9	96,1	100,0	112,5	121,2
Sum vedlikehold	73,2	76,5	79,2	81,4	84,9	87,9	93,5	100,0	109,0	118,1
Sum ikke-varige prod.midler	82,6	83,8	85,7	86,8	90,9	93,0	93,7	100,0	118,1	128,1
Sum leasing av maskiner	89,1	88,6	89,5	91,2	93,5	98,0	98,1	100,0	106,0	111,0
Kapitalslit. Sum driftsb.	84,3	86,1	89,2	90,9	93,4	95,4	96,6	100,0	105,8	111,1
Kapitalslit. Maskiner/redsk.	84,3	86,1	89,2	90,9	93,4	95,4	96,6	100,0	105,8	111,1
Kapitalslit	84,3	86,1	89,2	90,9	93,4	95,4	96,6	100,0	105,8	111,1
Sum kapitalkostnader	84,7	86,3	89,3	90,9	93,4	95,7	96,8	100,0	105,8	111,1
Sum kostnader	83,1	84,4	86,5	87,8	91,5	93,6	94,5	100,0	115,1	124,0

* Foreløpige tall.

** Budsjett.

Tabell 8.2 Volumindekser, normaliserte regnskaper. 2021 = 100

Postnavn	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022*	2023**
Sum korn (u/korreksj./tilsk)	89,5	91,9	92,4	95,6	93,0	96,1	97,8	100,0	102,3	102,9
Korn, erter og oljefrø	89,4	91,7	92,8	95,1	93,2	96,6	98,1	100,0	102,8	103,5
Sum salg av matpoteter	82,2	92,9	90,9	93,9	86,2	90,0	97,4	100,0	98,2	94,5
Poteter	85,4	91,9	90,0	92,9	89,3	93,1	96,6	100,0	99,0	96,4
Sum grønnsaker	77,0	83,3	94,0	95,3	95,1	96,5	100,4	100,0	99,8	100,0
Sum frukt	78,1	80,4	82,1	84,0	86,8	91,6	96,4	100,0	102,9	105,3
Sum hagebær	132,7	134,6	132,2	127,6	122,9	117,5	109,7	100,0	92,5	88,5
Sum blomster	124,6	121,1	117,7	110,5	103,4	103,6	103,6	100,0	97,2	95,4
Hagebruksprodukter	93,0	96,5	102,2	101,2	99,1	99,9	101,8	100,0	98,6	98,1
Sum planteprodukter	91,2	94,5	97,8	98,3	95,4	98,1	99,9	100,0	100,6	100,5
Sum kumelk	98,9	100,6	99,7	97,9	99,7	97,0	98,1	100,0	95,0	90,5
Sum geitmelk	97,1	106,0	107,4	105,4	106,4	104,4	104,2	100,0	97,0	95,0
Ku- og geitmelk	98,8	100,7	99,8	98,0	99,8	97,1	98,2	100,0	95,0	90,6
Sum storfe	88,6	90,3	92,9	97,1	101,3	98,7	97,1	100,0	104,8	100,4
Sum sau/lam	99,1	104,9	106,7	112,6	110,7	99,7	100,8	100,0	96,4	96,7
Sum gris	95,5	99,9	102,1	101,8	101,9	98,1	97,7	100,0	98,8	96,6
Sum fjørffeslakt	92,0	81,0	85,4	87,2	84,6	92,2	92,3	100,0	99,4	100,8
Sum kjøtt inkl. grunntilsk.	92,8	92,9	95,5	97,8	99,1	97,5	96,7	100,0	101,1	99,0
Kjøtt og fjørffeslakt	93,2	93,4	96,1	98,6	100,0	98,0	97,0	100,0	101,1	99,0
Egg	91,4	91,5	92,7	94,8	96,8	100,0	100,1	100,0	99,9	101,7
Sum birøkt	56,4	55,6	67,6	73,9	80,9	97,7	98,1	100,0	104,2	106,0
Sum andre husdyrprodukter	87,8	87,3	89,9	91,4	94,2	99,3	100,4	100,0	100,1	101,2
Sum husdyrprodukter	95,1	95,9	97,2	97,9	99,5	97,7	97,7	100,0	98,7	96,0
Sum plante- og husdyrprod.	94,0	95,5	97,3	98,0	98,3	97,8	98,4	100,0	99,3	97,4
Sum inntekter inkl. tilsk.	93,9	95,7	97,6	97,5	97,1	97,2	98,2	100,0	98,4	96,1
Sum handelsgjødsel	92,2	93,0	92,8	90,5	94,0	98,1	98,1	100,0	79,8	80,2
Kalk	55,9	57,3	61,1	62,0	69,4	69,2	84,2	100,0	80,4	80,4
Handelsgjødsel og kalk	88,6	90,2	90,3	88,4	92,6	95,0	96,7	100,0	79,7	80,1
Innkjøpt kraftfør	96,3	96,4	96,7	97,5	99,7	99,5	98,8	100,0	97,6	95,4
Annet innkjøpt fôr	89,2	90,9	88,3	96,3	146,2	103,6	95,9	100,0	98,3	97,8
Sum innkjøpt fôr	95,9	96,1	96,2	97,4	102,5	99,7	98,6	100,0	97,6	95,6
Såfrø og planter	85,0	80,7	87,2	87,9	90,6	88,8	91,3	100,0	97,3	97,4
Sum energi og smøremidler	91,0	93,7	93,6	94,9	94,6	96,3	97,3	100,0	99,7	99,4
Sum andre kostn. v/pl.prod.	87,9	93,1	94,6	90,9	91,0	91,8	93,1	100,0	92,3	92,6
Sum a. kostn. v/husdyrprod.	95,2	97,8	98,3	98,2	103,7	97,0	96,5	100,0	98,0	96,9
Andre kostnader	93,8	97,1	97,9	96,4	96,6	94,4	94,7	100,0	94,2	94,1
Sum vedlikehold	92,6	97,2	98,4	97,2	98,5	97,1	100,1	100,0	95,2	91,3
Sum ikke-varige prod.midler	93,1	94,9	95,7	95,6	98,1	96,7	97,3	100,0	94,9	93,6
Sum leasing av maskiner	58,1	61,7	66,9	72,8	79,0	85,8	93,0	100,0	108,9	116,2
Kapitalslit. Sum driftsb.	87,5	89,2	91,2	94,0	95,8	97,0	98,5	100,0	101,6	102,3
Kapitalslit. Maskiner/redsk.	112,0	109,9	108,0	106,3	104,6	103,0	101,6	100,0	99,2	98,6
Kapitalslit.	97,5	97,5	97,9	98,9	99,3	99,4	99,8	100,0	100,6	100,7
Sum kapitalkostnader	93,1	93,5	94,5	96,0	97,1	97,9	99,0	100,0	101,5	102,4
Sum kostnader	93,1	94,6	95,4	95,7	97,8	97,0	97,7	100,0	96,4	95,5

* Foreløpige tall.

** Budsjett.